ГЛАС СРПСКИ

ДНЕВНЕ НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

1 ИЗДАЊЕ

БАЊА ЛУКА, 23. и 24. АПРИЛ 1994. ГОДИНЕ • БРОЈ 7322 и 7323 ГОДИНА LI • ПРИМЈЕРАК 30 НОВИХ ПАРА

ПИСМО ДР РАДОВАНА КАРАЏИЋА ПРЕДСЈЕДНИЦИМА РУСИЈЕ, САД, КИНЕ, ФРАНЦУСКЕ И ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ

СВИЈЕТ ЖЕЛИ КРАЈ РАТА

• Цијели свијет жели да види коначни крај овог трагичног рата - сада је вријеме за акцију, поручио је предсједник Републике Српске у писму које је упутио предсједницима Русије САД, Кине, Француске и Велике Британије

САРАЈЕВО, 22. априла (СРНА) - Очи цијелога свијета уперене су у бившу Босну и Херцеговину, цијели свијет жели да види коначни крај овог трагичног рата - сада је вријеме за акцију, поручио је предсједник Рпеублике Српске Радован Караџић у писму које је јуче упутио предсједницима Русије, САД, Кине, Француске и Велике Британије.

„Срби су прогласили једнострани прекид ватре који муслиманске снаге у бившој БиХ не поштују, а мир морају жељети обје зараћене стране како би рат стао", поручио је Караџић предсједницима пет земаља сталних чланица Савјета безбједности Уједињених нација Клинтону, Јељцину, Јанг зе Мингу, Митерану и Мејјору.

Према ријечима предсједника Караџића, „међународна заједница, у настојању да постигне равнотежу снага на терену, само пролонгира рјешење сукоба у бившој БиХ, користећи санкције и пријетње против српског народа чиме се муслиманска страна охрабрује у опредјељењу за ратну опцију".

„Западне земље непрекидно изјављују да је њихов прилаз конфликту на овим просторима био погрешан, али исте грешке се још увијек понављају", истакао је Караџић, оцјењујући да је посљедња америчка иницијатива „фатална грешка, јер подразумијева да се сарајевски модел пацификације може примијенити и на друге заштићене зоне".

„Америчка иницијатива довела би до стања ни рата ни мира и продужила би, а не прекинула рат, у бившој БиХ", сматра предсједник РС.

„Једини начин да се моментално постигне мир јесте да се од читаве бивше БиХ направи „заштићена зона", узимајући у обзир постојање двије стварности - Хрватско-муслиманске федерације и Републике Српске", закључује Караџић.

У писму **Клинтону, Јељцину, Јанг зе Мингу, Митерану и Мејјору**, предсједник РС је изложио српски приједлог за постизање општег прекида непријатељстава који подразумијева „моментану обуставу ватре, замрзавање свих војних акција, раздвајање снага и наставак преговора у циљу постизања трајног политичког договора".

„Општи прекид непријатељстава не може прејудицирати исход мировних преговора, али завршетак рата је могућ само кроз политички споразум, који је једино могућ у одсуству борби. То је једини начин да се иде напријед" - оцијенио је Караџић.

Наглашавајући да међународна заједница мора приступити рјешењу проблема уважавајући реалност, предсједник РС Радован Караџић је поручио државницима пет сталних чланица Савјета безбједности УН да ће, „уколико и ова прилика за мир у бившој БиХ буде протраћена, „вртлог деструкције" наставити да се шири".

САВЈЕТ БЕЗБЈЕДНОСТИ УСВОЈИО РЕЗОЛУЦИЈУ О БОСНИ

КУЦАЊЕ НА ОТВОРЕНА ВРАТА

ЊУЈОРК, 22. априла (Танјуг) - Послије десеточасовне расправе и дебате у један час ујутро у петак је завршена сједница Савјета безбједности УН о Босни.

Послије дебате, у којој је учествовало више од 40 говорника, Савјет је усвојио резолуцију у којој се осуђују наводни напади босанских Срба на Горажде, а обје зараћене стране, босански муслимани и Срби, позивају да прекину са непријатељствима и врате се за преговарачки сто.

Опширније на 3. страни)

ЈУЧЕ У БЕОГРАДУ ПОЧЕО ДРУГИ КОНГРЕС СРПСКИХ ИНТЕЛЕКТУАЛАЦА

ПРОХОД КРОЗ ИСТИНУ

БЕОГРАД, 22. априла (Танјуг) - Пјесмом „Востани Сербије", данас је у београдском Центру „Сава" почео Други конгрес српских интелектуалаца.

Централна тема тог дводневног скупа, који је окупио неколико стотина учесника, је „Српско питање данас".

Организатори конгреса, који је, како кажу, отворен за све српске интелектуалце су Српски сабор, Матица Срба и исељеника Србије, Удружење универзитетских професора и научника Србије, Одбор Српске академије наука и умјетности за национално питање, Удружење Срба из Републике Српске Крајине и Хрватске, Црногорски сабор српске слоге и Удружење Срба из бивше Босне и Херцеговине у Републици Србији.

У Сарајеву је 28. и 29. марта 1992. године одржан Конгрес српских интелектуалаца у БиХ, чија је централна тема била „Југословенска криза и српско питање". Зато скупу у Центру „Сава" носи назив Други конгрес српских интелектуалаца

Страна 5.

Тисућљетна година 1944-1994 45

"КРАЈИНА ОСИГУРАЊЕ" ДД БАЊА ЛУКА

ФРУКТОНА БАЊА ЛУКА

ДАНАС У „ГЛАСУ СРПСКОМ"

ИНТЕРВЈУ „ГЛАСА СРПСКОГ": ДАВИД АЛБАХАРИ, КЊИЖЕВНИК

ЈЕВРЕЈИ И СРБИ СУ ПРИЈАТЕЉИ

• „Лако је постати жртва политичких и других манипулација-". • „Наш је осећај, а и чињенице говоре о томе, да међу Србима никада није постојао организовани антисемитизам" • „Не смемо да допустимо да се од уметника тражи да буду агитпроп мајстори"

Страна 6.

ЈЕВРЕЈИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

ИСТИНА ПРЕЦРТАЛА ОПТУЖБЕ

• Недавним саопштењем Јевреји у Републици Српској су демантовали оптужбе о чишћењу националних мањина и доказали да истина обезбјеђује заједнички живот

Страна 7.

СЛОВА КОЈА СУ МОРАЛА ДА ЧЕКАЈУ

МОЈ КОРПУС ДЕЛИКТИ

Страна 8.

МАГЛА ГУШЋА ОД ТУГЕ

МАЈОРОВ ПОВРАТАК КУБИ

Страна 14.

ПОТПУКОВНИК ПЕТАР ЂУРИЋ, ПРЕДСЈЕДНИК УДРУЖЕЊА БИВШИХ ПРИПАДНИКА МИРОВНИХ СНАГА УН КРАЈИНЕ

ОРДЕН БЕЗ СЈАЈА

Страна 14.

КУЛТУРА, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

КИЧ ПАТРИОТИЗАМ

ДРЖАВА НА КАШИЧИЦИ

Страна 12.

КАЛЕНДАР КУЛТУРЕ: 23. и 24. април

ШЕКСПИРОВ 430. РОЂЕНДАН

Виљем ШЕКСПИР: Највећи драмски писац свих времена

страна 13.

НАКОН ПРВОГ СУСРЕТА РУКОВОДИЛАЦА ЗАВИЧАЈНИХ И РЕГИОНАЛНИХ МУЗЕЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

НЕОПХОДАН ЗАКОН

Страна 12.

ГАЛЕРИЈА „ГЛАСА СРПСКОГ": БРАНКО РАДУЛОВИЋ (1885-1916)

РАТНИКОВЕ ЛАКОВАНЕ ЦИПЕЛЕ

Страна 13.

УЧИМО СРПСКИ

РЕНТГЕНОВ РЕНДГЕН

Страна 12.

КОМЕНТАР

АГРЕСИВНОСТ ДЕЗЕРТЕРА

Пише Јован ЈАЊИЋ

Док амерички предсједник Бил Клинтон најављује свестране војне акције ради „заустављања Срба", све чешће се из разумних глава чују упозорења да би за САД Босна могла бити нови Вијетнам. Међутим, амерички медији, који су под утицајем исламског и католичког новца огрезли до неслућених размјера у антисрпској хистерији, и даље „наговарају" шефа Бијеле куће да по Србима „удари из све снаге", напомињући да нема разлога за страховање од „новог Вијетнама".

А шта се све десило у Вијетнаму?

Почело је 1960. године, када се народ Јужног Вијетнама дигао на устанак против диктаторског режима из Сајгона. Америка је одмах стала иза диктатора, јер се „уплашила" да ће побједом ослободилачког фронта доћи до уједињења са „комунистичким Сјеверним Вијетнамом. Своју акцију Американци су започели са хиљаду официра савјетника и онда и са слањем оружаних снага, које су до 1965. године бројале 45.000 војника. Та бројка, послије вијетнамске офанзиве „ТЕТ" 1968. године, повећала са чак на 543.000.

Америчке трупе, по свом агресорском маниру, наступале су без милости, геноцидно. Тактика им је била „претражи и уништи" или „очисти и обезбиједи". И тада су се надали да ће уз помоћ авијације, као главне узданице, брзо завршити ову за њих „мировну" операцију. На располагању су имали 89 аеродрома, укључујући и шест носача авиона. У употреби су имали око десет хиљада летјелица, с тежиштем на „фантомима" Ф-111 и Ф-4 и око двије стотине моћних бомбардера Б-52. Из ових летјелица у Вијетнаму је бачено 6,3 милиона тона бомби, што је у просјеку 500 килограма експлозива по становнику. Америчке летјелице сијале су смрт и по Сјеверном Вијетнаму, Камбоџи и Лаосу, због наводних сумњи да ове земље помажу ослободилачки покрет у Јужном Вијетнаму.

Осим велике силе на копну и у ваздуху, Американци су имали и моћну морску 7. флоту са шест носача авиона и 200 бродова. У употреби је било и 3.350 теретних бродова, који су допремали ратни материјал.

Све то, уз, крволочне „маринце", недозвољену употребу разарајућих хемијских средстава и друга убитачна средства, било је немоћно пред слободољубивим и храбрим Вијетнамцима.

За десет година ратовања, до 1973. године, Американци су имали 56.000 погинулих и 303.000 рањених. Око десетак хиљада Американаца извршило је самоубиство од страха и „несрећних случајева". У току рата, у САД је враћено 3.800 војника због употребе наркотика. А, многи „маринци" били су заражени и од гонореје, зарађене у „јавним кућама", отвореним за дизање морала „Јенкија".

Велике губитке имали су и у техници. Рецимо, вијетнамска противваздушна одбрана оборила је 4.000 авиона и 4.900 хеликоптера. Огромна штета нанесена је и америчкој копненој и морској техници. Укупни трошкови овога рата за САД износили су 383 милијарде долара.

Вијетнам је у овом рату остао без 1,7 милиона својих становника, од којих су 240.000 били диктаторски војници.

Око 90 одсто вијетнамских жртава били су цивили, који су настрадали од америчког бомбардовања. Све те жртве, које су углавном биле жене и дјеца, америчка телевизија прогласила је „комунистима", за које је речено да „они нису нормална жива бића и заслужују да умру".

Ето, тако то ради америчка пропагандна и ратна машинерија!

Али, срећом, послије свега, Американци су морали да подвију реп и да се повуку из Вијетнама, који нису успјели да поробе ни за читаву деценију.

Босна није Вијетнам, али за Американце биће, ако се одлуче на поновно дивљаштво. Ни Срби нису Вијетнамци, јер су од њих доста боље наоружани и искуснији у рату. Такође, ни Америка није више она стара „вијетнамска". Није ни она више у стању да пред својим јавним мњењем правда жртве, пале због неразумне агресорске политике, што се показало у Сомалији, одакле се повукла већ послије 44 убијена „маринца".

Послије свих досадашњих америчких дивљања по земаљској кугли, Срби имају доказан дјелотворан рецепт за њих, ако би се одлучили на оно што најављује њихов предсједник Бил Клинтон, који је и сам избјегао одлазаку Вијетнам.

Ако Клинтон већ сада хоће „нови Вијетнам", десиће му се, јер Срби немају великог избора. За њих највећа агресија је пристајање на уступке, по вашингтонским диктатима.

РЕКЛИ СУ • РЕКЛИ СУ • РЕКЛИ СУ • РЕКЛИ СУ • РЕКЛИ СУ

ЕДУАРД БАЛАДИР:

ФРАНЦУСКА НИЈЕ У БОСНИ ДА ВОДИ РАТ

ПАРИЗ, 22. априла (Танјуг) - Француски војници нису присутни у Босни да би „водили рат", већ ради хуманитарне помоћи и да би се „избјегло најгоре" за цивилно становништво - изјавио је синоћ француски премијер Едуар Баладир.

Судјелујући у директном разговору са групом Француза у специјалној емисији на првом програму француске телевизије „ТФ-1" посвећеној унутрашњој политици његове владе, француски премијер је на питање које се односило на француски став око ситуације код Горажда рекао да је једина солуција за Босну да се „све нације ујединe" и да затим „наметну" зарађеним странама да поштују мир.

ТОРВАЛД СТОЛТЕНБЕРГ:

САМИТ ГАСИ РАТНИ ПОЖАР

БЕРЛИН, 22. априла — Копредсједник Међународне конференције о бившој Југославији Торвалд Столтенберг јуче је изјавио да једино међународни самит пружа могућност да се кроз преговоре разријеши рат у бившој Југославији, јавља Ројтер.

„Самит је најкраћи пут ка миру и заиста не видим ниједну другу могућност за постизање преговарачког рјешења, него да се владе САД, Русије и европских земаља нађу на окупу и заједнички лате тог посла", нагласио је норвешки дипломата, који је данас боравио у Берлину.

Он је такође рекао да му **Радован Караџић** јуче телефоном саопштио да би прекид ватре око Горажда могао бити успостављен данас, када се до града пробије комбинована јединица Унпрофора, у чијем су саставу француски, руски и британски војници.

„Надам се да ће они сутра ујутро стићи на одредиште и да ће прекид ватре бити успостављен", рекао је Столтенберг.

АНДРЕЈ КОЗИРЈЕВ:

ПОЖЕЉАН СУСРЕТ КАРАЏИЋ–АКАШИ

МОСКВА, 22. априла (Танјуг) — Министар иностраних послова Русије Андреј Козирјев наговијестио је могућност скорог састанка специјалног представника генералног секретара Уједињених нација Јасушија Акашија са предсједником Србије **Слободаном Милошевићем,** и предсједником Републике Српске **Радованом Караџићем**. Ни ситне провокације муслимана, ни артиљеријски напади на Горажде, ни опасност од ваздушних напада у Босни неће спријечити разговоре у Београду — рекао је Козирјев, изразивши наду да ће ти разговори бити успјешни.

У интервјуу агенцији ИТАР-ТАСС, руски министар је рекао да његова земља настоји да ојача узајамну сарадњу са српском страном и Уједињеним нацијама у нади да ће то допринијети смиривању ситуације око Горажда. Важно је да се не одлаже закључивање споразума о обустави борбених дејстава у Босни и Херцеговини, чији су пројект припремили специјални преговарачи Русије и Сједињених Америчких Држава **Виталиј Чуркин и Чарлс Редман.** Руски министар није навео ништа подробније о том пројекту.

Козирјев је изразио наду да ће предсједник Србије Слободан Милошевић, како је рекао, успјети да у пракси спроведе „ону линију која је била договорена током нашег сусрета 16. и 17. априла". То одговара интересима Срба и њиховим традиционалним односима са Русијом — закључио је руски министар.

УПОЗОРЕЊЕ МОСКВЕ НАТО-у

МАСОВНИ УДАРИ РАСПЛАМСАЋЕ БОРБЕ

● Представник Министарства иностраних послова је одбио да прецизира како ће Москва реаговати уколико одлука о масовним ваздушним нападима буде донесена. Постоји неколико варијаната и нећемо унапријед ништа саопштавати, рекао је руски дипломата.

МОСКВА, 22. априла (Танјуг) — Званична Москва упозорила је данас НАТО да би ваздушни удари на српске положаје у Босни могли распламсати сукоб и навести Русију да повуче свој контингент мировних снага из Сарајева.

Један високи функционер Министарства иностраних послова Русије данас је у изјави агенцији „Интерфакс" упозорио да ситуација око Горажда улази у крајње опасну фазу и да се тамо воде жетоке борбе. Према његовим ријечима, НАТО би већ данас могао да донесе одлуку о масовним ваздушних ударима по српским положајима у Босни. Таква одлука могла би довести до проширења сукоба. Она би, по оцјени руског дипломате, „развезала руке" Србима у Босни који би могли тада поћи у напад не само на Горажде, него и на друга подручја у Босни.

По оцјени руског дипломате, масовни удар НАТО-а може веома компликовати ситуацију мировних снага у Босни. У том случају, Москва може размотрити питање повлачења свог батаљона који се у саставу мировних снага налази у Сарајеву.

Представник Министарства је одбио да прецизира како ће Москва реаговати уколико одлука о масовним ваздушним нападима буде донесена. Постоји неколико варијаната и нећемо унапријед ништа саопштавати — рекао је руски дипломата.

У овом случају не може се рећи да Москва није била консултована — изјавио је представник Министарства. Контакти са НАТО-ом одржавају се на разним нивоима. Није искључено да ти контакти доведу до сазивања састанка највиших руководилаца Русије, Сједињених Америчких Држава, земаља Европске уније и представника Уједињених нација. По његовој оцјени, мало је вјероватно да такав састанак може да се одржи за мјесец дана. Што се тиче састанка министара иностраних послова тих земаља, он је не само могућ него и неопходан — закључио је руски дипломата.

У Москви је с највећом пажњом пропраћена изјава америчког предсједника Била Клинтона која се односи на ситуацију у Босни и могућа америчка реаговања. Пажњу и забринутост привукле су не само пријетње о масовним бомбардовањима српских положаја у Босни, него и могуће једнострано укидање ембарга на увоз оружја муслиманима.

Данас је, иначе, Доњи дом руског парламента донио одлуку да позове представнике свих бивших југословенских република на сједницу на којој би се расправљало о укидању санкција према Југославији. Та расправа водиће се одмах послије повратка у Москву парламентарне делегације која тренутно борави у Београду и која ће ових дана обићи све бивше југословенске републике.

"ГЛАС СРПСКИ" ДНЕВНЕ НОВИНЕ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
в.д. главни и одговорни уредник
Миро МЛАЂЕНОВИЋ

ИЗДАЈЕ И ШТАМПА ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
"ГЛАС СРПСКИ" УЛ. СКЕНДЕРА КУЛЕНОВИЋА 93 БАЊА ЛУКА
Директор предузећа
Предраг НИКОЛИЋ

Први број „Гласа" изашао је као орган НОП-а за Босанску крајину у Жупици крај Дрвара, 31. јула 1943. године. Од 8. фебруара 1983. године „Глас" изиђе као дневни лист.
Од 15. септембра 1992. године излази као дневни лист Републике Српске.
Указом Предсједника Републике Српске од 9. јануара 1994. годинe лист „Глас српски" одликован је Орденом Његоша првог реда.
Редакција телефони: главни и одговорни уредник 12-032, дес 12-076 12-084 дактилографи 12-004, телефакс 12-283.
Огласно у Улици Краља Алфонса 13. бр. 1. Телефон 11-948. Шеф пласмана 12-071. Рукописи се не враћају.

Телефони Јавног предузећа „Глас српски": централа (078) 12-390, 12-394. Директор предузећа 11-659 и 12-263, телефакс 12-283.
Динарске уплате на жиро-рачун за старе динаре бр. 10500-601-5-12456 и за нове динаре бр. 30500-601-0-12456 код СДК Бања Лука. Уплате на девизни рачун бр. 10500-620-71000-522 код Бањалучке банке ДД Бања Лука.
КОПИЈУ УПЛАТНИЦЕ ЗА ПРЕТПЛАТУ ПОСЛАТИ НА ОГЛАСНО.
Рјешењем Министарства информација Републике Српске бр. 01-413/93 лист је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 35.
На основу тарифе пореза на промет тарифни број 8 тачка 1 под 13 на дневне новине „Глас српски" порез на промет плаћа се по стопи од 3% (Сл. гласник Републике Српске) бр. 15/92).

САВЈЕТ БЕЗБЈЕДНОСТИ ТРАЖИ ПРЕКИД ВАТРЕ И ПОВРАТАК ПРЕГОВОРИМА

КУЦАЊЕ НА ОТВОРЕНА ВРАТА

● Чланови савјета су двије ставке оперативног дијела резолуције „закуцали на отворена врата", тражећи „ослобађање" свих припадника Унпрофора и гаранцију за њихово слободно кретање, што је према изјавама високих функционера УН већ учињено

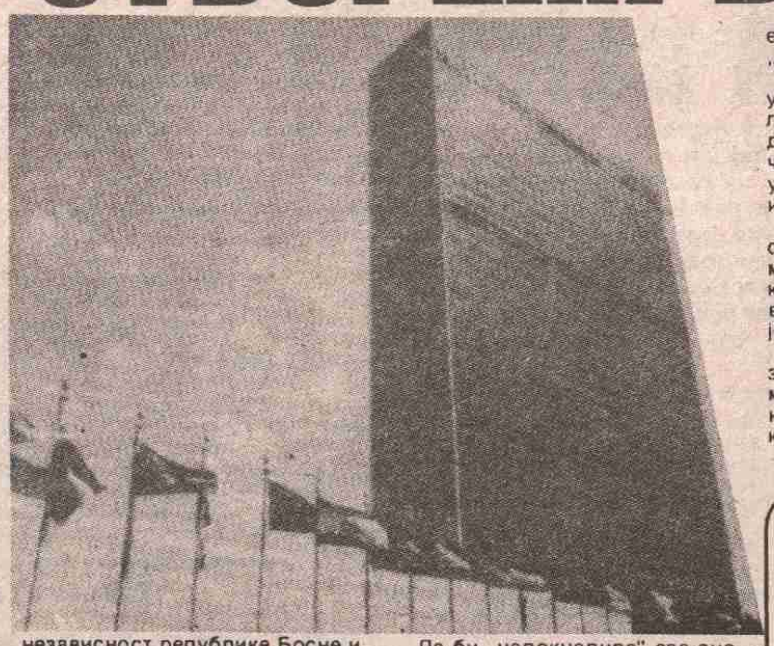

ЊУЈОРК, 22. априла (Танјуг) — Савјет безбједности УН усвојио у петак рано ујутро још једну од бројних резолуција о Босни у којој се од зарађених страна тражи хитан прекид ватре и непријатељстава и повратак преговарачком процесу.

Послије недјељу дана разматрања нацрта резолуције такозваних несврстаних земаља и Француске, Савјет је спојио два текста у заједнички хибрид у коме је превагу однијела француска верзија.

Савјет „захтијева од владе републике Босне и Херцеговине и босанских Срба да хитно закључе споразум о прекиду ватре у Гораждu и широм републике Босне и Херцеговине под покровитељством Унпрофора, који би водио споразуму о прекиду непријатељстава и захтијева да се све стране стриктно придржавају таквих споразума".

Савјет осуђује „гранатирање и нападе снага босанских Срба на заштићену зону Горажда" и захтијева „повлачење тих снага и њиховог наоружања на удаљеност, коју треба да утврди Унпрофор, са којене могу да угрожавају статус Горажда као заштићене зоне".

Савјет такође захтијева „окончање било каквих провокативних акција од било које стране у и око заштићених зона" и потврђује своју спремност да на приједлог генералног секретара УН најкасније до 30. априла предузме кораке за обезбјеђење додатних трупа потребних за Босну.

Савјет указује на потребу да се „интензивирају напори за постизање мировног споразума у координацији и тијесним консултацијама између представника Сједињених Држава и Руске Федерације, као и Уједињених нација и Европске уније, ради обједињавања текућих дипломатских иницијатива.

Чланови Савјета су у двије ставке оперативног дијела резолуције „закуцали на отворена врата", тражећи „ослобађање" свих припадника Унпрофора и гаранције за њихово слободно кретање, што је према изјавама високих функционера УН већ учињено.

Поред ових кључних ставова у оперативном дијелу резолуције, у преамбули се, по обичају, потврђује „суверенитет, територијални интегритет и политичка независност републике Босне и Херцеговине и одговорност Савјета безбједности у вези с тим".

Изражава се и забринутост због ситуације у Гораждu, штете које то наноси мировном процесу и у „најјачим могућим терминима осуђују снаге босанских Срба за континуирану офанзиву против заштићене зоне Горажда, што је резултирало смрћу бројних цивила и огромним људским страдањем".

Да би „надокнадиле" све оно што нису успјеле да „угурају" у резолуцију, попут укидања ембарга на увоз оружја муслиманима, хитно бомбардовање Срба и даље стезање санкција против СР Југославије, „несврстане" земље, које се, заправо, идентификују са исламским блоком, тражиле су отворену дебату у којој се за дискусију пријавило близу педесет говорника. Била је то маратонска ораторска вјежба у којој је пробијена „звучна баријера" у помињању и осудама „српске агресије".

Једини јасно дисонантан глас у првом дијелу дебате било је излагање југословенског амбасадора **Драгомира Ђокића** при чијем представљању, по већ устаљеној пракси, није поменуто име земље коју заступа.

Суштина Ђокићевог излагања садржана је у поруци да се до мира не може доћи гледајући кроз прсте муслиманским провокацијама, а осуђујући само једну страну, то јест Србе.

Такво понашање међународне заједнице само охрабрује муслиманску страну да истраје на својим ратним опцијама, рекао је амбасадор Ђокић.

РЕЗОЛУЦИЈА 913. САВЈЕТА БЕЗБЈЕДНОСТИ

„Савјет безбједности,

1. Захтијева да влада Републике Босне и Херцеговине и страна босанских Срба смјеста закључе прекид ватре под покровитељством Унпрофора у Гораждu и на цјелокупној територији Републике Босне и Херцеговине, који отвара пут споразуму о прекиду непријатељстава и од свих страна захтијева стриктно придржавање истих.

2. Позива генералног секретара (Бутроса Бутроса-Галија) да предузме неопходне мјере како би Унпрофор у границама средстава које му стоје на располагању контролисао ситуацију у Гораждu, поштовање прекида ватре и дезангажовање војних снага у Гораждu укључујући мјере које се односе на стављање тешког наоружања страна у сукобу под контролом УН.

3. Осуђује бомбардовање и нападе српских снага у Босни против зоне безбједности у Гораждu, каква је дефинисана у резолуцији 824 (1993. године), те захтијева повлачење тих снага и њиховог тешког наоружања на раздаљину коју ће прихватити Унпрофор, како би престале да представљају пријетњу статусу зоне безбједности Горажда".

4. Тражи да се окончају све провокативне акције, ма ко био њихов аутор, у зонама безбједности и њиховој околини.

5. Захтијева да се преостали персонал УН који се још налази у заточеништву српских снага у Босни одмах ослободи.

6. Захтијева такође да Унпрофор има неограничену слободу кретања за извршење свих задатака и да се све препреке које стоје на путу слободи кретања Унпрофора укину.

7. Потврђује одлуку која произлази из резолуције 908 да ће најкасније 30. априла одлучити о додатним појачањима које препоручује генерални секретар.

8. Подвлачи хитну потребу интензификовања напора у прилог глобалном политичком рјешењу прихваћеном од свих страна о бившој Југославији, а нарочито о Републици Босни и Херцеговини.

9. Позива на интензификацију напора у правцу мирног рјешења уз координацију и тијесну консултацију представника САД и Руске Федерације, као и Уједињених нација и Европске уније ради конвергенције дипломатских иницијатива које су у току.

10. Одлучује да ће активно пратити ово питање и изражава спремност да у случају потребе хитно размотри и предузме додатне мјере".

ДРАГОМИР ЂОКИЋ:

ПОЛИТИКА ДУПЛИХ СТАНДАРДА

До мира у бившој Босни и Херцеговини још није дошло због погрешног приступа и понашања међународне заједнице, заснованог на лажним премисама и погрешним интерпретацијама његове суштине, узрока и начина рјешавања, рекао је у четвртак југословенски амбасадор у УН Драгомир Ђокић.

Учествујући у отвореној дебати о Босни у Савјету безбједности, Ђокић је истакао да је међународна заједница примјењивала различите аршине према зарађеним странама, при чему су кажњавани Срби, а охрабривани муслимани.

„Умјесто политике дуплих стандарда, неопходно је да сви међународни фактори заузму непристрасан став", нагласио је југословнески амбасадор.

Ђокић је рекао да се у Босни води „грађански, међуетнички и вјерски рат, који је изазван неуставним сепаратизмом и насилном сецесијом", који је у дијелу медија и одређеним политичким круговима третиран као „агресије једног аутохтоног и конститутивног народа Босне и Херцеговине — босанских Срба против других". Умјесто да тражи свеобухватно рјешење у коме би били уважени витални интереси сва три конститутивна народа на равноправној основи, легитимитет и подршка пружени су само муслиманима, рекао је Ђокић.

„Босански Срби и СР Југославија, која није страна у сукобу, суочени су са суровим санкцијама као и невиђеном медијском кампањом усмјереном против цјелокупног српског народа", истакао је југословенски амбасадор.

Ситуација на терену је, по Ђокићевим ријечима, сувише озбиљна и комплексна да би се могло одлучивати на основу једностраних медијских извјештаја.

„Ако Савјет безбједности истински жели да допринесе разрјешењу ове кризе, императивно је да чињенице буду одвојене од процјена заснованих на политичким интересима".

Од почетка сукоба, муслиманска страна је била та која је одбијала политичко рјешење и настојала је да испровоцира страну војну интервенцију са циљем успоставе унитарне Босне под муслиманском доминацијом. У неколико наврата мир је био надохват руке, али је увијек одбачен од муслимана и њихових „патрона који нису заинтересовани за понову успоставу мира", рекао је Ђокић.

Срби из Босне су, по ријечима амбасадора Ђокића, искључени из преговарачког процеса, а концепт преговарања на равноправној основи је напуштен и одбачен. „Срби су... искључени и изоловани из преговарачког процеса и никакав озбиљан напор није учињен да се успостави база за њихово укључење у политички процес", нагласио је Ђокић.

БУТРОС ГАЛИ

ЗА СВЕОБУХВАТНО РЈЕШЕЊЕ

ЊУЈОРК, 22. априла (Танјуг) — Генерални секретар УН Бутрос Гали подржао је иницијативу француског, предсједника Франсоа Митерана да се одржи самит лидера водећих свјетских сила о Босни, званично је саопштено у сједишту свјетске организације.

„Генерални секретар је позитивно одговорио предсједнику Митерану... и остаје с њим у контакту у вези с даљим корацима", каже се у саопштењу представника за штампу генералног секретара.

Он је рекао да је генерални секретар информисан и о иницијативи предсједника САД Била Клинтона и свјестан је да су „консултације за сазивање самита у току и обухватају више лидера, укључујући предсједнике Сједињених Држава и Руске федерације".

„Генерални секретар је увијек вјеровао да једино свеобухватно рјешење може да обезбиједи превазилажење проблема бивше Југославије и да то треба тражити путем преговора", каже се у саопштењу

ДАНИЛО ТУРК:

ИЗБАЦИТИ ЈУГОСЛАВИЈУ ИЗ УН

У поплави оптужби против Срба из Босне и СР Југославије у Савјету безбједности, најдаље је по свему судећи, касно у четвртак увече отишла Словенија, која је затражила дефинитивно искључење Југославије из УН.

Словеначки амбасадор Данило Турк је поздравио најновију америчку иницијативу за стезање санкција против СР Југославије и ваздушне ударе у Босни, рекавши да је то „прави корак у правом смјеру".

„Ми настављамо да вјерујемо да би Уједињенеације требало да дефинитивно окончају чланство бивше Југославије да би се побољшали услови за стваран и трајан мир", - рекао је Турк. „Немојмо потцјењивати планове оних који вјерују да ће изаћи из овог рата (у Босни) консолидујући територијалне добитке под фирмом континуитета бивше Југославије".

Турк се заложио за укидање ембарга на увоз оружја свим бившим југословенским републикама осим Србије и Црне Горе и осудио наводне српске нападе на Горажде. Рат у Босни није ни грађански, ни вјерски ни етнички, реко је Турк. „То је агресивни рат против чланице УН", и на њега се мора одговорити силом.

„Дипломатија без силе је бесплодна кад се суочи са снагама агресије", закључио је Турк.

МУХАМЕД ШАЋИРБЕЈ:

ЛАЖНА ОБЕЋАЊА

Босански муслимански амбасадор у УН Мухамед Шаћирбеј оптужио је Савјет безбједности за празна обећања и рекао да они који су прогласили заштићене зоне у Босни имају обавезу и да их бране.

Као први говорник у отвореној дебати о Босни у Савјету безбједности, Шаћирбеј је рекао да је Горажде „претворено у кланицу, а Босна и Херцеговина је постала гробље".

„Ова најплеменитија институција узурпирана је у комору лажних обећања и за рационализацију неакције", рекао је Шаћирбеј. „Оклијевам да то кажем, али на крају, ви, екселенцијо сте ти који су одговорни за кредибилитет својих ријечи", додао је муслимански амбасадор.

Шаћирбеј је поновио тврдњу коју сервира новинарима већ недјељу дана да се у Гораждu воде борбе „од куће до куће" и по већ устаљеном обичају затражио хитно бомбардовање Срба.

„Ви морате хитно да одговорите на покољ недужних у Гораждu", апеловао је Шаћирбеј. Он је додао да „република Босна и Херцеговина има одговорност да брани све своје грађане, као и суверенитет и територијални интегритет у цјелини".

Он је још једном апеловао на укидање ембарга на увоз оружја. „Ви не можете наставити да нас спречавате у праву да се бранимо, осим ако у цјелини преузмете на себе одговорност", рекао је Шаћирбеј.

Он је одао признање припадницима Унпрофора и међународних организација у Гораждu, рекавши да они „трпе и умиру са нама као наша браћа и сестре".

МАРИО НОБИЛО:

ПОНУДИО ХРВАТСКЕ СНАГЕ

Хрватски амбасадор Марио Нобило је рекао да „српска агресија" мора да се заустави и још једном понудио да и Хрватска уђе у рат у Босни како би се постигла „равнотежа снага". Он је рекао да „сарајевски модел" треба примијенити и на друге заштићене зоне, јер без „вјеродостојне пријетње" не може да се постигне основа за мировне преговоре. Нобило је тражио и даље стезање санкција против СР Југославије, као „допринос" мировном процесу.

МУСЛИМАНИ ИЗ ГОРАЖДА ОДБИЛИ ПОНУДУ СРБА О ОБУСТАВЉАЊУ СВИХ БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА

КАНОНАДА УМЈЕСТО ПРЕКИДА ВАТРЕ

● Приједлог српске стране одбијен и убрзо потом из Горажда услиједила снажна ватра по српским положајима из свих расположивих оружја и оруђа ● Цивилни објекти претворени у митраљеска и снајперска гнијезда ● Потпуно нетачни наводи муслиманске пропаганде да у болници и свим другим објектима гину рањеници и цивилно становништво ● Умјеренија струја гораждaнског руководства жели да прихвати понуђени прекид ватре, чему се огорчено противе екстремисти

ЧАЈНИЧЕ, 22. априла (Танјуг) — Муслиманско војно и цивилно руководство из Горажда одбило је понуду српске стране да одмах буду прекинута сва борбена дејства и да границе раздвајања сукобљених страна буде ријека Дрина, сазнају данас извјештачи Танјуга у српским војним изворима.

Приједлог српске стране одбијен је јуче касно послије подне и убрзо потом из Горажда је услиједила снажана ватра по српским положајима из свих расположивих оружја и оруђа.

Борбе су настављене и јутрос дуж линија разграничења на десној и лијевој обали Дрине, саопштено је у команди Херцеговачког корпуса. Додаје се да је у ноћашњим сукобима један српски борац погинуо, а неколико их је рањено.

С муслиманске стране ватра се отвара из минобацача, противавионског и пјешадијског наоружања, а у употреби су и ракете непознатог типа и поријекла, наводе српски војни извори.

Најјача муслиманска дејства су из самог центра Горажда, гдје су цивилни објекти претворени у митраљеска и снајперска гнијезда.

Са српске стране је узвраћено на дејства, а јединице Херцеговачког корпуса сада могу да ватром контролишу комплетну десну обалу Дрине, укључујући све мостове на ријеци.

У команди Корпуса категорично негирају тврдње муслиманске стране да српске снаге упућују гранате на центар Горажда.

Осим тога, све становништво с десне обале Дрине исељено је још прије десет дана, а муслимани су из тог дијела града евакуисали болницу и све друге установе.

Зграда болнице и сви други објекти су претворени у утврђења, а потпуно су нетачни наводи муслиманске пропаганде, које без икакве провјере преносе западни медији, да у њима гину рањеници и цивилно становништво, кажу српски војни извори.

Према тим изворима, муслимани у Горажду трпе велике губитке, али се не ради о цивилном становништву, како саопштава муслимански радио у Сарајеву, већ искључиво припадници тзв. армије Босне и Херцеговине. Саопштавајући, такве податке муслимани желе да изазову реакцију свјетске јавности и нова бомбардовања српских положаја.

У команди Корпуса такође наводе да је дио грађана Горажда јуче радио-везом тражио од српске стране одобрење за евакуацију. Команда је одобрила пролаз цивилном становништву, али је евакуацију спријечило муслиманско војно и цивилно руководство у Горажду.

У муслиманском руководству у Горажду настао је потпуни раскол, сазнаје се из српских обавјештајних извора. Умјеренија струја, са замјеником команданта муслиманске војске **Заимом Имамовићем** на чепу, жели да прихвати прекид ватре који нуди српска страна.

Томе се, међутим, огорчено противе екстремисти које предводи командант Источнобосанске оперативне групе **Ферид Буљубашић** и предсједник округа Горажде **Нијаз Драшчић.** Сва власт је у њиховим рукама, а одржавају је у највећој мјери захваљујући јаким полицијским снагама.

Обавјештајна служба српских снага ухватила је поруке из којих је очито да се од муслиманског војног руководства Горажда тражи одговорност за претрпљени војнички пораз. Одговорност је затражио **Алија Изетбеговић** лично због, како се наводи, огромних средстава која су уложена за тајну куповину наоружања упућеног у тај град.

РОУЗ НАРЕДИО:

КОНВОЈ СЕ ВРАЋА У САРАЈЕВО

РОГАТИЦА, 22. априла (СРНА) - Конвој УНПРОФОР—а који су јуче поподне зауставиле жене Рогатице није наставио пут ка коначном одредишту и поред дозволе српских власти и Министарства унутрашњих послова Републике Српске (МУП РС), јавља СРНИН извјештач са лица мјеста Љиљана Шиповац.

Командант УНПРОФОР-а за бившу БиХ генерал Мајкл Роуз наредио је да се конвој врати у Сарајево не образлажући разлоге за то.

Овим поводом у Рогатици су данас у послијеподневним часовима вођени разговори између команданта Дринског корпуса генерал-мајора Миленка Живановића и команданта УНПРОФОР—овог конвоја. Српска страна, наиме, захтијева да УНПРОФОР у писменој форми образложи наређење своје команде из Сарајева.

ДАН СЈЕЋАЊА НА ЖРТВЕ ГЕНОЦИДА

ЈАСЕНОВАЦ ПОД МЕЂУНАРОДНУ ЗАШТИТУ

● Око 40 учесника, окупљених у Српској академији наука и умјетности, захтијева од Хрватске да врати грађу и ескпонате из Спомен-подручја коју се припадници Збора народне гарде одниј ели у вријеме хадезеовске окупације (од септембра до 8. новембра 1991. године).

БЕОГРАД, 22. априла (Танјуг) — Спашавање и обнова оскрнављеног, разореног и разбијеног Спомен-подручја Јасеновац мора започети одмах, поручили су данас учесници округлог стола **„Оскрнављени Јасеновац-међународни статус“**, које је Музеј жртава геноцида организовао поводом **Дана сјећања на жртве геноцида.**

Око 40 учесника, окупљених у Српској академији наука и умјетности, захтијева од Хрватске да врати грађу и експонате из Спомен-подручја, коју се припадници Збора народне гарде одниј ели у вријеме хадезеовске окупације (од септембра до 8. новембра 1991. године).

Учесници захтијевају да се Спомен-подручје стави под међународну заштиту УН и да се убрза рад на „књизи мртвих“ - утврђивање листе жртва усташког логора смрти.

Милан Булајић је у уводном излагању, износећи најзначајније чињенице о систему логора смрти Јасеновац, нагласио да је највеће и најтеже губилиште српског рода подијељено када су административне границе постале државне.

Он је подсјетио да је и Београд у току другог свјетског рата постао дио најмонструознијег логора у Европи. **Хиљаде лешева из јасеновачког стратишта слати су матицом Саве у српску пријестоницу, који су сахрањени на Ратном острву и код Небојшине куле.** Невјероватно је, каже Булајић, али у Београду нема трагова о жртвама логора.

Говорећи о тренутном стању Спомен-подручја Јасеновац, **Симо Брдар** је упозорио да је оно „болно и трагично“.

„На масовним гробницама, умјесто достојанствених обиљежја, налазе се грађевинска складишта, а Спомен-подручје је зарасло у коров“, рекао је он.

Антун Милетић је говорио о броју жртава усташких логора, Младенко Кумовић о страдању становништва Срема у Јасеновцу, др Никола Живковић је поручио да се „Јасеновац не смије заборавити“.

ОБИЉЕЖЕН ДАН ОСЛОБОЂЕЊА БАЊЕ ЛУКЕ

ИСТОРИЈА СЕ ПОНАВЉА

БАЊА ЛУКА, 22. априла - Поводом Дана ослобођења Бање Луке данас је у организацији Општинског одбора СУБНОР-а у Банском двору одржана свечана академија. Академији су поред грађана, присуствовали пуковник Бошко Амицић помоћник команданта Првог крајишког корпуса, Бранко Цвијић, секретар Скупштине општине и др Ђурађ Давидовић предсједник републичког удружења бораца.

Реферат је поднио Саво Кајтез, члан општинског одбора СУБНОР-а.

- Наша борба и слобода коју смо извојевали омогућили су да овај град постане оно што је постао. Нажалост, опет смо нападнути, историја се понавља. Нови свјетски поредак под плаштом демократије жели да нам скроје будућност какву хоће. То им нећемо допустити. Само јединствени и сложни можемо доћи до свог циља - рекао је Саво Кајтез.

Након академије положени су вијенци и цвијеће на споменик палим борцима и погинулим припадницима Војске Републике Српске сахрањеним у Борику

Р.Ш.

Са свечане академије

Снимио: Р. ОСТОЈИЋ

У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ КРАЈИНИ

СНО-ПАРЛАМЕНТАРНА СТРАНКА

КНИН, 22. априла - На конференцији за штампу **Милорад Вишић** посланик Скупштине РСК, мр **Слободан Девић и Драгољуб Чупковић,** чланови Главног одбора СНО, изразили су задовољство што је Скупштина РСК јуче усвојила измјене закона о политичким организацијама. Тај закон не тражи посебно регистровање странке за подручје РСК, што је до сада оспоравало учешће СНО на децембарским изборима.

- Усвајањем Закона уништене су авнојске границе и учињен је још један корак ка уједињењу Срба, у чему је РСК прелазно рјешење, рекао је Вишић. Он је истакао да је први посланик СНО у српском парламенту, под чиме ова партија подразумијева да су сва законодавна тијела на подручју гдје живи српски народ уједињена. Српска народна обнова подржава Крајинску Владу националног јединства, за који истичу да ће јој давати подршку у свим оним активностима за које буду консултовани. На прес-конференцији СНО оштро су критиковани ставови Вука Драшковића, предсједника СПО, за говорницом Скупштине Републике Србије, који су по њима били позив за нове српске подјеле.

Д.П.

САОПШТЕЊЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ЛАЖИ НОВИНАРА ЦНН-а

Република Српске требала би отказати гостопримство новинарима ЦНН-а због њихових пристрасности и лажи, каже се у саопштењу Народне радикалне странке Републике Српске, чланови ове странке, каже се даље у саопштењу, препоручују грађанима да избјегавају контакте са припадницима УНПРОФОР-а јер је, како они сазнају, чак трећина припадника јединица Уједињених нација заражена заразним болестима.

НРС такође сматра да би британска краљевска породица генералу Мајклу Роузу требала одузети титула „сер“ због тога што је тражио бомбардовање Срба у Републици Српској, чину по свему недостојном једног официра.

НА ПОЗИВ ГРЧКОГ НАЦИОНАЛНОГ ОМЛАДИНСКОГ ФОНДА

СТУДЕНТИ ИДУ У ГРЧКУ

БАЊА ЛУКА, 22. априла - На позив Грчког националног омладинског фонда 60 студената Универзитета у Бањој Луци 24. априла креће на пут у Грчку.

Тринаестодневни боравак у Грчкој резултат је сарадње између Грчког националног омладинског фонда и Министарства за здравље, културу и науку Републике Српске. Студенти ће боравити у Атини, каже Станко Станић, проректор за наставу на бањолучком Универзитету.

Приликом избора студената за овај пут водило се рачуна да су то учесници у рату, који су постигли добре резултате током студирања.

Љ.Б.

ИЗ САВЕЗА СИНДИКАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

БЕСПЛАТНИ УЏБЕНИЦИ

БАЊА ЛУКА, 22. априла - Са посљедње сједнице Савеза синдиката Републике Српске упућен је апел предузећима и извршним одборима у републици да се дјеци погинулих бораца обезбиједе бесплатни уџбеници за наредну школску годину. У циљу помоћи набавке уџбеника, Савез синдиката ће купити 20 комплета.

На састанку се разговарало и о преднацрту Закона о закупу предузећа, те је у вези с тим речено да се мора донијети закон о предузећима и колективни уговор.

- Предсједништво Синдиката истиче да код издавања под закуп не долази у обзир отпуштење радника, давање мањих права од оних која су утврђена законом и колективним уговором. Разматрали смо и Закон о запошљавању и закључили да је потребно донијети измјене, у циљу побољшања услова у овој области - рекао је мр Чедо Волаш, предсједник Савеза Синдиката Републике Српске.

Овом приликом је речено да се од чланарине која се уплаћује на рачун Савеза 60 одсто одваја за потребе општинских синдиката, а 40 одсто остаје на рачун Савеза синдиката Републике Српске.

Љ.Б.

ДРУГИ КОНГРЕС СРПСКИХ ИНТЕЛЕКТУАЛАЦА

ПРОХОД КРОЗ ИСТИНУ

● Академик Владимир Стругар предложио за све четири српске земље назив Република Српства у коме се ријеч српство ставља на оглед ● Први конгрес интелектуалаца, одржан у Сарајеву, требало је да сачува Србију, а овај други мора обезбиједити јединство српског народа ● Данас смо спремни говорити свијету као равноправни саговорници а не духовни просјаци

БЕОГРАД, 22. априла-Српско питање данас тема је Другог конгреса српских интелектуалаца, који је данас почео у Београду. Више од хиљаду и четири стотине гостију, из свих српских земаља (Србије, Црне Горе, Републике Српске и Републике Српске Крајине), те из дијаспоре, траже одговоре управо на она питања која су угледни српски интелектуалци поставили као тему реферата: о јединству српског народа (Милорад Екмечић) о интеграцији и дезинтеграцији српског народа (Василије Крестић), актуелни тренутак српског књижевног језика (Павле Ивић) миграција као српска судбина (Никола Гаћеша).

Поздрављајући уважени скуп, **Павле Ивић,** члан Предсједништва конгресног одбора (у чијем су саставу и **Славко Леовац, Дејан Медаковић и Владо Стругар),** рекао је да „овај конгрес не може дати коначно рјешење српског питања данас, али нас свакако може приближити добром путу". Госте је поздравила и госпођа **Слободанка Грудић,** градоначелник Београда, рекавши да је Београд данас богатији, јер његови су гости интелектуалци из свих српских земаља, који знају да „разумију, толеришу и прихвате", који су тумачи ситуације, а не потпиривачи невоље, који знају да је српско питање - дубоко људско питање овог свијета.

КОДЕКСОМ ДО ЈЕДИНСТВА

Академик **Милорад Екмечић,** говорећи о јединству српског народа, освијетлио је узроке стања које је довело до ратног пожара и српске невоље: „Исте силе које су биле поражене 1918. године желе да регионализују Европу и створе систем у којем националне мањине неће бити поштоване". Конгрес је промовисао и мјесто гдје треба да се учврсти јединство српског народа - изнутра. „Ако је први конгрес интелектуалаца одржан у Сарајеву требало да сачува Србију, онда овај други мора обезбиједити јединство српског народа". Академик Екмечић је децидирано образложио кодекс понашања политичких партија у све четири српске земље. Поред постојећих заједничких послова које врше владе четири српске земље, треба приступити и усаглашавању четири српска парламента, а на крају од претходних парламентарних контаката зависи и тренутак када ће се сазвати заједничка уставотворна скупштина. „Грађански рат је срушио југословенску идеју за коју смо се ми најдуже борили. Она је сада подређена приоритету уједињења српског народа у националну државу, бар док сви своје ране не полижемо.

Изузетну пажњу привукло је излагање академика **Василија Крестића** о интеграцији и дезинтеграцији српског народа. Објашњавао је узроке дезинтеграције која је почела продором Турака у средњем вијеку подсјетио на грађанску Србију чији је успон прекинуо напад Хитлера, да би у протеклом периоду прошлог система видио вријеме у којем „истинска слика српског народа није успјела да се наметне као истински тумач тежњи и циљева српског народа. Ми данас, рекао је академик Крестић, немамо друштвену српску елиту, па затим су нам мјерила којим вредну јемо друштвену заједницу другачија: Зато смо и Срби, и Црногорци, и Југословени, и четници, и партизани, и комунисти и интернационалисти. Наша мјерила најмање су српска". У чињеници да је на хиљаде младих напустило земљу, види тенденциозну „сјечу друштвене елите", а „у идеји југословенства лако смо се одрекли своје националне посебности

ЗАБОРАВЉЕНИ СРБИ „ТРИ ВЈЕРЕ"

Такво духовно исцрпљење Србе југословенских идеја је потпуно дезинтегрисало, поцијепало". Исти допринос дала је и комунистичка интернационала, поготово рат, који је, зарад себичних партијских интереса, идеолошки подијелио српски народ. Једину похвалу Крестић је упутио Српској православној цркви која је, иако разорена и разбаштињена у доба комунизма, успјела да сачува свијест о традиционалној српској националној држави. Подјела на теисте и атеисте донијела је Србима опште морално посрнуће и заборавила Србе „три вјере", чиме су муслиманска нација и католичанство добили замах. Узрочнике националне духовне стагнације види Крестић у школству и образовању, који су осакатили народ: стекли смо много бројнију, а никад мање креативну ителигенцију. Заборавили смо на хероику солунаца, Првог рата, балканских ратова. Демонизована је српска национална мисао, чиме је у Србе уграђен страх, јер је сваки српски национални програм жестоко критикован. Академик Крестић инсистира на реформи школе која ће из темеља избацити фалсификате, а афирмисати националне историјске вриједности, затим да се дефинише филозофија српског јединства, и начини програм духовне и моралне обнове српског народа.

Интелектуалце свих српских земаља поздравио је и изасланик Његове светости патријарха Павла, преосвећени епископ **Иринеј Буловић:** „Наша црква православна је вековни и непомериви стожер нашег народа који не може бити угрожен претњама. Имам осећање радости, јер је несрећни раскол цркве и интелигенције наша прошлост. Данас ви дајете поруку Србима у отачаству и расејању и данас смо спремни говорити свету као равноправни саговорници, а не духовни просјаци."

РЕПУБЛИКА СРПСТВА УМЈЕСТО ЈУГОСЛАВИЈЕ

Надахнуто „слово љубве" Михајла Ђурића, говорило је о сфери политике и морала у којој не важе иста правила. - Оштре су границе између свјести и чина, намјера и остварења. Српском народу потребна је морална подршка а не поука шта да чини и како да пројектује своју будућност. Идеја слободе је суштина и карактерна црта српског народа, његови природни елеменат. Академик **Владимир Стругар** је овај конгрес назвао проходом кроз истину и добрим путем у будућности и предложио за све четири српске земље назив Република Српства у коме се ријеч српство ставља на оглед а надијевање овог имена Република Српства, да сачека док се не одрекнемо од употребе ријечи - Југославија у називу државе.

Професор **Мирослав Бабовић** је конгрес означио великим датумом јер је то дан промјене односа друштва према интелигенцији, као и знак промјене односа интелигенције према самој себи. Полемисао је са ставом академика Екмечића да свако дијете зна шта је уједињено српство. Бабовић мисли да то не знају ни политичари и позвао је у помоћ Његоша и његовог игумана Стефана, који у „Горском вијенцу", читајући помен, каже на крају да га даје и Јанковић Стојану од Равнијех котара. Значи Његошев лик је одредио границе српства. **Будимир Кошутић** је говорио о разноликостима српског народа које треба да га спајају, док је **Сава Грујић** из Новог Сада начинио велике похвале руководству Републике Српске и посебно др Радовану Караџићу, који се сјајно снашао међу „вуковима у свјетској дипломатији". Аплаузе је изазвао и овим и ријечима да РСК не смије да се инкорпорира у Хрватску и тиме да је Југославија истрошен модел, а једина будућност српска држава, која се радикално мора обновити духовно и морално на принципу православља. Историчар **Новица Вујновић** је рекао да су држава и школство и партија у прошлом систему били пар екселанс антисрпски да је сваком мсулиману ближи шеик из Кувајта него комшија Србин који с њим иде на посао. Духовита опаска била је увод у слово о комуникацији јер Србима треба вјерска национална, а не политичко-партијска комуникација.

ОДБИЛИ ПОРАЗ

Дејан Медаковић је говорио о трагичном „диобном и сеобном" времену средњег вијека. Питао се колико нам је у свијести присутна љепота Сопоћана и заложио за темељно преиспитивање српске духовне баштине. Сјајно поређење дао је протојереј љубљански **Беран Бошковић,** рекавши да одговоре на питања неће можда дати овај скуп, али су га дали момци са Романије: „Они су саградили нашу кућу, а нама препустили да се лепо распоредимо по њеним топлим собама. Ако они који су је градили неће да се погађају колика је и каква ће бити, откуд нама право да се ми из топлих соба погађамо са светом у њихово име..."

Доктор **Смиља Аврамов** је рекла да нам је Запад понудио пораз као услов за преживљавање. Ми смо га одбили и треба издржати. Ако српско питање нисмо поставили 1918. године и 1945. године, када смо били побједници, данас га постављамо у најнеповољнијим условима. Фаталан потез би био опет кооперација са Западном „браћом" Словенцима и Хрватима. Ми нисмо нова држава, ми смо стара европска држава, оснивач већине међународних институција са краја прошлог вијека. Темеље цивилизације комуникација дали су Теспа и Пупин. То су Срби. И опет ћемо успјети ако обезбиједимо национални капацитет, јер постоји пут из ове неизвјесности.

Конгрес наставља рад у поподневној сесији као и сутрадан када ће се усвојити документи - резолуција о српском питању данас, приједлог минималног српског националног интереса и протест против економске блокаде српских земаља и сатанизације Срба.

Нада ПУВАЧИЋ

ДР БИЉАНА ПЛАВШИЋ:

НЕМАМО ПРАВА НА ГРЕШКУ!

— На основу иксустава и скорашње прошлости ја сам песимиста. Најбоље је то интерпретирао професор Крестић у свом сјајном излагању. За опстанак српске нације води се страшан рат у Републици Српској и Републици Српској Крајини. Надам се да су српски интелектуалци тога свесни после три године рата. Ваљда су свесни да немамо уопште право на грешку. Бојим се по речима из реферата професора Екмечића да тога неки нису свесни, али ме охрабрује реферат професора Крестића. Хоћу да их замолим да максимално буду свесни озбиљности тренутка у коме се налази српска нација и да буду приближно одговорни онолико колико су наши борци на терену, где се брани опстанак, етничке границе и прадедовска огњишта. Обавеза је овог скупа порука коју је дао професор Крестић — морална и духовна обнова српског народа, јединство српских земаља, враћање снага ауторитета, било институција или појединаца, који ће неговати националне и универзалне вредности и остварити национални идеал српског народа — јединствена српска држава.

„ЛОС АНЂЕЛЕС ТАЈМС"

МЛАДИЋ „ПРОЧИТАО" КЛИНТОНА

БЕОГРАД, 22. априла (Танјуг) — Генерал Ратко Младић је прочитао блеф Клинтона, Јељцина и Бутроса Галија на бојном пољу код Горажде и показао да су Срби једини актери у босанској драми који знају шта хоће, али и како да то постигну, пише данас у коментару амерички лист „Лос Анђелес тајмс", а дијелове текста преноси радио „Глас Америке" у емисији примљеној у Београду.

Аналитичар **Џим Хогланд** подсјећа да је предсједник **Клинтон** ових дана имао опсежне расправе са својим савјетницима о употреби ваздушне силе да би се спријечило да друге заштићене зоне у Босни доживе судбину Горажде, али предсједник, по **Хогланду,** „не држи корак са том кризом, него препушта догађајима да га воде, као да се нада да ће догађаји смањити непријатне опције са којима је суочен или да ће бар скренути критике на друге".

„Москва и Вашингтон се међусобно већ окривљују за неуспјех код Горажде и повећаће међусобне приговоре ако се босански дебакл продуби", а „избјегавање штете која би могла да наступи" требало би, према Хогланду, „да буде први приоритет Клинтонове администрације".

„Због тога, предсједник Клинтон би требало да се придружи Европљанима у реалном политичком рјешењу којим би се прихватила српска побједа у Босни и хитно обуставио рат. То са друге стране, значи да би требало прекинути заваравање о укидању ембарга на оружје и почети преговоре о најбољим могућим условима предаје побијеђених муслимана у Босни", закључује Џим Хогланд у „Лос Анђелес тајмсу".

ГЛАВНИ ШТАБ ВРС

МУСЛИМАНСКА ПОДВАЛА

САРАЈЕВО, 22. априла (Срна) — Јучерашњи наводни српски ултиматум муслиманским снагама у Горажду да се повуку до 16 часова са десне обале Дрине, пука је измишљотина муслиманског врха у Сарајеву с циљем да Савјет безбједности УН донесе Резолуцију 913 која је синоћ изгласана, речено је новинару СРНЕ у Главном штабу Војске Републике Српске.

Према истом извору, ово је само једна у низу муслиманских подвала подржана од европских и свјетских центара моћи која има за циљ да свјетску медијску пажњу са Сарајева пребаци на Горажде, а српски народ и српску Војску станизује до невиђених размјера.

Као што је познато, муслиманска мисија при УН издала је јуче ујутро саопштење у коме се каже да су Срби муслиманима Горажда дали ултиматум да се повуку са десне обале Дрине, или ће у противном разорити град.

ДАНАС У ГОРЊЕМ МИЛАНОВЦУ ОБИЉЕЖАВАЊЕ 179. ГОДИШЊИЦЕ ДРУГОГ СРПСКОГ УСТАНКА

САБОР КОД ТАКОВСКОГ ГРМА

Горњи Милановац, 22. априла (Танјуг) — У Горњем Милановцу све је спремно за сутрашњу свечаност обиљежавања 179. година Другог српског устанка и отварања Музеја, изјавио је Танјугу предсједник општине Горњи Милановац **Дражимир Марушић.**

Музеј Другог српског устанка биће отворен у школи у Такову, старом здању из 1891. године, задужбини **Милана и Александра Обреновића.**

Експонати су прикупљени из народног, војног и историјског музеја, као и из приватних колекција, из периода од 1804. до 1835. године.

У реновирање зграде, која је, подсјећа Марушић, запаљена истог дана када и Пећка патријаршија 1981. године, уложено је 1.200.000 динара.

Свечаности обиљежавања годишњице Другог српског устанка почињу практично данас, отварањем спомен обиљежја два кнежевска указа: оног из 1853. године, када је кнез **Александар Карађорђевић** основао варошицу Деспотовицу, на истоименој рјечици, и указа **Милоша Обреновића,** који је 1859. године, у славу свог брата **Милана Рудничког,** тој варошици промијенио име и назвао је Милановац.

Послије отварања Музеја, које је планирано за сутра по подне, одржаће се народни сабор код легендарног Таковског грма, гдје ће, како је најављено, говорити начелник Генералштаба Војске Југославије генерал-пуковник Момчило Перишић.

УЗ ГОДИШЊИЦУ ЛОГОРА ЈАСЕНОВАЦ

НОВИ ПРЕС-ЦЕНТАР

У оквиру обиљежавања годишњице логора Јасеновац, Осамнаести западнославонски корпус Српске Војске Крајине и редакција „Гласа српског" отварају заједнички прес-центар, односно дописништво које ће бити у функцији информисања јавности о животу и догађајима на овим српским просторима. У новом прес-центру радиће новинари „Гласа српског" и новинари Осамнаестог корпуса.

Центром ће руководити капетан Војислав Ерцег.

Р. К.

ИНТЕРВЈУ „ГЛАСА СРПСКОГ"

ДАВИД АЛБАХАРИ

ЈЕВРЕЈИ И СРБИ СУ ПРИЈАТЕЉИ

Давид Албахари: „Мало људи проналази пуноћу живота"

● „Лако је постати жртва политичких и других манипулација" ● „Наш је осећај, а и чињенице говоре о томе, да међу Србима никада није постојао организовани антисемитизам" ● „Не смемо да допустимо да се од уметника тражи да буду агит-проп мајстори"

Рајко РАДОВАНОВИЋ

У новим причама, на којима управо радим, прича се готово сасвим изгубила и остало је само приповедање, сам језик. А шта више да се прича, сем да се пусти језику сам да говори. Уосталом, све док је језика, биће и свих нас, човек траје, можда би рекао Семјуел Бекет, све док му трају језик и речи. Ето, о томе пишем, о трпљењу судбине и трајању", рекао нам је Давид Албахари на самом крају разговора за „Глас српски".

И стварно, док разговарате са њим и док га слушате на књижевној трибини постанете и те како свјесни - опасности вјештине са ријечима. Када вам Давид Албахари говори, а он заиста јесте вјешт са ријечима, имате утисак да из њега говори, заправо, искуство таложено вијековима.

Такав би вас лако убиједио у много тога.

● Како Ви као Јеврејин који живи са Србима, и као неко ко, претпостављамо, има поглед „са стране", видите оно што се дешава у посљедње четири године?

— Нема ту неке мудрости када се гледа „са стране", нити неког знања које ми може омогућити да видим оно што други већ нису опазили. А када догађаји прођу и историја постане непромењива, сви ми можемо бити паметнији него у тренутку када се ствари догађају. Оно што сам „са стране" приметио је чини ми се, то да је српски народ учествовао у ономе што му се догађало у добром делу историје, а што је као резултат оставило недовољну спремност за суочавањем са самим собом и прихваћањем, у потпуној мери, традиције свога народа и свега оног доброг што постоји у њој. Као припадник јеврејског народа, знам колико је лако постати жртва политичких и других манипулација и једна од трагедија српског народа управо је у томе што је постојала не, наравно, спремност, већ извесна лакоћа с којом је тај народ постајао предмет одређених манипулација током своје историје. Мој утисак некога ко то заиста гледа „са стране", је да би се многе ствари избегле да је осећај традиције у српству био јачи, израженији. Јер, управо преко традиције би се, као у случају Јевреја, гарантовано остварио неминовни део заједничког става према било чему што се догађа.

НАЈАВА ЈОШ ВЕЋЕГ РАТА?

● У посљедње вријеме ратна догађања у бившој Босни и Херцеговини опет се убрзавају. Дошло је и до дејствовања авиона НАТО-а по српским положајима у околини Горажде. Дијелите ли мишљење да је то отворено стављање на једну страну и, у крајњем случају, можда најава још већег рата?

— Чини ми се да то може да буде најава још већег рата. У политичком смислу себе осећам као лаика да бих могао да уђем у довољно прецизне дискусије о политичким питањима. Али, оно што је учињено, на овај или онај начин може да подстакне даљу ескалацију сукоба и можда представља увлачење и оних делова овог подручја који нису досада били потпуније увучени у сукобе. Мислим да је то сигурно нежељени развој догађаја и верујем да је у свести сваког човека крајњи циљ, ипак, жеља за праведним миром и најпотпунијим решењем за све стране. Ово сигурно није, или бар у овом часу изгледа да није, корак ка том циљу.

● Иако је то извјесно тешко питање, како видите наставак ствари у бившој СФРЈ и на Балкану? И гдје је мјесто Јевреја у свему томе?

— Питање јесте тешко пошто добрим делом иде у подручје нагађања. Остаје нешто што је непобитно, не због снаге политике већ због добробити свих људи који ту живе, а то је да ће бити неопходно да у овом региону, који ће можда бити испарцелисан на мање регионе, дође до успостављања неких комуникационих и економских веза јер су територије тако постављене да без међусобног контакта стварног развоја живота у било којој од тих заједница једноставно неће бити. Инфраструктуре су толико проплитане током 70 година постојања прве и друге Југославије, да би то, иако је могуће замислити, опет био дуготрајан процес. Јевреји су имали, и имају још увек изреку која гласи: „Закон државе је закон". То значи да су Јевреји који поштују свој закон, дакле, своју Тору као врховни религијски закон, сматрали да је закон земље у којој живе изнад сваког другог закона. Другим речима, ако желиш да живиш у некој земљи подразумева се одређена лојалност према тој земљи иначе сваки чин живота у њој постаје потпуно апсурдан. Мислим да је јеврејска заједница сада исувише малобројна да би унутар било ког дела овог подручја могла да игра неку велику и битну улогу. Јевреји могу да подсете, захваљујући свом историјском искуству, на то историјско искуство. Лично бих волео да видим јеврејску заједницу, управо због њене малобројности, потпуно издвојену из свих политичких питања јер је то, нажалост, тако мали број људи да они од тога увек могу да имају више штете него користи.

● Колико Јевреја је било у бившој Југославији и Босни и Херцеговини прије овог рата?

СРЦЕ ЈЕ СРЕДИШТЕ СВИЈЕТА

● Нисте први пут у Бањој Луци, али сте први пут у њој за вријеме рата. Има ли промјена?

— Два дана је мало за такве процене, нисам имао довољно времена да срећем људе. Промена сигурно има, јер све се изменило, али времена је мало да би се оне уочиле. За мене је важно да се нису изменили људи које сам одраније познавао. То ме, сигурно, чини срећнијим, јер људско срце је средиште света. Уколико оно опстане, опстаће и свет.

- Формално регистрованих чланова у Југославији било је шест до седам хиљада. Највећи број је био концентрисан у три града, у Сарајеву, Загребу и Београду. Њих смо сматрали великим јеврејским општинама. У Сарајеву је било хиљаду Јевреја, у Београду 1.600 и у Загребу 1.400. Овај сукоб је показао да је постојало много припадника јеврејске заједнице који нису били званични чланови, тако да би се могле дати смеле процене да је било до 10 хиљада Јевреја у бившој Југославији, од којих у Босни и Херцеговини око 2,5 хиљаде.

АНТИСЕМИТИЗАМ НИКАДА НИЈЕ БИО СРПСКА ПОЛИТИКА

● Знамо колико су Јевреји страдали у другом свјетском рату? Да ли страдавају у овоме који се још води?

- У овом рату је, на сву срећу, било веома мало јеврејских жртава, и реч је, то се мора нагласити, о случајним жртвама. Немамо сасвим прецизне податке из Сарајева колико је Јевреја страдало, али знамо да је било припадника тамошње заједнице који су били жртве, рецимо, снајперских хитаца или запуталих зрна. Али, ако је неки Јеврејин страдао, онда се то десило потпуно мимо чињенице да је Јеврејин.

● Домаћи Јевреји и Јевреји у свијету углавном су остали неутрални у изјашњавању о рату у бившој СФРЈ. С друге стране, однос Јевреја и Србатком година варирао је. Какав је он данас и да ли је истинит утисак да Јевреји из бивше БиХ иду углавном у Србију? Јевреји имају, како сте рекли, „историјско памћење", и зато: јесу ли Јевреји и Срби данас пријатељи?

- Срби и Јевреји јесу данас пријатељи и ваш утисак је добрим делом тачан. Већи број јеврејских избеглица из бивше Босне дошао је у Србију по свом избору. Али, исто тако, један део је, опет по свом избору, отишао у Хрватску. У Србији се и дан-данас, углавном у Београду, налази око 200 јеврејских избеглица са подручја Босне који са јеврејском општином у Београду и са свим нама дале добро и зло. Наш је осећај, а и чињенице говоре о томе, да међу Србима никада није постојао организовани антисемитизам. Дакле, никада нису постојале тако моћне и тако снажне политичке или неполитичке формације и групације које би заговарале антисемитизам или га нудиле као државну политику. Чак ни у другом светском рату није забележено да је то била званична политика тадашње Србије иако су Јевреји тада страдали, али првенствено од руку Немаца и у оквиру немачке политике која је подразумевала уништење јеврејског живља. Јевреји и данас знају да у Србима имају поуздане и добре пријатеље. Међутим, у последње појавили су се неки гласови неразумевања који потичу из неких кругова у Србији који су спремни да преузму, чини ми се, констатације и размишљања неких десничарских снага у свету и који траже неке кривце за оправдање страдања српског народа. На сву срећу, и данас у Србији међу органима власти и политичким партијама има оних који другачије мисле и такве појаве су одмах обележене као штетне првенствено српском народу, јер постају нека врста могућег оружја злоупотребе, оружја које ће се преко средстава информисања опет вратити против српског народа. Дакле, у том смислу може се говорити о дуготрајном пријатељству које је у Србији, посебно у периоду пре другог светског рата када је заједница била многобројнија, било уочљиво и по томе што су се Јевреји у Србији по својој вољи називали Србима Мојсијеве вере. И мој отац је о себи тако мислио, што значи да је био верник, али да се у Србији осећао сигурно и безбедно. Мислим да је то осећај који и данас сви делимо јер нам је увек било важно да знамо то да не постоји организовани облик супротстављања или сукобљавања са Јевејима. А као што и међу самим Јевејима постоје ствари које нису добре, тако и у сваком народу постоје појединци или мање групације који ће увек више да осрамоте свој народ него да му користе.

ИСТОРИЈСКИ БУМЕРАНГ

— Мислим да је недостатак традиционалног опредјељења утицао на то да међу Србима постоје и да су постојале, не само у овој новијој историји него и током времена, многе различите поделе и многа неразумевања унутар самог народа. То се на неки начин у свакој историјској етапи као бумеранг враћало на сам народ. Ту, наравно, нема лека сем наставка живота и друге врсте односа према властитој традицији и према властитој судбини. Нажалост, то је дуготрајан историјски процес, као и сви такви процеси, и подразумева жртве, можда и жртве неке будућности. Слично искуство имао је и јеврејски народ у својој историји, али мислим да је то неминовност која се не може избећи.

МОЋ САОПШТАВАЊА

• Геноцид над Јеврејима тема је посљедњег филма Стивена Спилберга, „Шиндлерова листа". Како то бива, такви пројекти често на глобалном плану „несвјесно" учине много да се не заборави истина која се понедгдје „свјесно" жели заборавити?

- Спилберг је свој филм засновао на истинитом догађају. Нисам га гледао, али сам читао књигу по којој је филм снимљен и која је преведена на српски. Књига говори о нацистичком официру који је спасио одређени број Јевреја. Он је, када је преминуо пре извесног броја година, и сахрањен на католичком гробљу на Маслиновој гори близу Јерусалима и Јевреји су му увек остали захвални за то што је учинио. Јевреји су умели да изразе захвалност некоме ко је спасао јеврејски живот током другог светског рата и знају шта то значи некоме помоћи у невољи. Сигурно је да филм као што је Спилбергов може муњевито да дође до свести људи. Чињеница да неке исламске земље забрањују приказивање тог филма показује да људи схватају моћ саопштавања и да схватају да такав филм не значи говорити дословно само о Јеврејима, већ да метафора страдања и спасавања надмашује саму причу у филму и саму истинитост догађаја и да је то нешто што је универзално. Мислим да тај филм у себи мора да носи одређену миротворну функцију и размишљање. Спилберг је очигледно успео да нађе начин како да саопшти људима нешто много ефикасније него политичари или било ко други.

• И поред велике и одговорне бриге за властити народ, сматрамо Вас првенствено књижевником. Каква је улога умјетника у оваквом вртлогу историје? Између чега се мора бирати?

— Уметник нема други задатак осим своје инспирације. Ако смо се некада борили против наслеђа и задатака соц-реализма, онда не смемо да допустимо да се од уметника тражи да буду агит-проп мајстори. За то сам да уметник бележи оно о чему треба да пише: о малим и великим потресима и распојавањима људске душе. Нема, дакле, никаквог питања за правог уметника - он ће радити оно што му говори његово надахнуће.

• Кратка форма, књижевна је форма данашњице, мишљење је које није без основа из простог разлога што се можда као никада прије живот човјека данас претворио у фрагмент, кратку форму, много слика се мало приче. Колико ће та форма, којом се и сами бавите, одражавати стварност, односно до када ће живот савременог човјека бити фрагмент?

— Верујем да наше опажање живота није ништа до низ фрагмената, каткад више, каткад мање међусобно повезаних. Пуноћу живота мало људи проналази, и то тек онда када заиста потону у дубину својих срца. За пуноћу живота треба се ослободити свих разлика, свих опредјељења за и против, а то је веома тешко. Лако се говори о „чистом срцу", а тешко се до њега стиже. Када нам срца свима буду доиста чиста, онда живот више неће бити низ фрагмената.

ЈЕВРЕЈИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

ИСТИНА ПРЕЦРТАЛА ОПТУЖБЕ

Милош ШОЛАЈА

• Недавним саопштењем Јевреји у Републици Српској су демантовали оптужбе о чишћењу националних мањина и доказали да истина обезбјеђује заједнички живот

— Раније овог мјесеца Јевреји у Републици Српској (РС) су немало изненадили неупућену западну јавност саопштењем у којем негирају све оптужбе о етничком чишћењу националних мањина у Бањој Луци, Приједору и другим мјестима РС, а бањолучка заједница Јевреја потом је уручила здравственим организацијама вриједне пакете с лијековима и санитетским материјалом, поклоне Савеза јеврејских општина Југославије.

Убрзо су се сличним саопштењем огласили и Јевреји из Добоја.

Предсједник Скупштине општине Бања Лука **мр Предраг Радић** је овог мјесеца примио делегацију Савеза јеврејских општина Југославије у којој су осим предсједника **Давида Албахарија** били **Саша Нећак и Мирослав Гринвалд.** Пријему су присуствовали и представници Агенције за Израел за Источну Европу из Будимпеште **Анам Саде и Марика Мезеи - Здунић.**

Албахари, прозни писац, одржао је књижевно вече посвећено свом стваралаштву у препуној вијећници Дома културе у Бањој Луци.

„Два-три дана прије нашег саопштења, у којем смо рекли да се над нама не врши никакво етничко чишћење и да смо равноправни грађани Бање Луке, појавило се саопштење УНХЦР-а (Високог комесаријата за избјеглице) да у овом граду траје етничко „чишћење свих националних мањина", подсјетила је предсједница Јеврејске општине Бања Лука **Едита Кашиковић.**

СПРИЈЕЧЕНА МАНИПУЛАЦИЈА

Члан најужег руководства јеврејске заједнице, инжењер технологије и један од директора бањолучке „Пиваре" **Зоран Леви** додаје да се једноставно морала предухитрити могућа манипулација „са стране" и евентуална злоупотреба положаја Јевреја у Бањој Луци и РС у политичке сврхе.

Ограђујући се од изјава функционера УНХЦР-а и других међународних организација, бањолучка заједница Јевреја одлучно тврди да није имала до сада никаквих проблема у овом граду.

„И не само да нисмо имали проблема него нам се у однедавно јављају и они Јевреји који су тек у посљедње вријеме пронашли свој идентитет, односно открили своје поријекло", рекла је Кашиковић. „Једном нашем члану мајка је тек недавно на самрти рекла да је Јеврејка и он је одлучио да постане члан наше заједнице".

И Јевреји у Бањој Луци су, попут многих својих сународника, доживјели геноцид у другом свјетском рату. Од седамдесетак породица послије рата у Бањој Луци су једно вријеме живјела само три Јевреја.

Прије другог свјетског рата постојале су две синагоге - једну су имали Сефарди, а другу Ашкенази. Усташе су срушиле обје.

„Наша заједница је секуларна, није религијска, али се окупљамо у вријеме јеврејских празника и обиљежавамо их на традиционалан начин", каже др Данијел Романо, професор математике на Машинском факултету у Бањој Луци.

Данас је то заједница од 22 породице са 57 чланова. Сви бракови су мијешани највећим дјелом су јеврејско - српски. Само по један су јеврејско-хрватски и јеврејско-словеначки.

ГРЕШКЕ ЕЛИ ВИЗЕЛА

„Нисмо имали исељавања, нити је неко вршио притисак на нас", каже Зоран Леви. „Припадници јеврејске заједнице немају намјеру да напуштају средину у којој имају толике пријатеље, родбину, гдје су навикли да живе. Зато нам је драгоцјена била помоћ Савеза јеврејских општина и уопште јеврејства да преживимо тешке дане и да останемо овдје у Бањој Луци".

Посјету Агенције за Израел бањолучки Јевреји објашњавају само жељом те институције да се зна колико гдје Јевеја живи.

„Не смије се дозволити да се не зна колико је Јевреја у Бањој Луци, као што је било у Сарајеву или Зеници", истиче Леви.

У својим саопштењима Јевреји из Бање Луке и Добоја истичу традиционално пријатељство са Србима наглашавајући, чак, те везе у вријеме „праведне борбе српског народа."

„Зато бисмо жељели да се оградимо од иступа и изјава неких појединаца који не дијеле наше мишљење", каже Кашиковић. „Ели Визел је страшно погријешио стављајући се на чело хајке на Србе, тим прије што је био и у Бањој Луци и на хрватској и на муслиманској страни, па је све могао да види".

Професор Романо додаје да много новинара и других посјетилаца долази недовољно припремљени и не познајући историју Срба на овом подручју.

„Некима уопште није јасно како постоје Срби у Хрватској и Босни и Херцеговини и из чињенице да они живе овдје једноставно сматрају да су Срби агресори", тврди он. „Недавно нас је посјетила **Елизабета Рубен,** новинар из Њујорка, и сатима смо јој морали објашњавати суштину онога што се дешава на овим просторима, али ми се чини да још није потпуно схватила".

ИСТИНА

Два припадника јеврејске заједнице су и припадници Војске Републике Српске.

„То су два инжењера - добровољца", наглашава Романо. „Држава их није мобилисала и морамо признати да нико на нас не врши притисак да идемо у војску".

Рат на просторима бивше Југославије унио је нове односе и међу припадницима овог народа у оквирима некадашњих граница.

„Данас у Републици Српској постоје три јеврејске општине - у Бањој Луци, Добоју и Новом Сарајеву", наводи Кашиковић. „Ми формално нисмо у Савезу јеврејских општина Југославије, али у сваком другом погледу јесмо, отприлике као што су односи Републике Српске према Југославији".

Наравно, у посебним су односима и према сународницима осталим у Хрватској или на тлу бивше БиХ под муслиманском власти.

„Био сам у Израелу прије двије године и имао сам прилике да разговарам с Јеврејима из Загреба, иако смо већ тада живјели у двије средине које су биле у рату", каже Леви.

„Разговарали смо о својим проблемима и схватили да је наша основна потреба да саопштавамо истину, односно управо онај мотив због којег смо се у посљедње вријеме и оглашавали, негирајући етничка чишћења".

У Бањој Луци постоји друштво српско - јеврејског пријатељства на чијем је челу привредник Момчило Цвијановић.

„Има нешто данас веома слично између Јевреја и Срба", сматра инжењер Леви. „Оба народа има отприлике по око 13 милиона у свијету, а Срба је у средњем вијеку било колико и Енглеза".

Бања Лука: Није било исељавања, нити је неко вршио притисак на нас, кажу Јевреји у Бањој Луци

Сваке године Јевреји обиљежавају 24. април, дан пробоја логораша и ослобођења усташког логора Јасеновац. Јеврејска општина Бања Лука и ове године ће учествовати у том програму у оквиру програма РС.

СЛОВА КОЈА СУ МОРАЛА ДА ЧЕКАЈУ

МОЈ КОРПУС ДЕЛИКТИ

● Текст је написан 25. јануара 1990. године и понуђен београдском „Свету". Није објављен и први пут сада се појављује у „Гласу српском"

Пише Ђуро ДАМЈАНОВИЋ

У „Свету" бр. 203, прочитао сам текст-писмо „Превелики ризик" Богдана Петковића, „бившег заточеника логора Јасеновац", како пише уз његов имепотпис.

Одлучио сам да прочитам и то, одмах послије једног најзначајнијег текста, у истом броју истог листа, да видим шта каже заточеник надтанталовских мука.

Одмах да кажем, запрепастио сам се, којим начином, (он) говори, не о свом сјећању пакла зла, него искључиво о свом мишљењу да ли се могло или није могло, односно да ли је требало или није требало напасти Јасеновац, **тај логор истребљења.**

„Бивши затвореник логора Јасеновац" Богдан Петковић, критикује неке (садашње) **официре и академике,** који се, као, питају: зашто Јасеновац и други Јасеновци у току рата нису нападати. Јер, преживјели заточеник Јасеновца упорно тврди да је против напада. Против напада на Јасеновац, упорно тврдећи да је било немогуће напасти Јасеновац. И каже преживјели логораш непреживјелог логора:

ПОСТАВЉАМ ПИТАЊЕ

„Постављам питање другу Кевићу: шта би могло ту да уради 150-200 партизана? Могли би да изгину а да не изврше задатак". Јер је, каже „Свака бојна имала по четири сатније (чете) са бројним стањем 250-300 људи, тј. обје бојне могле су бројати 2.000 људи..."

Ако је заиста био ту, толики број јасеновачких усташа, **а то је грозан број,** не би вјеровао нико, да би напад од 200 бораца учинио нешто. Послати чету против дивизије, ко би био тај командант, односно командир, четни војсковођа, да ми га је видјети записаног ратним или мемоарским пером!

Ако је заиста био покушај „освојити" Јасеновац, онда је требао већи број (војника) а не уништени број! И онда се, дабоме, с тим бројем који се наводи није ни послао број бораца, као чета спаса, јер би била чета пораза. **Али је ипак доживјела пораз иако није ишла, пораз — зато — што није ишла.**

Хоћу, наиме, да кажем ово. Ако је ико (а можда није нико, ипак: можда није само неко) хтио, боље рећи хтио, да пошаље своју војску на логор Јасеновац — да Јасеновац буде без логора, тај би послао већи број војника ослободилаца. А могла је да се оформи дивизија спаса! **И то без дугог чекања, и са великим очкивањем.** Јер није рат само бранити се у рату од рата, него је и рат против рата.

Као једна од историјских суштина.

Али, тако се, на Логор смрти, за све вријеме рата, није ни једном послала дивизија спаса. **Тако су логори уништења били сасвим слободни, као да су били логори Црвеног крста, а не логори црвене смрти.**

Зато постављам овдје истовремено и питање: зашто партизани ниједном нису напали Јасеновац и наше друге Јасеновце?! Могао бих да кажем своју доста тачну претпоставку, али нека то прије кажу неки још живи партизански генерали и други пензионисани чинови. Не само због неке историје него више због тога да у будућим неким историјама буде мање историје зла. Није књижевност и није историја **зато** да **тако** постоји, него баш зато да **нешто**, нешто **што је ништа,** не постоји. Књижевност дакле, биљежи **да не буде,** а не да буде. Па, скоро то чини и историја од постанка историје.

Према томе, историја није само зато да каже: **то је било.** Него **и зато** да каже да нечега што је било или што још јесте, не треба ни да буде. Односно да супстанца историје, опомене долазеће вјекове својом друштвеном логиком и временском математиком.

По мом, пјесничком, мишљењу, није, дакле, историја само оно што је било, него и оно што треба да буде без онога што је било. Да се то **било** претвори у небило.

ШМИНКАЊЕ ДАТУМИМА

А шта су, у првом реду, ти логори истребљења? Истребљења не само физичког, него и истребљења душе! Ако су већ одавно престали да плачу, крвавим сузама, становници логора смрти, умјесто њих плаче историја. **Мада се и историја понаша некад као весела дама, нашминкана датумима.**

Жалосна је та историја која се пише мастилом од крви. А свака је углавном писана тако. Кад листамо историје, некад су порази већи од побједе, јер је пораз један веменски **прекид,** јер побједа у неком смислу, иде само у нови пораз.

Мислим да је, домаће логоре смрти обавезно требало нападати и уништавати, као и страни фашизам, кога је донио вихор времена, вјетар зла.

Нова историја није смјела да дозволи да се све вријеме трајања другог рата, траје уништење у логорима њених датума. Побједници су узимали и узимају **углавном** географски разлог, **равницу**, као **немогућност**. Лично мислим да је друга немогућност била већа од те немогућности. А то је **Наредба!** Наредба врховне наредбе. Из тек данас јасних разлога!

Кад процури живот на револуционарном фронту ипак је то лијепа смрт, према јасеновачкој смрти/ А Јасеновац је смрт, логор националистичких лудака.

Вјере нису молитве за истребљење него баш молитве за спасење. Библија и поезија научиле су ме томе, удахнуле своје душе мојој души. Зато мислим тако. Јер сам против зла.

За нападе на Јасеновац, ево шта каже преживјели јасеновачки (не)срећник:

„Лично мислим да би то био јуриш на небо".

БРДО ЖИВОТА

Да су партизани нападали Јасеновац, **та непобједива војска**, логор би био

Усташке жртве у Сави крај Јасеновца

уништен. Зли су плашљиви, упознали су се са смрћу, и знају каква је, мртва рана! Изненађење би их уплашило, и тек би тада видјели ко су, они себе, и других њих. Али, тада вјероватно, овај преживјели заточеник Јасеновца, не би остао жив. А можда и би!

Зато мислим да он **тако** сада и мисли, зато што је он, ипак, остао жив. И зато и мисли, не мисли него сматра, да је било немогуће напасти Јасеновац. Све, дабоме, зависи како би напали, на отвореном, стражом ограђеном пољу смрти.

Сваки је човјек помало жив и кад је мртав, све зависи од разних ствари. Али умријети у Логору смрти, покопан си као да никад ниси ни био жив, па чак ни мртав.

А видим да сте Ви били срећани довитљив затвореник Логора смрти. Као партизан и као Србин, појавили сте се у логору као Хрват у немачкој униформи! Велика разлика за разлику од других! И остали сте живи. И остао си жив и због тога и због случајности. И због тога што сте остали живи, ви **сада** кажете да је боље што Јасеновац није нападат. Јер је то, кажете, било **немогуће.**

Немогуће је било ненапасти више него напасти!

У равници се лакше живи, а изгледа и лакше умире. Брђани су брдо живота. Теже живе али и тежеумиру. Тону у равници, кад се нађу на том земљином стаклу. Воле заклон и брдску стазу. Могу се сакрити и од сунца. А камоли не од пушке. Али би се знали заклонити и у логорској равници! Ако ништа друго, нашли би заклон у Логору. Логор би им био брдо. И освојили би логор, гарантујем.

Али је требао неко **други наредити**, а не онај који је наредио да не иду. (А и та звјезда већ је пала с неба!).

ДАТУМ РОЂЕЊА

И сад тај јасеновачки логораш, та преживјела смрт, каже, не да се није могло, него да, скоро, није ни требало послати војнике спаса. Дабоме, он то каже зато, јер је преживјели логораш, није он више Јасеновчанин, он је сада Загрепчанин. А велика је разлика! То јест, велика је разлика између бити мртви Јасеновчанин и живи Загрепчанин.

Ми послијератна дјеца нисмо баш рођени у добро вријеме. 20. година пре рата или 20 година послије рата, бар тада бити рођен. **Доћи на свијет у хаосу свијета, пош је датум рођења.**

Зато још нешто што ме највише запањује од Јасеновачког **становника Логора смрти**. То је, како он каже, и то уз похвалу себи и некима, нечему и некому, да он, и то често, прича причу о Јасеновцу, ђацима! Каже: „Сваке године говорим о том логору пред ђацима осмих разреда ОШ по 4-5 школа у години, тј. испред неколико стотина ђака. Могу рећи да ти наши осмошколци постављају и зрела питања, а било је таквих зашто није извршен ваздушни десант, јер они гледају такове филмове, али њима се не треба чудити. Увијек сам говорио да као партизан и касније активни официр, познајући Панонску равницу, знајући приближно чиме смо располагали, могу да кажем да за таково нешто није било могућности јер није било шансе за успјех".

Што причаш дјеци о Јасеновцу! Твоја је педагогија непедагошка. Не причај ђацима приче! Нису то логорске ватре, него логорски пожари! Твоје приче за дјецу су штетне. Јер дјеца почињу да се поистовјећују са јунацима приче, били ти јунаци негативни или позитивни, дјеца стварају игру опонашања. Баш дјеца траже **нешто без зашто**. Провјеравају причу приповједача.

Тек како би те критиковао педагог Макаренко!

Посумњали су одмах дјечаци, не у Вас да не говорите „истину" него у то зашто Јасеновац није могао бити нападнут. И добро су Вам рекли: **а авиони?!** (Неко од тих дечака који су вам то питање рекли биће једног дана пилот!)

ЛОГОРИ СМРТИ

Збиља, зашто нису покушали авионима, брзо стигну, изненада, и равница им чак одговара. Равница је сјајан ваздушни напад. Нигдје ништа осим мете! Два-три пута тако, и отишли би Јасеновци.

Ако треба, сву војску револуције, против логора смрти! Кутузов би то урадио. Али он није Кутузов.

Погодити мету на небу, авион, није баш лако, ем далеко, ем лети као птица! А логорски чувари гађају из близине. Воле да се напију крви! Побјегли би од челичне птице, молили би затворенике да их спасе!

Претпостављам дакле да је тачније оно што претпостављам. **Радило се о националном истребљењу.** И, дабоме, све се онда зна!

Зашто су Јасеновац и Јасеновци били логори смрти, и зашто **ти логори** нису баш никад нападнути? Зато!

И још једно, сигурност „команданта" напада да ће **без напада,** у сваком случају бити због тога поштеђен, десили се и недесиво.

Зато је и било: Зато нека трају логори лудака и патника.

Слобода је некад опасна. А најопасније је фашистоидна слобода! Не лијечи, него тражи смрт као исцјељене. А излијечити убицу - од смрти, лијек му је запријетити му смрћу! Јер највише чувају живот убице. Знају хаос и пакао умирања.

Логори смрти!

Срамоћење вјекова! А вијек 20. је осрамећени вијек. У њему не би могао да се роди Христос.

ПРИЧА ИЗ МУЗЕЈА: СЈЕЋАЊЕ КУСТОСА ВЛАДИМИРЕ ВИРЦ НА ДАНЕ ПРОВЕДЕНЕ У БИХАЋУ

ШТА ЈЕ ЗАБОРАВИО ГОСПОДИН БОГДАНОВИЋ?

Нада ПУВАЧИЋ

• У анализи српског горштачког менталитета, коју је понудио њујоршком „Тајмсу", архитекта Богдан Богдановић је заборавио додати и свој потпис на споменик Гаревице код Бихаћа гдје су усташе-муслимани у прошлом рату заклали 12.000 Срба. И овај као, и већина других споменика, преведен је, у „споменик жртвама фашистичког терора".

Прије неколико дана, уз уобичајене извјештаје о Србима агресорима, „Њујорк Тајмс" је објавио и згодну психоанализу српског менталитета, закључивши да су Срби „дивљи горштаци". У помоћ аналитичару угледног листа прискочили су интелектуалци „београдског круга". Загорка Голубовић, Милован Ђилас и Богдан Богдановић, бивши градоначелник Београда, рекавши да се овдје води рат „планина против градова".

Овог отмјеног архитекту нико у овом рату није упитао на каквим је психоанализама темељио креације за своје бројне споменике „жртвама фашистичког терора" прошлог рата који су разбацани

Архивски снимак: Педагог музеја Првог засједања АВНОЈ-а у Бихаћу Владимира Вирц 1982. године са високим гостима: Азем Власи, Никола Стојановић, Цвијетин Мијатовић, Раиф Диздаревић - и они су (раз)градили Југославију

широм бивше Југославије а углавном на стратиштима српског народа. Какву је визију имао градећи споменик за Гаревице код Бихаћа гдје је поклано 12.000 Срба! У правилу, морао је визији споменика додати „предзнање" да до 26. јуна 1941. године у Бихаћу више није било ниједног српског чељадета, а да је Виктор Гутић злочинцима на Гаревицама „сугерисао" тиши начин ликвидације: **„Не трошите метке, наставите маљем!"**

ДВИЈЕ СЛИКЕ

— Господин Богдановић морао је бити на оној великој прослави, 3. јула 1982. године у Бихаћу када је први пут дат помен „жртвама фашистичког терора". Подно споменика на Гаревицама стајале су жене са црним марамама на глави и српска нејач, којој су преживјели причали како су у Црно језеро усташе бациле 2.000 поклaних Срба. Надувени лешеви пливали су Уном и та црна слика ушла је за вјечност у стихове Ј. Г. Ковачића" Лешеви „путују". Доље у Бихаћу, тог 3. јула 1982. године, текла је манифестација „Вече љубави и правде": идејни вођа био је Томислав Дретар (почетком овог рата један од предсједника ХДЗ-а у Бихаћу). На улици су се окретали волови на ражњу, а Зехра Деовић и Беба Селимовић, праћене пијаним функционерима, забављале су до дубоко у ноћ омиљеним севдалинкама омиљене политичаре, високе функционере из цазинског краја. На Гаревицама, у српским кућама, нико није спавао те ноћи, када се доле у Бихаћу славило и присјећало на" усташичке дане бихаћког краја и на велике „жртве фашистичког терора" - прича Владимира Вирц.

(Ако је, што због година, што због високих хонорара које је за своје визуре примао господин Богдановић и заборавио и прећутао ове чињенице, са нама су и они који у Бању Луку доносе своју тугу, несрећу слике и сјећања.

Претходну причу и сјећања на Бихаћ носи у себи Владимира Вирц, професор у Музеју РС у Бањој Луци, двадесет година (до 1989. године) педагог у Музеју Првог засједања АВНОЈ-а у Бихаћу. Бањолучанка по рођењу, један од најбољих кустоса - педагога међу музеалцима бивше Југославије. За двадесет година рада у Бихаћу, а на мјесту којим је „текла историја" свакодневно, предавањима, за стотине хиљада посјетилаца искуством врсног педагога одавно је разлучила „рукавце" историјских истина. Говори нам о дјелатности музеја, онако, како га „обични" посјетиоци угла углавном не виде.

КОМУНИСТИ И БАЛЕРИНЕ

— Музеји, као културне институције, које тако ревносно чувају нашу историју, у послијератном периоду су дјеловали складно свом времену. Уз велике, централне музеје у Сарајеву, Бањој Луци, Тузли, Зеници, Мостару, Бихаћу и сви мањи, регионални, функционисали су на принципу локал патриотизма. Искључиво, као „политички музеји" како смо их звали, јер су најбогатије збирке говориле о НОБ-у и револуцији: Музеј АВНОЈ-а у Бихаћу - богатом збирком о животу и раду вијећника, документима и личним предметима, и умјетничким сликама (Моша Пијаде, Божидар Јакац, Ђуро Тиљак, Омер Мујаџић-...) Водила сам збирку фотографија. То је изузетно занимљива грађа, која ријетко излази из депоа: слике Авде Хуме или Моше Пијаде на љетовању у Грчкој и Дубровнику, из 1949. године или фотографије високих државних функционера у страсним загрљајима младих глумица и балерина из доба гладних, педесетих година, нису баш биле погодне за морално здравље народа. Кустос Музеја АВНОЈ-а, гдје сам радила био је др Крешимир Ижаковић, који је због сумње за учешће у МАСПОК-у већ 1972. године требао, али никад није напустио бихаћки музеј. Упоредо са богаћењем фонда умјетничке збирке, које смо почели тих година богатио је и своју приватну колекцију. Послије одласка директора музеја, Бранка Бокана 1969. г. заустављено је истраживање жртава геноцида и страдања Срба. Никада није утврђен тачан број жртавана Гаревицама. Било је врло занимљиво гледати лица разочараних комуниста Вељка Влаховића, који је на мене оставио изузетан утисак или Родољуба Чолаковића, када је на свечаној изложби 1972. године, у поводу 30-годишњице АВНОЈ-а „примијетио" да нису изложене слике вијећника - Срба. Изгледа да га је баш то питање касније скупо стајало. Додуше, био је изложен лични позив, упућен вијећнику из Црне Горе Мири Крстајићу, који је на путу за Бихаћ рањен: оригинални документ са српским именом, каква симболика, на себи још увијек има црвени траг од крви Крстајићеве! — сјећа се Владимира Вирц.

Радила је 20 година у музеју града, у којем је страдало хиљаде Срба, чији су кољачи 41. године очистили град и какве ироније „чували успомене" све до овог рата:

„Сви историчари, сви музеалци, сви кустоси то знају: Бихаћ је своју срамоту покривао АВНОЈ-ем. Бихаћ нема народног хероја и нема дан устанка. Околни српски живаљ бјежао је у четнике или партизане, ил' да главу спаси ил' да се освети. До данас, тамо су муслимански злочинци остали на мјесту злочина. На свим важним функцијама у граду остали су они, чији су очеви и дједови водили Србе на клање. И данас је директор Регионалног музеја у Бихаћу Ениса Љубјанкић, сестра др Ирфана Љубјанкића министра у Алијиној Влади. Занимљиво, у свим нашим музејима његоване су етнографске збирке муслиманског народа остале врло богате збирке из турског периода, а оне из другог свјетског рата, говориле су не о Србима него „жртвама фашистичког терора". Осим тога, у правилу, педагози у одјељењима за изучавање револуције углавном су Срби: у Дрвару Весо Боснић, у Јајцу Даница Спасић, у Јасеновцу Мирјана Зец у Спомен-парку Козара Драго Шормаз. Ја сам била једина Српкиња у бихаћком Музеју, од 1970. год. Није било нимало лако говорити посјетиоцима о „жртвама фашистичког терора" мада су стајали на земљи, из које ни дебели слој креча није спријечио продирање крви покланих Срба".

Уз приједлог да се хитно ревидирају све сталне поставке у музејима Републике Српске, Владимира Вирц инсистира на истини која нам у историјским лекцијама никада није презентирана у правом свјетлу. Она је изашла из Бихаћа пред овај рат, када јој је препоручено да оде у „своју Бању Луку", из града у којем су тек 50 година послије рата Срби почели градити своју цркву, а који је у свакој улици имао џамију, у којем су Хрвати, 1968. године уз транспаренте **„Живио Тито, хоћемо цркву"** своју богомољу саградили у кругу војног насеља, тик уз војни небодер.

„Сви су много боље знали шта им је чинити и какво си мјесто обезбиједити у нашој историји. Отуда сам користила сваки тренутак, на сваком предавању да кажем посјетиоцима: „Усташе — муслимани: су клали Србе. Ово су слике закланих Срба, а не жртава фашистичког терора".

ПРАЗНИЧНИ ДАНИ СРБА ПРАВОСЛАВНЕ ВЈЕРЕ

ВРБИЦА И ЦВИЈЕТИ

• Васкрсење Лазарево-Врбица, и Свечани улазак Господа Исуса Христа у Јерусалим-Цвијети, два су празника који претходе" празнику над празницима и „тајни над тајнама-", Васкрсењу Спаситеља Света.

Посљедњу суботу пред Васкрс православни Срби славе Лазареву суботу, празнику народу познатији као Врбица, а у недјељу, прослављају свечани улазак Господа Исуса Христа у Јерусалим, празник који народ зове Цвијети.

Васкрсење Лазарево претходило је Христовом васкрсењу и васкрсењу свих вјерујућих. Да би доказао да је Он прави син Божији Господ Исус Христос васкрсао је Лазара из села Витаније. Лазар је живио са сестрама Маријом и Мартом. Десило се да је Христос са ученицима био далеко преко Јордана, а Лазар се разболио. Сестре поспаше људе да нађу господа и да му јаве да му је пријатељ болестан. Чувши то, Исус позва ученике да одмах крену у Јудеју. Они су га одвраћали јер се знало да се Јудејци спремају да убију Исуса Христа. Ништа није помогло и они одоше тамо.

Лазар је у међувремену умро и већ четири дана је био у гробу. Сестре су горко плакале за братом, па и Исусу ударише сузе. Одоше до гробнице усјечене у стијени гдје је Лазар лежао. Господ подиже очи и рече: „Оче, хвала Ти ради народа који овдје стоји, да вјерује да си ме Ти послао!" Онда позва Лазара-Лазаре изађи! И изађе умрли увијен у платно, и раздријешише га и пустише да иде.

Јевреји који су ово видјели повјероваше да је Исус Син Божји, а непријатељи Његови договорише се да Га ухвате и убију. То је било у суботу, осам дана прије Христова васкрсења. Зато се празник Лазаревог васкрсења зове **Лазарева субота**. *Тада се „иде на Врбицу". Литија иде око храма, у литији је много дјеце и сви носе цвијеће и врбове гранчице. Тај чин нас преноси у онај радосни дан кад су се дјеца показала као најбољи вјерници Христови. Он је њихов Пастир и зато дјеца, као Христове овце, носе о врату мало звонце.*

Врбове гранчице се освећују у цркви и дијеле вјерницима који их носе кући и задјену за славску икону гдје остају до спиђедеће Врбице.

Сутрадан по Лазаревој суботи је други православни празник **Цвијети** *који се прославља у знак сјећања на дан свечаног уласка Господа Исуса Христа У Јерусалим.*

Када је Господ ујахао на магарцу у Јерусалим, пред старозавјетни јудејски празник-Пасху, на улицама су Га дочекала дјеца чиста срца и неискварене душе. Заједно са бројним грађанима, клицали су Спаситељу кога су у Њему препознали:" Осана! Благословен буди онај који долази у име господње!"

Пред Њега су простирали своју одјећу и бацали цвијеће и палмино грање, те је Господ као по тепиху улазио. Зато се овај празник зове-Цвијети.

Улазак Господа Исуса Христа у Јерусалим је улазак владара. Он је јахао на магарету, да би показао да Он није земаљски цар, као што су многи Јевреји погрешно очекивали, него Цар небески, Син Божији и Господар свијета.

Радмила КУЛУНЏИЈА

ПРИЧА СА МИРИСОМ ШТАМПАРСКЕ БОЈЕ СМРТИ
(УМЈЕСТО ПОМЕНА ЗА ДАДУ ВУЈАСИНОВИЋ)

ОЛОВНИ БУМЕРАНГ

Милкица МИЛОЈЕВИЋ

● Није новинарство постало женска професија. Новинарство је мушки посао за храбре жене ● Онај ко се смрти не боји, заборави и себе и друге. Не боји се ничег. А то није добро

Телефон је зазвонио. „Знам гдје живиш и да у твојој кући нема одраслог мушкарца. И да се сама касно враћаш са посла". Клик. Глас је био мушки мало промукао. Није се уплашила. Била је само мало, мало тужна.

Та туга, мека, широка, као оловно небо над крововима, пратила ју је данима, свуда куд би полазила и пролазила, али се тек овдје извлачила из свог скровишта и разливала се венама. Да је подсјети, да се вратила кући.

Дуго је, те ноћи, сједила на тераси и гледала у небо, и сјетила се кнеза Андреје Болконског из „Рата и мира" и широког дубоког неба над Аустрелицом, послије битке.

XXX

Сутрадан, кад је била на путу, кад је отишла „преко" телефон је, у кући, поново зазвонио и слушалицу је дигла њена сестра и опет онај промукли, мушки, глас. А сестра је опсовала и рекла дођи ако смијеш, кућа је пуна оружја и нисам сама и потући ћемо се па „ком опанци, ком обоји". Није се уплашила кад се вратила кући и чула шта се догодило. Није се уплашила, али је била бијесна јер је њена сестра била трудна и била је сама, јер јој је муж био на фронту, а у кући није било ни зрна барута. Била је бијесна и била је поносна што има такву сестру.

XXX

Била је једном једна новинарска екипа и било је једно слободно мјесто у колима и Она је отишла са њима. И прешли су преко ријеке, а тамо се догађало НЕШТО, тамо је било „друго агрегатно стање живота". Тамо су људи умирали лако и лако су убијали друге људе. Тамо је био рат. И тај мирис, којем никад није успјела наћи имена, заробио ју је. И тако је почело.

Кад се вратила кући питали су је, „да ли се тамо стварно пуца". А она је гледала чудно се смијешећи и не схватајући њихово несхватање, јер се вратила другачија. Није више била од овог свијета и са грозничавом радошћу је чекала да пређе ријеку, да оде „преко". И прелазила је ријеке, снажно и јасно осјећајући ту невидљиву границу, између два свијета.

XXX

Од раног дјетињства бојала се смрти. Од тренутка кад је постала свјесна свог постојања, мучила ју је непоимљива и безбојна, безвремена и беспространа, а неминовна... Бездан непостојања.

А када је видјела како се лако умире, тамо „преко", кад је осјетила да је заиста „исто пјевати и умирати", страх од смрти се изгубио. Била је ослобођена. И понекад би осјетила ужас те слободе. И било јој је понекад, жао, као дјевојчици која изгуби путку са којом спава.

Није се више бојала смрти. А онај ко се смрти не боји, заборави и себе и друге. И не боји се ни имена, ни лика, ни дјела, нити икакве моћи овог свијета. Не боји се ничег. А то није добро.

XXX

Читала је ратне репортаже Даде Вујасиновић (и Тамаре Огњевић) и питала се зашто уопште пише, кад постоје тако добре, тако сочне приче, кад то други новинари, друге жене раде много боље. И питала се има ли право да себе назива „ратним репротером".

XXX

Двије године се „хвалила" да никад, за ово рата, није видјела измасакрирано, унакажено тијело. А онда се и то догодило. Дванаест искасапљених српских бораца у малој капели и онај сладуњави, грозни мирис... Кад су послије рекли фоторепортеру, дјечаку чији је апарат дрхтао у његовим танким бијелим рукама, кад су му рекли „ти имаш срца, храбар си", одговорио је „за ово треба имати стомак а не срце, храброст је нешто друго".

И Она се питала шта је то храброст, „лична храброст" како је вољела рећи. (Каква смијешна синтагма, као да постоји нека „безлична храброст„?) Је ли храбар онај ко се не боји или онај ко има снаге да побиједи страх. Може ли се рећи за човјека који се не боји смрти, па се не боји ничег и никог и зато дрско „паје на звијезде" а послије се сарказтично смијеши... Може и се за таквог рећи да је храбар. Да ли је то „лична храброст".

XXX

Вољела је да чита текстове Даде Вујасиновић (и Тамаре Огњевић) јер то није био занат, имали су ти текстови оно нешто, што се у школама не учи, јер такве школе не постоје, и јер се то научити не може. Не шесто, не осмо, него неко тринаесто чуло, без којег нема новинара, а с којим се срећан не може бити.

Читала је новина и новина и у њима налазила потписе и имена су се, углавном, завршавала на „а". И неки су говорили новинарство је постало женска професија.

И говорили су да највише људи, у овом рату, гине од олова, али не од пушчаних зрна и граната, него од олова штампарског. А она се питала, може ли се то олово вратити, као бумеранг, и убити оног ко га је „излио" у отисак, новински. Може ли „оловни метак" новинског текста, убити његовог аутора? Не зато што неки промукли мушки гласови, безимени, прије те, телефоном. Него због оне широке, разливене туге, кад се гледа, послије битке, оловно небо над крововима.

XXX

На дну стране, објављена је кратка вијест: Дада Вујасиновић је, прије два дана, „трагично преминула" у свом дому у Београду. Новине су још мирисале оловно, на штампарску боју. И на „оно нешто", без чега нема новинара, а са чим се срећан не бива.

Није новинарство постала женска професија. Новинарство је мушки посао за храбре жене. За жене које имају оно што многи мушкарци немају.

Оловни отисак се вратио, као бумеранг. Прије два дана у Београду је сахрањена Дада Вујасиновић, ратни репортер „Дуге". Круг је затворен.

Е С Е Ј

НАСИЉЕ И СЛОБОДА

● Сила у служби зла је поприште историјских пораза, па можемо бити спокојни и радити за ствар: ИСТИНЕ, СЛОБОДЕ и ОТАЏБИНЕ

„Јер потребно је да човјек
има бар неки излаз
(Ф. Достојевски)

Др Милан Д. ТУРЈАЧАНИН

Вјековно је питање како се слобода може остварити у свјетској историји или у конкретним друштвеним оквирима. Ово основно филозофско питање надахњује и савремену политичку филозофију и хуманистичку мисао уопште. Ту ријеч су, бар на својим почецима, исписивале на својим заставама све револуције.

Сужњи су ослободу снивали, пјесници о њој пјевали. Још је стари Епиктет (антички грчки роб-филозоф) знао да ниједан човјек није слободан који није господар себе сама. И сви каснији одговори политичке филозофије давани су у име слободе. Трагичне напетости у датим историјским околностима актуелизовале су људске слободне дјелатности. Људско постојање и слобода су од почетка толико нераздвојни, толико је слобода констутивна за људску природу да је Хегел видио циљеле историје као напредовање у свијести о слободи.

Као највиши облик људскости и битна одредница човјековог живота, слобода је темељ свих вриједности, непромјенљива и неотуђива вриједност (уз истину и правду). Подудара се са укидањем егоизма, остварењем хуманистичких односа, стваралаштвом и херојством. Она је аскетизам великих људи, „лук најнапетији од свих". Присутна је на фону од могућег до немогућег, од тријумфа до мучеништва, од врлине до гријеха, од живота до смрти. У име свих надахнутих исказа о слободи, присјетимо се ријечи Достојевског: „Слађа је од хљеба, љепша од сунца". Но, припоменимо и то да су ову велику ријеч на својим заставама носили и они који су људе поробљавали или водили најразбојничкије ратове.

О слободи као универзалној социјално-историјској категорији апстрактно је расправљати изван природног и историјског кретања, биолошких и друштвених детерминизама, а понајприје човјекове активности мотивисане низом мотива, од економско-социјалних до идеолошких и персоналних. Наиме, човјек је ограничен, у могућностима изражавања његовог слободног дјеловања, физичким и биолошким детерминантама, а као друштвено биће — цјелокупношћу друштвених односа.

Промишљање о слободи подразумијева нека незаобилазна питања и релације: Какав је однос људске слободне активности и нужности друштвено-историјских догађања? Слобода и судбина? Слобода и смрт? Слобода и човјек? Слобода и идеологија /као манипулација/? Слобода и моћ /насиље/? Најзад, /је ли" слобода да се ради све? Најзад, каква је извјесност слободе слободарског народа-какав је српски, према противнику слободе и правде у лицу данашњих моћника уображених да могу у свом посједовању држати слободу и правду?.

Одмах да објелоданим своју тезу: Уз разумијевање и уважавање како природних тако и друштвено-историјских детерминација, али и виших метафизичких и метаисторијских могућности човјека да „трансцендира" /не/могуће, те историјског искуства Срба у њиховом трајању, шансе су на нашој страни. Ово, свакако, претпоставља познавање свјетске и националне историје, те етнокарактерологију Срба и судбину /ће/слободе на овом дијелу свјетско-историјске позорнице. Уз остало, мислим на однос српског народа према: судбини, смрти, на њихово достојанство, правдољубивост, понос, однос према отаџбини, својој традицији, итд.

Ако слободу поимимо као непотчињавање било којој вишој моћи, слободу — у изворном смислу — као отпор сваком угњетавању, онда лако можемо разумјети прошле и садашње изазове у којима се српски народ, као ријетко који у свијету, огледао као слободарски. Укратко, и поименице. Слобода је судбина: употпуњујући се и дајући смисао животу, сијали су у најбољем свјетлу у мучној, али великој историји слободарске борбе српског народа. Слобода и смрт: ако прихватамо истину да је једина могућа слобода у односу на смрт, беспримјерни су случајеви умирања најбољих представника нашег народа, који је умирао гледајући смрт у лице, без страха и горчине. Јер, вољно умирући, вјеровали су да не умиру сасвим. Срби, као ријетко ко, „поимили" су да је смрт за слободу крајња побједа индивидуалности, па и колективности. Или, достојанство: уз хуманост, једна од основних инспирација поклоника слободе, чије повређивање није никад довођено у питање. Напротив, оно је производило његов раст до пркоса. Поетске Кочићеве ријечи ово посвједочују: „Ко искрено и страсно љуби, Истину, Слободу и Отаџбину, храбар је и неустрашив као бог, а презрен и гладан као пас". Укратко, очито се овдје ради о слободи чије се границе доводе једино у односу на бога, али и слободи која служи човјеку.

Како је са слободом и ослободиоцима данас и у садашњим правилима понашања" Знано је да човјек никада у својој историји није био ближи слободи, али истовремено нити икада беспомоћнији пред насиљем над слободом. Данашњи свијет, у виђењу хуманиста, морално је загађен и буди осјећаје тјескобе и безнађа. На згаришту разграђених идеологија, иступају ретроградне идеологије које нуде присилом: ирационализме, лажи, моћ, очајање, патњу, бесперспективност, неправду, страшне конфликтне интересе, ривалства /вјерска, национална, државна/, зло. Конкретније, руководства великих сила и помијешани ривалитети, једнима нуде оружје и храну, другима /Србима/ — услове, уцјене и пријетње. Судбине народа се кроје у НАТО-штабовима и суманутим главама моћника. Присутни смо сцени бесрамне продаје слободе /боље-сами себе/ и истовременог куповања слободе, али властитом крвљу. Уз неодговорност, бестијалност и издају једних, који грмљавином лажи и пријетећим звуковима суперсоничких летјелица пријете слободи, снаже воља, идеје бесмртности, славе и мучеништва етос и накана једног народа да — у име слободе — не уступи пред силом и свјетским ауторитетима. Знамо ли да је сила у служби зла поприште историјских пораза, можемо остати спокојни и радити за ствар: ИСТИНЕ, СЛОБОДЕ и ОТАЏБИНЕ.

„ГОЛФОВИ“, НАФТА, ПРИМАРНА ЕМИСИЈА

РЕД АФЕРА, РЕД ПИТАЊА

● Гдје је нестало више од двије хиљаде „голфова“ ● До сада поднесено 200 кривичних пријава ● Шта је било са 8,5 милиона марака које је држава издвојила за увоз нафте, а до сада није добила ни нафту ни паре ● Јесу ли кредити из примарне емисије намјенски кориштени или су неки привилеговани, како то тврде народни посланици, за те паре куповали девизе и тако се богатили

Вукан ДУБОЧАНИН

Од када се Парламент Републике Српске интензивније почео бавити унутрашњом политиком, не прође готово ниједно скупштинско засједање да посланици не проговоре о некој афери.

Најприје је почело с „голфовима“, а послије је у центру посланичких интересовања била уништена пшеница у Херцеговини, покрадени алуминијум спасен из Алуминијског комбината у Мостару, утајивачи пореза... Свим тим проблемима који нису ријешени народни посланици су недавно додали и нове. Гдје је нестало више од осам милиона и 500 хиљада марака које је републичка дирекција робних резерви уплатила двјема приватним фирмама за увоз нафте за потребе наше републике. Зна се само да од уговорених количина у нашу републику до данас није стигао ниједан литар нафте. И најновија афера коју су народни посланици „отворили“ на посљедњем засједању Народне скупштине Републике Српске односи се наводно на бројне неправилности и муљке у кориштењу пара од примарне емисије.

„ГОЛФОВИ“ ОТИШЛИ БЕЗ ТРАГА!?

Рат је неким људима уз мало труда и страха донио новог „голфа“. Други су се опет лако обогатили. Када су сазнали за аферу с „голфовима“, народним посланицима у нашој републици је то сметало и жестоко су реаговали. Иако крађа „голфова“ из круга ТАС-а у Вогошћи ни до данас није сасвим расвијетљена страсти су се стишале. Као да је и народним посланицима досадило да више питају и траже објашњења.

Мада се подаци о несталим „голфовима“ и данас чувају као велика тајна, као да је неком стало да се ова велика пљачка наше државе никада не расвијетли до краја, ипак смо понешто сазнали. Кад је почео рат, у кругу ТАС-а у Вогошћи било је више од двије хиљаде готових аутомобила. Сада, наравно, тамо нема ниједног. У фабрици тврде да су у оном хаосу дио голфова одвезли муслимани. Доста аутомобила сада користи наша војска, полиција и државне институције. Међутим, чини се да је највећи дио голфова ипак нестао без трага.

У досадашњим оперативним активностима Министарства унутрашњих послова наше републике утврђено је да је више од хиљаду голфова продато на подручју Савезне Републике Југославије. Многи садашњи власници тих аутомобила познати су органима гоњења, али имена продавача голфова још су велика тајна.

— Знатан број продаваца „голфова“ украдених из круга ТАС-а у Вогошћи је идентификован. Ми смо до сада правосудним органима поднијели 200 кривичних пријава против лица која су се бавила тим послом. Очекујем да ћемо врло брзо открити и остале починиоце тог кривичног дјела и предати их нашим правосудним органима, каже Миљо Станишић, министар унутрашњих послова у Влади Републике Српске.

Није нам познато да ли је неко због крађе „голфова“ до сад и одговарао пред судским вијећем. Знамо само да је крађа из круга ТАС-а настављена. Сада кад нема голфова на цијени су и резервни дијелови и лимарија. Неки милиционери који желе да остану анонимни причају како се из вагона који на споредном колосијеку у Вогошћи стоје још од почетка рата, ових дана немилосрдно краду врата за „голфове“ и остала лимарија. Опасност за крадљивце, кажу, једино вреба од муслиманскх снајпериста који су у непосредној близини.

НАФТАШИ И БАНКАРИ НА ТАПЕТУ

Још се није слегла прашина ни око голфова, а народни посланици су већ начели питања о новим аферама које до сада немају рјешење. На посљедњем скупштинском засједању посланици су неколико дана расправљали о нафти и наводно бројним злоупотребама примарне емисије новца.

Гдје је нестало више од 8,5 милиона марака које је дирекција републичких робних резерви уплатила у двије приватне фирме за набавку нафте за робне резерве републике. Ни пара ни нафте за сада нигдје.

Поуздано се зна да је приватно предузеће „Норд Кеми“ из Шековића за увоз нафте добило пет милиона и 30 хиљада марака за увоз нафте, наводно из Грчке. Тај силни новац дигао је овлаштени представник фирме Славиша Крајишник и депоновао га у „Ерго банку“ у Атини.

Паре нису враћене, а нафта није увезена.

Није стигла ни нафта коју је такође за потребе државе требало из Бугарске увести приватно предузеће **„Маркинг — Експорт — Импорт“ из Бање Луке.** Власник овог предузећа **Славко Лалош** је преузео 3,5 милиона марака за које је у Бугарској требао набавити нафту. Поуздано се зна да су паре депоноване код земаљске кредитне банке у Софији, али шта је са том количином нафте и државним парама посланици нису информисани.

Хоће ли макар у догледно вријеме добити одговор на питање о томе како су се прошле године трошиле паре из примарне емисије. Поуздано се зна да је у нашој Републици прошле године штампано новца у вриједности већој од 74,6 милиона марака. Посланици у републичком Парламенту су на посљедњој сједници готово три дана покушавали убиједити банкаре о бројним неправилностима у издавању и трошењу кредита из примарне емисије.

Неки посланици су тврдили да су те паре трошене ненамјенски, да су за њих куповане девизе, тако да је инфлација потпуно обезвређивала задужење предузећа и банака код Народне банке. Многи су се тако на рачун државе обогатили. За то су неки посланици да би обештетили државу тражили да се изврши ревалоризација свих кредита из примарне емисије.

Нема никакве сумње о овоме ће у републичком Парламенту бити још много расправа. Банкари тврде да је примарна емисија новца прошле године рационално и намјенски кориштена и да су многе оптужбе упућене ових дана на њихову адресу једноставно речено резултат непознавања проблема и монетарних законитости.

Ко је у праву, тешко је рећи. Сигурно је само да су досадашње скупштинске расправе о унутаршњој политици отворише многе афере које до данас нису разјашњене.

О ХЕРЦЕГОВИНИ И ХЕРЦЕГОВЦИМА

У ЗЕМЉИ ЈЕЗИКА СВОГ

● Господа, режисери представе „Горажде“ морали би бити свјесни „живог блата“ у највећем камењару Европе, на којем је давни праславенски пјесник отиснуо епитаф: „Ја остајем гдје сам, у земљи језика свог“

Драган КИСИН

Мала сцена понекад изгледа боља од велике јер омогућава непосредније дјеловање ријечи, учешће посматрача, - гледалаца у игри и фиктивностварну публику. Режисер и његови помоћници могу бити у вријеме представе на одмору диљем америчких плажа гологузо се пратећи у топлој морској води и испијајући хладну колу. Могу и причати до изнемоглости, али када хоће говорити о Херцеговини и Херцеговцима, онда истину за тако нешто морају тражити дозволу.

Није свеједно нико, ни како ко говори о њима, њиховом камену, традицији, жељи за животом, и спашавању ријетког феномена људског на кугли земаљској. Феномена који се дефинише као сналажење у непознатом на властиту штету. Са хришћанског гледишта то значи бескрајни кружни ток који нико и никад још није успио објаснити баш као ни доли и вртаче разасуте по Поповом, Невесињском Џиварском, Гатачком и другим крашким равнима источно од Неретве.

Можда је Његош најближи истини када каже: Херцеговина је острво у мору као свјетлост у тами смјештена највећим дијелом у непријатељском окружењу“. У његово доба на овим је просторима ношен крст страшне борбе са туђином и својим, због чега се није дозвољавало и дозволило да се на оружју сакупи рђа.

Славни јунаци из „Невесињске пушке“ управо су тако молили своје савременике и насљеднике истичући да се и преци и потомци стварају, не рађају и никад не умиру. Овдје посебно гдје сваки пуцањ девет пута одјекне, а жена девет пута јекне за деветоро новорођени птића. Девет пута и запјева за девет крштења уписујући их у вјернике који туђом вољом касније постајаху ратници. Страх живота овдје не окаља образ, не умријеше чест и слава, не потону природа која снабдијева оружјем знаног као „понос“, „пркос“ и „достојанство“.

Режисери најновије мале сцене југо-рата очигледно нису довољно проучили поезију и прозу „Свете земље Јованове“ док су „лименим птицама“ кренули на овдашње небо под облаком.

— Никаквог страха нисмо осјетили - прича Драган Симовић, колега који од првог дана рата са својим „УХЕР“-ом новинарски прати збивања на цјелокупном подручју Херцеговине. Колеге Шћепан Алексић, Обрен Жерајић, Драго Кукурић и Јелена Дабарчић из Прес-центра Херцеговачког корпуса на челу са пуковником др Попаром те Максим Бодирога и Слободан Вулешевић попут старих херцеговачких јунака „НАТО“-музику - осјећају као пуку рефлексију побожне побуне против Бога.

И остали борци: Гачани, Невесињци, Љубињци, Требињци, Билећани, Србињани, Чајничани, Гораждани, Миљевичани, Калиновчани, Сточани... не желе да науче нове звуке са запада од којих би и

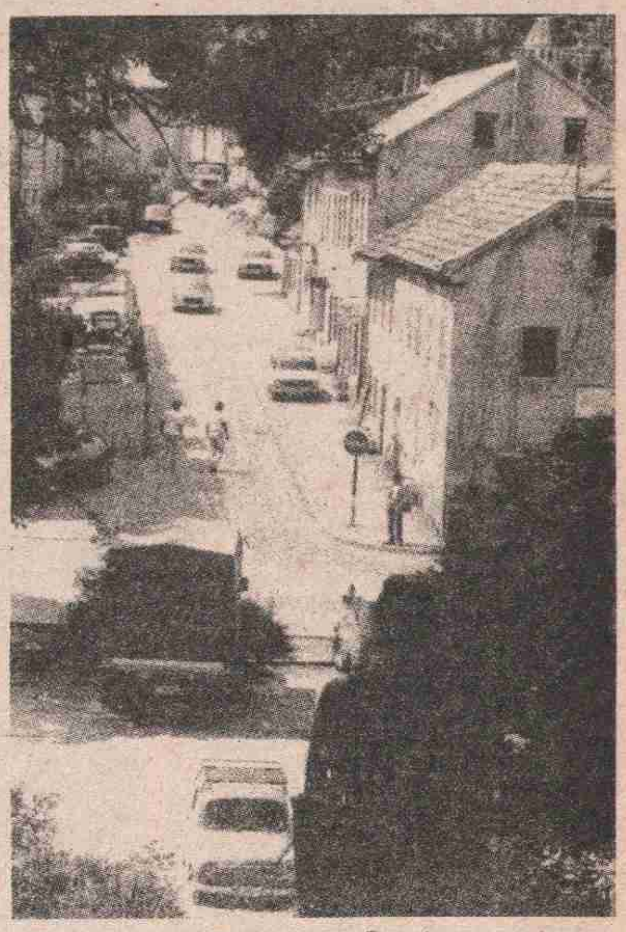

челичне ушне опне попуцале. Радије се хватају својих традиција и својих гусала које кријепе ум и тијело, разбијају таме и доносе свјетлост. Да ли су господа режисери представе „Горажде“ свјесни „живог блата“ у највећем камењару Европе на којем је неки давни праславенски пјесник отиснуо епитаф: „Ја остајем гдје сам, у земљи језика свог.“ Тако је било и биће. Али, куда ће они што се клону звијери?

КИЧ — ПАТРИОТИЗАМ

ДРЖАВА НА КАШИЧИЦИ

● Појавише се цигарете са „стилизованим“ грбом једне од најстаријих српских династија, слетјеше двоглави орлови на мајице и школске свеске, док Христос васкрсава на пластичним упаљачима и оловкама за једнократну употребу...

Неколико година пред рат затекох се, случајно, у Минхену, и то баш у вријеме божићних празника, које тамо зову „Вајнахсфајерн“. Од гужве на улицама, јер су се нервозни вјерници утркивали ко ће купити више чокопадних жечића у накинђуреном станиолу, пампиона, и свакојаких дрангулија, којима нико није могао одгонетнути „чему служе“, од силног шаренила и бљештавила излога-забољела ме глава. И тек тада, уз неотклоњив осјећај мучнине и гађења, схватих, зашто су нас у школи учили да је Минхен прријестоница кича.

Би ми драго што не припадам том свијету. И бијах поносна, горда чак, што у мојој домовини, нема „божићних празника“ и што се, на Бадње вече, умјесто гомиле пампиона, пали само свијећа, уз посну вечеру, и што се на божићно јутро улази у цркву тихо и смјерно, молитве ради...

Етам, коју годину касније, као да је, Боже ме прости, дошао ђаво то своје. Са буђењем националног и духовног „прољећа“, корак иза њега у моју отаџбину уђе, на велика врата, „патриотска мода“. (А мода је, кажу теоретичари, „кич авангарде.“). Па стадоше момци дични, урешени реденицима, везивати коње за ограду светог храма и улазити у богомољу православну пјевајући и пуцајући и појавише се „дамице“ које, у зрелим тридесетим, спознаше да припадају роду православном и присјетише се да су их давно, њихови родитељи и кумови у (полу)ипегали на крштење доносили. Досјетише се да пођу у цркву „свечано“ удешене. И кад је долазио Патријарх, заблистале су црквом „резеда - зелене“ и „дункп - розе“ хаљине, хаљине прошиване памеом (можда купљене у Минхену) и заблистала су гола рамена и попрсја дотичних дамица, и лишће њихова намазана индијанским ратничким бојама. И парадирале су бијеле хеланке надјевене салом времешних „господа“.

Послије су стигле на ТВ-екране „уобичајене“ фолк-пјевачке, али оне, где чуда, запјеваше, ногатајући се гологузе, драгој нам отаџбини и напаћеним српским борцима у славу. А оне друге, које су задржале репертоар кукања за невјерним драганом и јадања „старој мајци“, на груди своје јуначке, обнажене и искипјеле истакоше - крстове. Тек да се зна.

И кренуло је: из телевизије, медија просјечних, у масовну нам свакидашњицу. Појавише се крстови и оцила од пластике, метала и легура разних у свим бојама спектра и на свим могућим и немогућим мјестима. Христос васкрсава на пластичним упаљачима, хемијским оловкама за једнократну употребу, роковницима, канцеларијским календарима... Појавише се цигарете са „стилизованим“ грбом једне од најстаријих српских династија. Слетјеше двоглави орлови на мајице, јакне школске свеске, визит-карте...

И док ово пишем пијем кафу, мјешајући је пластичном кашичицом на коју је угравиран грб наше младе државе. И питам се да ли ће, не дај Боже, уз долазећи Васкрс, васкрснути још нешто „ново“, „оригинално“ и скроз „патриотско“ што ће нас одвести у предграђе Минхена. Ваљда неће.

Милкица МИЛОЈЕВИЋ

Из ризнице Музеја Републике Српске

НАКОН ПРВОГ СУСРЕТА РУКОВОДИЛАЦА ЗАВИЧАЈНИХ И РЕГИОНАЛНИХ МУЗЕЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

НЕОПХОДАН ЗАКОН

● Како изнаћи смјернице изласка из неповољног стања у којем се налази 21 музејска институција ● Неопходно је доношење Закона о музеолошкој дјелатности који би регулисао све аспекте овог сегмента културе

— БАЊА ЛУКА, 22. априла - На иницијативу Музеја Републике Српске у Бањој Луци, а у организацији Министарства за образовање, науку и културу, у Бијељини је 15. априла одржан сусрет директора регионалних и завичајних музеја, те руководилаца музејских збирки из цијеле Републике Српске. Бањолучки представник на сусрету, директор Музеја Републике Српске **Васо Поповић** о поводу одржавања и одлукама овог по много чему значајног састанка каже:

— Сврха сусрета било је сагледавање укупне ситуације у којој се налази музеолошка дјелатност у нашој републици. То је истовремено био покушај да се изнађу смјернице изласка из доста неповољног стања у којем се налази 21 музејска институција колико их тренутно има у Републици Српској, рекао нам је господин Поповић.

Према његовим ријечима, на састанку је донесен низ одлука. Договорено је да се надлежним владиним институцијама изнесе потреба за што хитнијим доношењем **Закона о музеолошкој дјелатности** који би регулисао све правне и друге аспекте овог сегмента културе. Наглашено је да се у што скорије вријеме мора остварити организациона повезаност свих музеолошких дјелатности и матичних служби музеја. Учесници састанка су се усагласили да улогу координатора ових активности преузме Музеј Републике Српске.

Закључено је да је акутни проблем који мучи већину музејских институција недостатак стручних кадрова. Договорено је да се упути захтјев Министарству за образовање, науку и културу, ректорату Универзитета у Бањој Луци и Филозофском факултету који ускоро треба да почне са радом, како би се омогућило отварање археолошког и етнолошког смјера на факултету.

Чињеница је и да се велики број музеолошких стручњака-мушкараца од првог дана налази на ратишту. Зато је од истог министарства затражено да се у сарадњи са Министарством одбране тим људима омогући да војну обавезу замијене радном.

Донесена је и одлука да се формира Државна комисија састављена од стручњака за музеолошке дјелатности чији задатак би се превасходно састојао у утврђивању стварног стања музејских објеката, грађе и кадрова. У првој фази рада писменим путем ће се прикупити што више података о ситуацији у свакој музејској институцији. И за то је задужен Музеј Републике Српске. Државна комисија ће на себе преузети и обавезу контакта и преузимања музејске грађе из музеја ван територије РС које се односе на културну и историјску традицију српског народа.

На дневном реду била је вјероватно „најболнија“ тема - проблем финансирања музејских институција и дјелатности. За сада се само четири регионална музеја (бањолучки, добојски, српињски и требињски) финансирају из републичке касе, а остали се сналазе како знају и умију. Зато ће се Надлежном министарству упутити захтјев да се то питање ријеши у договору са одговорним општинским органима.

— Музеолошка дјелатност је од посебног друштвеног интереса за остваривање права и дужности Републике Српске у области науке и културе. Зато овај сусрет представља наше настојање да дамо допринос враћању истинске улоге и мјеста који музејској дјелатности у друштву и припадају, каже на крају Васо Поповић.

М. КИНДЛ

У КРАЈИШКОМ ДЈЕЧИЈЕМ ПОЗОРИШТУ И У НЕДЈЕЉУ, 24. АПРИЛА, ЧЕКАЈУ НОВА ИЗНЕНАЂЕЊА

ЉУБАВНИ ЈАДИ ЈЕДНОГ ЈЕЖА

БАЊА ЛУКА, 22. априла - Протекле недјеље (17 априла) у Крајишком дјечијем позоришту била је права празнична атмосфера. **„Црвенкапу и збуњеног вука“** нису само дошли да виде они којима је то била нова премијера него и малишани који су авантуре „урбаног вука“ гледали и по неколико пута.

Као што им не досаде и десетак пута виђени цртани филмови тако и сваку представу све запосленијег Крајишког дјечијег позоришта дјеца сваки пут доживљавају испочетка и са једнаким усхићењем.

Ове недјеље стиже ново изненађење, па је за редован и популарни термин у 11 часова „резервисано“ вријеме за **„Љубавне јаде Јежа Јежића“.**

Ову лијепу басну-бајку написао је **Ранко Павловић**, а режирала **Невенка Родић**, првакиња дјечије сцене.

Љ.Л.

УЧИМО СРПСКИ

РЕНТГЕНОВ РЕНЏГЕН

(О једначењу сугласника по звучности)

● Насупрот људима, који у новој средини споро прихватају њена правила понашања и због свог стила живота стрше из ње, гласови у ријечима, када дођу у сусједство са гласовима од којих се знатно разликују, међусобно се саображавају

Ни у једном од тзв. великих (свјетских) језика, које учимо у школи као стране, не подударају се изговор и писање. Зато се за Енглезе, уз претјеривање својствено хумору, каже да пишу **Константинополь**, а читају - **Цариград.** Не баш тако, али у томе има истине. За разлику од њиховог коријенског (етимолошког) правописа, наш правопис је - захваљујући Вуковој реформи - фонетски: један глас - једно слово.

Насупрот људима, који у новој средини споро прихватају њена правила понашања и због свог стила живота стрше из ње, гласови у ријечима када дођу у сусједство са гласовима од којих се знатно разликују, међусобно се саображавају, једначе да би се те разлике отклониле. Једначе се сугласници различити по звучности и несродни по мјесту и начину творбе. Овдје ће бити ријечи о једначењу сугласника по звучности.

То који су гласови звучни а који безвучни, о паровима звучних и безвучних сугласника, нећу говорити, то смо научили још у основној школи. Подсјетићу само да су у синтагми **„годи без жеђи“** сви сугласници звучни, а безвучни у синтагми **„скупити учешће“** и да се увијек једначи први сугласник према другом, тј. да звучни испред безвучног прелази у свој безвучни пар, и обрнуто.

Тако од именице Србин придјев би требало да гласи **србски,** али пошто су сугласници БС неједнаке звучности и зато незгодни за изговор, звучно Б испред безвучног С прећи ће у свој безвучни пар П па ћемо добити оба безвучна, згоднија за изговор. ПС: **српски.**

Из истог разлога:

Роб робује у ропству.
Мир је сладак, слобода је слатка.
Тежаци раде тешке послове.
Низак човјек, и жена му ниска.

И обрнуто, безвучни сугласник испред звучног прелази у свој звучни пар: чевапе прави ћевабџија (не ћевапџија, јер је ПДЖ незгодно за изговор). Стога.

Из топа гађа тобџија.
Сват до свата — то је свадба.
За душу се гради задужбина.
Гдје је тест, ту је тазбина.

Од свезати (увезати) и шибати настале су ријечи **свеска** и **шипка,** чији генитив множине гласи **свезака** и **шибака** (не свесака и шипака, јер се овдје између неједнаких сугласника убацио вокал А, и ту нема услова за једначење по звучности, осим ако употријебимо другачији генитив множине: много **свески** и **шипки).**

Док је кућу изградио, све је залихе исцрпио, али ће у њој одживјети живот и отпочинити. Правилно је изградио, али исцрпио, одживјети, али отпочинути (не изцрпио, одпочинути, јер је ту морао доћи до једначења сугласника по звучности).

Треба знати да сугласник Д (иако је звучан) остаје неизмијењен испред безвучних сугласника С и Ш. Зато, кад дођете на **одсуство** (не отсуство или осуство), **подшишајте** се, **одшетајте** до позоришта и погледајте представу (не потшишајте се, отшетајте, претставу). Можете тамо срести **предсједника** града (не претсједника), а можда и **потпредсједника** (не подпретсједника).

Једначење по звучности не врши се ни у неким страним ријечима као: **посТДипломски** студиј, **лонГПлеј** плоча, **брејКДенс, драГСТор,** те у именима: **ТБилиси, ВашингТон, ХаБСБурзи** итд.

Знам да податак знате, али запамтите и правописну разлику: њемачки физичар **Рентген** изумио је **рендген.**

Поменуо сам градске оце па да вам испричам једну згоду из минулог времена. Директор позоришта позива секретара партијског комитета на премијеру, а овај му, са озбиљношћу презаузетог функционера, одговори: „Прије подне не могу, заузет сам!“

Милорад ТЕЛЕБАК

ИЗ АМАТЕРСКЕ ПОЗОРИШНЕ РАДИОНИЦЕ

„СТЕЛИНА" ПРЕМИЈЕРА

• Млада и талентована Александра Трифуновић представиће се бањолучкој публици и списатељским и редитељским дебијем

БАЊА ЛУКА, 22. априла — У суботу, 23. априла, са почетком у 20 часова, на сцени Крајишког дјечијег позоришта догодиће се нова премијера Позоришта младих „ДИС".

Ријеч је о представи **„СТЕЛА"**, коју је написала **Александра Трифуновић**. Трифуновићева се представља и као редитељ овог пројекта, уз асистенцију **Драгана Ишаретовића.**

„Стелу" чине **Милана Граховац, Слађана Зрнић, Белма Рамић и Павле Бањац.**

Сценографију заједно потписује екипа ангажована у и око представе избор музике начинио је **Горан Дрљача,** а аутор плаката је академски вајар **Слободан Драгаш.**

Како сазнајемо, премијери ће присуствовати и **Бранко Брђанин,** директор аматерског позоришног фестивала још незваничног назива „Кочићево позорје", које ће одржати у јуну у Приједору. Иако „Стела" није пријављена за званичан програм приједорског фестивала, селектор Брђанин ће одлучити да ли ће се амбициозни пројекат младе Александре Трифуновић ипак појавити у оквиру јунске смотре.

Љ. Л.

Слађана Зрнић и Павле Бањац
Снимио: Р. ОСТОЈИЋ

КАЛЕНДАР КУЛТУРЕ: 23. И 24. АПРИЛ

ШЕКСПИРОВ 430. РОЂЕНДАН

1564 — У Стратфорду на Ејвону рођен је **Вијем Шекспир**, пјесник и највећи драмски писац свих времена. Још од младости учествује у позоришном животу Лондона: био је члан и сувласник глумачке дружине, у којој је почео као талентовани глумац. У својим многобројним драмским дјелима, умјетнички снажно, приказао је универзалне људске дилеме и проблеме карактеристичне за сва времена и просторе. Написао је **„Хамлета", „Магбета", „Ричарда Трећег", „Краља Лира", „Ромеа и Јулију", „Отела", „Сан љетне ноћи", „Млетачког трговца"** и друга драмска дијела, која се и данас приказују на позоришним сценама широм свијета. Умро је тачно на свој рођендан 1616. године.

1616 — Умро је чувени шпански књижевник **Мигуел Сервантес** творац првог реалистичког романа шпанске књижевности, ненадмашног **„Дон Кихота"**. Сервантес се окушао и у комедијама, а написао је још два романа „Галатеу" и „Персилеса" и „Сигисмунду".

1867 — У Чачку је рођен **Јаша Продановић,** политичар, публициста, научни и књижевни радник, министар и народни посланик. Уређивао је више часописа, приредио двије антологије народних пјесама и приповједака, као и цјелокупна дјела Змаја, Ј. Илића, Светислава Вуловића, Лазе Лазаревића. Његова важнија дјела су „Уставни развитак и уставне борбе у Србији", „Вук Караџић и Милош Обреновић, „Историја политичких странака у Србији". До краја живота, 1948. године, био је вођа Републиканске странке.

1891 — Рођен је познати совјетски композитор и пијаниста, један од најоригиналнијих музичких ставаралаца нашег доба **Сергеј Сергејевич Прокофјев**. Дјело му је прожето руском националном музиком, али је истовремено модерно по стилу тонског изражавања. Створио је ремек-дјела која представљају синтезу дубоких доживљаја и најузвишеније љепоте. Огледао се у клавирској, камерној и симфонијској музици, а компоновао је и музичко-сценска дјела. Познати су његови балети „Ромео и Јулија", „Пепељуга" и „Приче о каменом цвијету", затим опере „Заљубљен у три наранџе", „Пламени анђео" и „Рат и мир". Умро је 5. марта 1953. године.

1833 — У Медуну је рођен **Марко Миљанов,** црногорски јунак, војсковођа и писац. Учествовао је у борбама против Турака. Најприје у герилским акцијама, а затим на челу свог племена Кучи. Теку педесетој години живота научио је да чита и пише пошто се повукао из јавног живота због неслагања са политиком књаза Николе. „Стављао" је на папир народна предања и лична искуства и запажања. Тако су настала његова књижевна дјела **„Примјери чојства и јунаштва", „Племе Кучи у народној причи и пјесми" и „Живот и обичаји Арбанаса".** Штампана су углавном послије његове смрти. Умро је у Херцег-Новом 1901. године.

1903 — На Ријеци је умро **Валтазар Богишић,** правник, плодан научник, професор на универзитетима у Одеси и Кијеву, министар правде у Црној Гори. Уживао је велики углед у свијету. Аутор је „Општег имовинског законика за Црну Гору", донесено 1888. године. Рођен је у Цавтату 1834. године.

1990 — Умрла је **Полет Годар,** холивудска дива тридесетих и четрдесетих година. Снимила је више од 40 филмова, а дуго ће остати запамћена њена улога у Чаплиновим филмовима „Модерна времена" и „Велики диктатор". Када се 1958. године удала за књижевника Ериха Марију Ремарк, Полет Годар се повукла из свијета филма.

ГАЛЕРИЈА „ГЛАСА СРПСКОГ": БРАНКО РАДУЛОВИЋ (1885–1916)

РАТНИКОВЕ ЛАКОВАНЕ ЦИПЕЛЕ

Данка ДАМЈАНОВИЋ

• Одмах по избијању балканског рата, Бранко Радуловић се онако „с корзао у црном одијелу и лакованим ципелама, с малим конферчићем", упућује у Црну Гору и учествује у борбама на Тарабошу. У предаху борби, Радуловић посеже за палетом и на малим картонским подлогама постаје сликар-хроничар...

У овом часу нас, од недавне личне, више боли судбина десетина српских умјетника чија дјела још тамују у једном од страшних сарајевских казамата-Умјетничкој галерији. И не чаме само њихове слике, цртежи, графике и скулптуре, него и писма и преписке наших умјетника, њихови лични предмети и фотографије. Тако је ова несрећна Галерија заробила оно што јој никако не припада јер су све то умјетници завјештали неком другом, српској култури. Тамо је остао и укупан опус сликара **Бранка Радуловића** који је за свега десетак година науковања и рада заокружио једно, истина невелико, али аутентично дјело које стоји у самом врху српског импресионизма. Иста таква снага обиљежила је његов кратки, тридесет једногодишњи живот, који нам импонује, прије свега, оним појачаним националним тоном.

Породица мостарског винарског трговца Радуловића разумјела је синовљеву љубав за сликарство, а ону другу, материјалну потпору Бранку је пружила српска **„Просвјета"**. Тако „опремљен" Бранко је могао да се упути на студије. Није га привукла ближа, **Сликарска школа при Земаљској занатлијској школи** у Сарајеву. Он се, вођен другачијим мотивима, одлучио за **београдску Српску цртачку и сликарску школу Ристе Вукановића** (1873-1918), у коју се упису[illegible] 1903. године. До тада је у њој, из ових крајева, припрем[illegible]н и упућен на даље сликарске студије [illegible]ђорђе Миха[illegible]ић (1875-1919), а Приједорчанима **Тодора Шваракића** ([illegible]2-1931). Бранко ће затећи на овој школи [illegible]аракић се поново срећу у Прагу 1906. го[illegible]не, када [illegible]нко, ступа у Сликарско одјељење **Влахе Буковца** (18[illegible]922) на Академији ликовних умјетности [illegible]а, два семестра, 1905/06. године Школу [illegible]нера у Прагу. И затим, у септембру 1907 [illegible]аракић са Пером **Поповићем** (1881-1941) [illegible]ској школи у Сарајеву прву сликарску изложбу дом[illegible] школованих умјетника на овим просторима. Послије тога они се разилазе. Сваки креће својим путем, мада и даље уче, усавршавају се у истој класи **Специјалне школе** професора **Франтишека Женишека** (1849-1916).

Бранко Радуловић је у Вукановићевој Школи у Београду стекао основна сликарска знања и у Праг је стигао (1905) на изложбу норвешког сликара експресионисте **Едварда Мунка** (1863-1944). Наш умјетник се дефинитивно опредјељује неколико година касније. И опет на једној изложби. Када Бранко 1907. у Прагу види изложбу француских импресиониста и постимпресиониста, он у њима препознаје своје „сликарско братство", чијим се париским изворима, од тада, настоји и физички да приближи. Прије тога он се одужује свом професору Буковцу који за вријеме Радуловићевог боравка у његовој класи (1906/07) поклања ријетку пажњу свом талентованом ученику Србину. Као знак своје наклоности према Радуловићу, Буковац тада слике његов портрет, (сада у власништву и сталној поставци Галерије „Влахо Буковац" у Цавтату). А своју захвалност Професору Бранко показује на неколико раних радова, оном расном **„Мушком портрету" и „Вечерњем мотиву"**, сликаним 1907. године. Цијела њихова површина прекривена је буковчевским кратким закривљеним потезима. Већ на сљедећој слици, названој „Свештеник" Радуловић се удаљава од оваквог професоровог манира и уочавамо га само још у зарњем плану слике. И затим, он се сасвим губи на оној слици „Дјевојчица", која, таква, стоји на Радуловићевој сликарској прекретници. Као да се Умјетник пред њом запитао куда и како даље? Он на један крајње реалистичан начин слика ову фигуру, а на позадини слике испробава или наговјешта широким и слободним потезом, своју даљу стилску еволуцију. Такав потез доминира и на слици названој „У ложи" и оној „Алеји", на којој је, опет, свјетлост добила сасвим ново, примарно мјесто. Био је то тек наговјештај улоге коју свјетлост добија на Радуловићевој слици, када се он (у љето 1910) врати у Мостар. Свјетло од тада влада његовом сликом и форму оставља тек у назнакама. И његове теме су импресионистичке: **„Мотив из Мостара", „Љетњи мотив"**... И затим, на слици **„У шетњи"** као да се Радуловић сјетио и сабрао сва импресионистичка искуства и све своје могућности. Цијела њена површина трепери од снажног „ударца" свјетла. Послије овога питамо се куда би даље кренуло и како би се даље трансформисало његово сликарство да му Радуловић није супротставио за њега један, ипак, важнији задатак?

Почетком 1912. године Бранко се, преко Прага, упућује у Париз. Колико знамо, он овдје успијева да се сретне са нашим умјетницима који се тада налазе у „српској колонији" у Паризу која годинама прије и послије ових постоји у овом граду и увећава се или смањује у зависности од могућности умјетника да се овамо упуте на даље школовање или усавршавање. Радуловић овде другује са **Лазаром Дрљачом** (1881-1970), **Јованом Бијелићем** (1884-1964), **Видосавом Ковачевић** 1889-1913), **Милицом Миливојевић** (1889-1963), **Надеждом Петровић** (1873-1915) и **Бранком Поповићем** (1882-1944), али одмах по избијању балканског рата" он се онако „с корзоа у црном одијелу и лакованим ципелама, с малим кофер-чићем" упућује у Црну Гору и учествује у борбама на Тарабошу. У предаху борби, Радуловић посеже за палетом и на малим картонским подлогама и сада, војник постаје сликар-хроничар који биљежи и **„Вучу топова"** у неколико варијанти. На овим сликама боја је измијењена, она губи ону ранију живост и сада је више земљано смеђа и само је потез киста исти као раније, убрзан, али сада у жељи да се што више виђеног забиљежи.

„У шетњи", 1910/11

Из рата, Радуловић се (1913) враћа у Париз и поново накратко. По избијању првог свјетског рата, Радуловић, преко Марсеља и Грчке, стиже у Скопље и ту се одмах прикључио српској војсци. Са једне старе и сигурно посљедње Радуловићеве фотографије, гледа нас овај млади српски војник из свог импровизованог скопског атељеа. И само понека слика и цртежна зиду овог интеријера, говоре да он и тада ради. Али ове слике и цртеже задесила је судбина умјетника. Године 1916. загубљене су у Скопљу, а Бранко Радуловић је сахрањен на неком тамошњем гробљу.

Једна посјета прије неколико година додала је још нешто сјећању на Бранка Радуловића. Из Мостара се упутио потомак оне лијепе Српкиње са слике „У шетњи" коју је Радуловић пресрео у њиховом врту, да још једном свједочи о томе сусрету. Спожио се да би слици више одговарао назив **„Импресија, сусрет"**, што је она како је рекао и за умјетника представљала. Најприје **„Сусрет"**. Све ово тјера нас да и сами, што прије, кренемо у сусрет овом али и другим Радуловићевим радовима, задржаним у Сарајеву. Ради тих радова, Бранка Радуловића. И нас самих...

ПОТПУКОВНИК ПЕТАР ЂУРИЋ, ПРЕДСЈЕДНИК УДРУЖЕЊА БИВШИХ ПРИПАДНИКА МИРОВНИХ СНАГА УН КРАЈИНЕ

ОРДЕН БЕЗ СЈАЈА

• Умјесто да обезбиједе мир Уједињене націје су завадиле народе бивше Југославије, каже Ђурић

Мехмед ДИЗДАР

Добио сам десетак вриједних одликовања али орден генералног секретара Уједињених нација био ми је најдражи јер на њему пише „у служби мира". Сада не желим више да га носим. То више ничему не служи јер Уједињене націје нису у служби мира. У бившој Југославији су то на много начина доказале.

Ово нам је рекао потпуковник Петар Ђурић, предсједник удружења учесника бивших припадника мировних снага Уједињених нација Крајине. Удружење има 67 чланова и сви су одлучили да врате одликовања добијена за часно служење у јединицама мировних снага.

— Умјесто да обезбиједе мир Уједињене націје су завадиле народе бивше Југославије - каже Ђурић. — Дозволили су сецесију република у земљи која је била фактор стабилности и мира у Европи, па и свијету. Забранили су увоз којим би се спасавали животи рањених и обољелих, забранили су нам да производимо храну. Авиони на небу Републике Српске не могу да носе знак Уједињених нација јер су наоружани. Због тога су то непријатељски авиони. Ничег реалног нема у понашању снага УНПРОФОР-а на тлу бивше Југославије. Они нису зауставили рат. Донијели су глад српском народу, али и осталим народима. Нека се не заваравају.

Ордене ћемо вратити, наставио је Ђурић, представнику генералног секретара или поштом. У сваком случају то ћемо учинити.

Петар Ђурић је био припадник мировних снага 1961. године на Синајској висоравни. Био је међу посебно одабраним припадницима тадашње ЈНА. Имали су прије одласка специјалну обуку, а наглашено им је да морају поштовати домаћина, али и другу страну. На Синају су раздвајали египатске и израелске снаге.

— Боравио сам у држави из које је Бутрос Гали, прихватили су нас добро јер смо им помагали - каже Ђурић. — Хранили смо народ, војницима давали цигарете, људе примали под своје окриље и штитили их. Добро су нас прихватили и Израелци јер смо били у правом смислу неутрални и чували мир.

Ђурић каже да је стекао много пријатеља међу муслиманима Кувајчанима, Иранцима, Суданцима, Либијцима. Има познаника и у кувајтској краљевској породици Сабах. Један од рођака, принца Сабаха био је његов гост у Бања Луци док се школовао у Школском центру оклопних и механизованих јединица.

— Арапи које ја познајем не цијене много муслимане у бившој Југославији - тврди потпуковник Ђурић. — Поменућу само један примјер који то илуструје. Једном приликом, 1990. године, са групом официра сам ишао у Мостар. Рођак Џабера Сабаха видио је на једној џамији завезане шаховницу и муслиманску заставу. Био је запрепаштен. Питао ме је шта је то, откуд застава на џамији кад није никакав празник? Рекао ми је „Ови ваши муслимани нису никакви муслимани?"

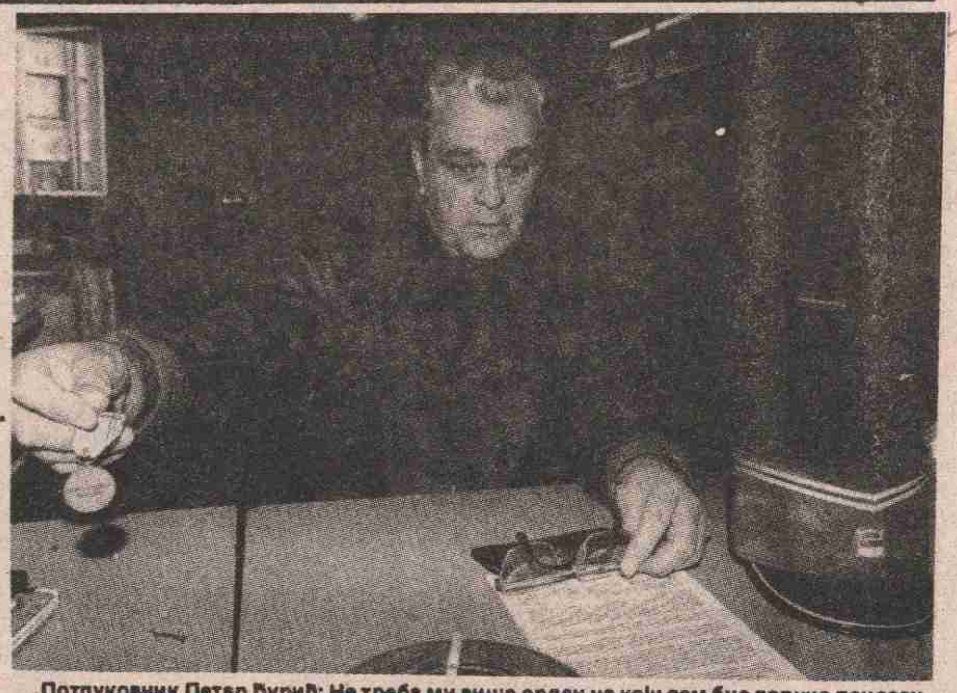

Потпуковник Петар Ђурић: Не треба ми више орден на који сам био толико поносан

МАГЛА ГУШЋА ОД ТУГЕ

МАЈОРОВ ПОВРАТАК КУЋИ

Након двадесетак дана муслиманске офензиве на горажданском ратишту, први јутарњи часови у уторак 19. априла, на дијелу, фронта према Рогатици, Устипрачи и Вишеграду почели су невјероватно мирно. Муслиманским војницима засметала је магла која се, гушећи од туге што се надвила над 30 спаљених српских села, спустила у котлину ријеке Дрине. Али, чим су се облаци подигли и видљивост побољшала, услиједили су и напади.

Муслиманске јединице са важне стратешке коте Баба и из правца фабрике експлозива „Побједа" у Горажду засули су из хаубица 120 милиметара и минобацача свих калибара положаје српске Војске на правцу Златна глава - Твичјак - Јабучко седло.

ОД МЕСИЋА КА ЈАБУЦИ...

Блатњавим макадамским путем, којим се из Месића некада ишло до Горажда, кренули смо према српским положајима у близини села Јабука на сјеверозападном дијелу горажданског фронта. Уз пут смо имали прилику да видимо америчке падобране и палете на којима су авиони НАТО-а умјесто хране, муслиманима директно на прве борбене линије из ваздуха избацивали оружје. На пијеву страни поред пута - тијело убијеног муслиманског војника а нешто даље, изнад села Колијевке, српски борци у гробницу спуштају 76 тијела Алијиних бораца за ислам.

„Ово само показује колико они поштују човјека. Ни своје мртве не сахрањују, а шта би тек с нама било", с правом кивни причају српски борци видно уморни и промрзли. А како и не би били. Киша непрекидно пада већ десетак дана, а муслимани без паузе нападају скоро мјесец.

Остављамо их и крећемо даље. Ми из угоде паљанског мира стигли на један дан, а дан пролиједе као убрзан филм.

У горажданском селу Јабука је позадина Вогошћанске бригаде и наш стари другар **Кића Канаринац** *с њима. Кића је у рату већ дуго. Дошао је из Београда у којем је одрастао, оженио се и стекао четворо дјеце. Препознали смо га одмах, јер ту дугачку сиједу браду једном види мора препознати. Кића је почео рат у Бенковцу, наставио у Госпићу, затим у Илијашу и ево сада у Горажду. Познати фото-репортер замијенио је апарат пушком и није му жао. Са петнаестак момака Кића је у сваку акцију на горажданском ратишту, рекоше нам, ишао први. Губитака у досадашњим борбама нису имали, а како нам је и сам потврдио, лакше су рањена тројица његових другара.*

„Овдје смо 15 дана. Прва акција, у којој смо ослободили подручје од Стрменице и Оглавка до Сјенокоса, трајала је два дана", испричао нам је Кића и са Жилавим у раздрнданом ауту, ишараном и исписаном разним паролама одјурио негдје низ пут. На војничкој блузи му закачен беџ на коме пише. „Ја сам страни плаћеник - ЦИА, Мосад, КГБ".

Са Вогошћанима је овдје и млада црвенокоса дјевојка. Рекли су да се зове **Мира** *и да је родом из Грахова. На сарајевском ратишту је већ двије године. У Вогошћи је била снајпериста. Није нам успјело да попричамо с њом. Вели, не треба јој публицитет, она је овдје због увјерења. И нисмо били досадни. Не можеш непоштовати Мирине аргументе. Идемо даље...*

У селу Јабука с десне стране пута порушено је српско гробље. Излазимо из аута и читамо имена покојника на крстовима и надгробним плочама што су их муслимански војници у дивљачком походу у блато побацали: **Раде Живковић, Димитрије Терзић, Зака Терзић, Саво и Миља Благојевић** *и тако редом. Већ виђена нељудскост, али човјек се на њу не може навићи.*

Петсто-шесто метара више - истурена команда, до прије три дана командно мјесто муслиманског команданта **Абдуселама Сијерчића.** *На првом спрату већа просторија коју је пријатно загријала пимена пећ - поклон муслиманској војсци од УНПРОФОР-а. Наш стари другар мајор* **Добро Станишић,** *начелник штаба Горажданске бригаде, на њу ставио тамјан, онај који из Острога у џепу војничке блузе носи, а около посједали све сами пуковници, потпуковници и мајори:* **Бројета, Крсмановић, Јосиповић, Фуртула.** *Припремају одбрану, читају на исртаној топографској карти координате и синхронизују дејства са специјалном бригадом „Мунгоси" из Братунаца.*

Мајор Станишић моли нас да га не помињемо. Боји се, каже, да ће муслимани у Горажду откопати и оскрнавити гроб сина, кога је сахранио у кућном дворишту. У рукаву блузе носи свијећу да је припали кад стигне до синовљевог гроба.

Надомак команде налазе се минобацачије. С њима овога јутра командант Дринског корпуса генерал **Миленко Живановић** *и командант Тактичке групе Вишеград пуковник* **Драгиша Масал.** *Док сједимо и причамо на узвишењу са којег се као на длану види фабрика „Побједа", све изгледа некако нестварно мирно. Али није дуго потрајало. Из правца фабричког комплекса се убрзо огласила муслиманска артиљерија. Почело је, а ми идемо даље...*

ГЕНЕРАЛ МЕЂУ БОРЦИМА

Вратили смо се до Месића а онда, путем ка Устипрачи, у Копаче. Положаје у овом, прије два дана ослобођеном селу четири километра удаљеном од Горажда, запосјели су момци из Илијанске бригаде. У Копачима до темеља спаљена српска црква из 14. вијека и зграда штампарије уз њу. Друга штампарија на Балкану, на ове просторе пред наједздом Турака пребачена са Цетиња. Потурице је нису поштедјеле.

Положаји српских бораца данас су код табле на којој пише „Горажде". Повријеђених нема, доктор бригаде испод дрвета надомак прве борбене линије чита књигу. Борци се шале и кажу - највише воле када ништа не ради и чита. Изнад наших глава пролиједе канонада метака. Не знаш више ни ко ни откуда пуца. Стари људи кажу да метак који убија не чујеш. Чули смо их - тјешимо се и идемо даље...

На старом жељезничком мосту према Чајничу срели смо пуковника **Гушића** *који нам је рекао да је и командант Главног штаба Војске РС генерал* **Ратко Младић** *овдје и да га тражи. Кренули смо и ми за њим, у потрагу за генералом. Њега и неизоставног пратиоца* **Пухала** *нашли смо на брду изнад села Казагићи и кренули заједно низ косу ка овом и, претходне ноћи ослобођеним, селима Хубјери и Хогари. Генерал иде први и покреће војску која без поговора извршава свако његово наређење. Борци Чајничке и Рудањске бригаде Херцеговачког корпуса запосјели су обронке километар од градског језгра. Горажде - испод њих у котлини. Људе на мостовима видиш. Борби овдје нема. Српска војска поштује примирје, али ако покушају поново узвратиће, поручује.*

Чајничани вади из ранца транзистор и слушају муслиманске вијести у 19 часова. Јављају о 45 погинулих, 150 рањених и безброј „летничких граната испаљених на град. Зову у помоћ Галија, Акашија, Клинтона. Окупљени борци: **Драгиша Шљука, Ранко Микавица, Радојко Јелачић, Видомир Кајадиновић и Петар Арсић,** *љути, бучно коментаришу бестијалне лажи и свађају се као дјеца са муслиманским извјештачем из Горажда.*

Шљука вади сјекирицу из торбе и показује нам. Вели, нема пушке. Ако му живот буде угрожен, мораће овим да се бори. И пјесму су му спјевали

„Шљука сјекирче носи и Алији њим пркоси".

Небо над Гораждем без престанка надлиједу авиони НАТО-а Генерал Младић нам рече да цијели дан лете на висини од 4.000 метара и не смију ниже.

„Што да се бојимо авиона. Они дођу у прођу. Па шта? Видјели смо како је и кад баце те бомбе. Нека баце још ако хоће. Па шта?", кажу окупљени ратници.

ПОГИБИЈА ДОБРА СТАНИШИЋА

На првој линији одбране, између 30-так спаљених српских села и муслиманског Горажда, генерал је организовао ручак.

„Истоварите коње, момци" - и на импровизованом столу појавила се сапама, сланина, лук. Генерал и пет изгладњелих новинара и фоторепортера српских медија данас коначно једу.

Полако се смркава и вријеме је за повратак. Растали смо се од генерала Младића и кренули ка Палама. Али вијест о смрти, мало спорија од погибије, стигла нас је. Нема више Добра Станишића. Гелер га погодио у аорту, рекли су нам, не скривајући сузе, Гораждани. Није стигао до синовљевог гроба у кућном дворишту у граду. Да ли је слутио када нам је јутрос рекао да га не помињемо јер се боји да муслимани не откопају гроб и не однесу Николино тијело? Једина жеља мајора Станишића била је да на гробу запали свијећу коју је у војничком џепу годину и по дана носио. И није му се испунила. На мјесту гдје је погинуо борци су запалили ватру. Не можеш, а да не заплачеш, јер Добро је био велики човјек. Посвједочиће је сви који су га познавали.

У ПРИЛОГ РЕВИТАЛИЗАЦИЈИ ЗМИЈАЊА

ЗАУСТАВЉАЊЕ ЗАОСТАЈАЊА

• Изградња пута, али и кориштење природних ресурса дали би сасвим нови изглед и другачији стандард живота овом крају

Свако ко познаје подручје Змијања сложиће се да се ради о висоравни значајне површине смјештене у срцу велике српске енклаве наше Релубликe Српске, сиромашном и заосталом крају у сваком погледу. Истина, и објективни фактори условљавали су већи општи напредак, јер и ради сурових климатских услова и оскудних привредних ресурса, поред запостављања од стране власти, Змијање се морало наћи на степену развоја који одговара давно прошлом времену.

Прије свега пут отвара неком крају пут у свијет и даје му сигурну перспективу. Тако, план руководства Републике Српске да се хитно приступи изградњи квалитетног пута кроз ове крајеве представља прави почетак краја заостајању Змијања. Господин предсједник Караџић напомену и неке привредне задатке који би одмах услиједили, као на примјер изградња туристичко-привредних објеката. То је све само за поздравити. Међутим, упоредо ако већ није урађен, требало би за ово подручје израдити просторни план уређења који би детаљно обухватио сваки квадратни метар површине.

Садашње стање пољопривредног земљишта дјелимично је у деградацији као и шуме, постепено би се довели до оптималне продукције само ако се пошуме стварно шумска земљишта, а преостале шуме и пољопривредно земљиште правилно користи.

Ето среће да су у пређашњем режиму локални руководиоци водили више бриге о људима и природним богатствима својих атара, а мање о ловним и другим угађајима виших властодржаца, све би друкчије изгледало не само на Змијању. Истини за вољу, и садашњи представници извршне власти би могли и требали одмах (пошто до сада нису) предузети све мјере, да се спаси ово шума што је остало од прекомјерних и бесправних сјеча.

На војном полигону нешто се користи пољопривредно земљиште, али да се благовремено зашумило околно ерозивно земљиште бар би поред осталог и полигон био мало замаскиран. Зна се како су и зашто остали без становништва ови крајеви и запуштена земљишта, шуме, воћњаци, изворишта, водотоци и остало без домаћинске руке, па сада тако изгледају обесхрабрујуће. Али прегалачким и планским радом гдје би упоредо подузели скупе и мање скупе објекте, значајне и мање значајне претпостављајући да у ове друге сви стављају пошумљавање голети, брзо би измијенило стање.

Пошумљавање није скуп посао, али је важно да се што прије уради, јер шуме морају заузети земљишта на којим је процес деградације узео маха. Шуме би као вјетробрани појасеви заштитиле пољопривредно земљиште, објекте, путеве, изворишта, водотоке, а у најскорије вријеме осјетио би се благотворан утицај шума на ублажавању екстремних климатских појава, тако да би наше Змијање са привредним напретком постало и оаза повољнијих природних услова за живот човјека.

Томислав ПЕЈАКОВИЋ, дипл. инж.

О ДУЧИЋЕВИМ ВЕЧЕРИМА ПОЕЗИЈЕ

ПО КРОЈУ ОРГАНИЗАТОРУ

• Лијепо је било срести се са писцима који су долетјели авионима ЈАТ-а из Београда у Подгорицу, односно Требиње, да се поклоне сјенима великог Дучића, али је болно до суза што организатор није позвао писце из Сарајева, осим Томислава Шиповца који има услове да дође и три пута ако треба, а Дејан Гутаљ, Недељко Бабић, Радислав Ћивша и моја маленкост — немамо.

И прошле, као и ове године, писци су, а нека су, летјели авионом на Дучићеве вечери поезије, а неки писци из Републике Српске, који су се поближили са народом, који су и сами држали оружје у рукама и крвљу цртали границе нове државе, уз то још и писали стихове, као што је то чинио Радислав Ћивша, Дејан Гутаљ, па и моја маленкост, нису имали шансе да се возе аутима широких гума на Дучићеве вечери поезије. Није им ни организатор послао аута у Крајину, Илицу, Соколац, Пале... а што је најцрње, нису их њихове колеге који су могли да их повезу позвали, као што, in concereto, мене није позвао Томислав Шиповац, јер је „велики", „превелики", јер има са собом неке своје људе из Херцеговине, а ја, кога је довео у РИЗ „Просвету" да му прави паре и објављује књиге — не требам да будем присутан — као „мали" а и као свједок тамо што чини. Без длаке на језику, праворјечиво, без имало лагарија, народе — тако је! И то за вијеке вијекова, па чак и корице књиге!

Важно је да се на Дучићевим вечерима поезије појавио и господин, заиста „велики господин", чије мјесто је у Републици Српској а не у Врбасу, који је побјегуља, а посебно ако се узме у обзир да је Дејан Гутаљ од првог дана рата држао пушку у рукама, да сам ја, моја маленкост, уцртавао својом крвљу границе те државе у којој они рецитују своје стихове, да је Радислав Ћивша на ивици слома, јер носи психички јарам рата, али баш захваљујући пјесмицама господи, који адлеровски не уосјећавају рат и ратне проблеме, већ пишу из позе, без стварног надахнућа, удварајући се јефтино у души напаћеном народу, који слуша у препуним салама тако да се муха не чује. Зато, горак пријекор организатору Дучићевих вечери поезије. Они имају своје сталне стандардне, без слуха за добре и нове, да не кажем млађе.

Никако чудо што се нигдје на екранима није појавио заиста велики пјесник Милан Ненадић. Можда су га ти салонски писци избацили из равнотеже! То није тешко, посебно ко има вишак душевности и љубави према народу, ко апостол Павле „чашћу друге већим од себе чини", а они га стављају у необзир, јер и међу писцима има ђавољег сјаја (помпа диаболи).

Хвала организатору што ме није позвао, јер бих рецитовао пјесму „С лицем према смрти", о томе како су и мртви и живи у истој офанзиви у најнеуралгичнијој тачки ратишта у Републици Српској, Нецарићима, а пјесник Чивша нешто из своје збирке „Ратников рефрен" којом би многе бацио у запећак, Дејан Гутаљ би поемом „Сарајево" подигао душевни пловак свим присутним у сали, потекле би сузе... Овако, гледали су и слушали неке „велике", који нису изблиза и изнутра ни видјели овај рат, већ су спавали у хотелима, јели три пута на дан добру хотелску храну, директоровали, са заслугама из прошлог система који су они здушно разграђивали, вртивјерци, пусници, ђаволи сналажљиви да увијек буду тамо гдје ће бити виђени и гдје ће бити слушани. А ми невидљиви и нечути, пишемо им ово, али са отисцима душе, са потписницима народа сарајевско романијско-дринске регије, народа Крајине, народа, народа а на салонски Срби који срчу добре супе и масте браде по Палама, Требињу, Фочи.

Драги писци, дођите у болнице и бање да видите кроз призму рана и напаћене душе рањеника какве су посљедице овог рата? Дођите, наћи ћу вам спонзоре за гориво и аута, не баш широких гума али неке таљиге, јер за писца, што би рекао Теспа, што горе то боље. Не стимулишите заблуде. А ако то радите, признајте, јер је и велики Толстој у Јасној пољани боловао од енергије заблуде. Има ли шта горе на свијету? Нема, а посебно ако човјек не представља баш нашто, односно ако није „велики".

Недељко ЖУГИЋ

СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

САМО СМО РАЗГОВАРАЛИ

• Није формирана ни коалиција ни лијеви блок, са појединим странкама само смо разговарали о могућој сарадњи

Поводом коментара на другој страни „Гласа српског", објављених 7. и 19. априла ове године, под насловима „Мамурно буђење" (А. Анушић) и „Избори су почели" (Н. Гузијана), молимо „Глас српски" да истине ради и својих читалаца, којима је до истине засигурно стало, објави слиједеће:

1. У оба текста спомиње се и Социјалистичка партија Републике Српске а у непосредној вези са Либералном странком и СК-ПЈ, уз инсинуацију да је СПС са тим странкама формирала неку коалицију или лијеви блок. Ни једно ни друго није тачно, јер те двије странке имају битно различите циљеве и програмска опредјељења у односу на СПС. Тачно је једино да су представници наше партије разговарали са либералима и СК-ПЈ о могућој сарадњи на неким питањима, без било какве институционализације. Такве разговоре Социјалистичка партија је водила и са СДС-ом, СРС-ом, СПаС-ом, ДСФ-ом, а водиће их и убудуће са свим политичким снагама на овим просторима јер се опредијелила за толеранцију, демократију и политички дијалог са свима који то желе. То је потврдила и тиме што је у октобру прошле године понудила Декларацију о сарадњи свих странака на питањима од животног интереса за српски народ и његову државу. Било би логичније да је то учинила владајућа СДС која би тиме и практично показала да су јој национални и државни интереси изнад страначких. Нажалост, она се опредијелила за нетолеранцију и игнорисање свих других политичких субјеката па штету имамо сви, а највише народ у чије име сви иступамо.

2. У коментару господина Гузијана се инсинуира стварање некаквог „ДЕПОС-а" у Републици Српској, на чијем челу по његовој процјени требало да буде СПС, као главна опозициона снага владајућем СДС-у. Он због тога наводи и политичка опредјељења тих странака али изоставља наша, а она су јасна и односе се на свето тројство: мир и одбрана, јединство и слога, једна моћна српска држава. Злонамјерно је тврдити како Социјалистичка партија Србије не жели уједињење српског народа. Није добро ни то што господин Гузијан чини, стављати знак једнакости између било које странке, па ни СДС-а и српског народа, јер онда су све друге странке, по њему, рушитељи државе и непријатељи народне слоге. Ако је већ себи узео за право да буде адвокат СДС-у, онда би морао знати да се СДС, макар декларативно, залаже за јединство српског народа па није добро да нас он дијели. Поред спољњег, ето господин Гузијан проналази и унутрашњег непријатеља. Нешто нам је то познато и већ виђено у систему који је иза нас. Очито је да је само промијењено идеолошко рухо, а људи и начин мишљења остао исти, само што то сада дјелује карикатурално. Опасно је манипулисати с тезом да док се води рат и ствара држава неки тамо формирају странке које су опозиција СДС-а, ваљда господин мисли да у томе његова улога има пресудан значај, што се наше партије тиче, највећи број њених чланова и симпатизера је у првим линијама одбране од самог почетка рата, а дају допринос и на свим другим пољима.

То што се СПС-у жели импутирати да је против стварања заједничке државе, зна се и због чега се то чини. Социјалистичка партија жели једну јединствену државу српског народа, са једном скупштином, једном владом и једним предсједником и на томе ће истрајавати јер то жели српски народ.

Ако је то циљ и других патриотских снага, а надамо се да јесте, зашто онда овакво реаговање, осим ако аутор Гузијан ту заједничку државу не види као скуп некаквих кнежевина у којима ће владати свако по своме уз помоћ само једне, своје странке.

3. Све странке које су основане на простору Републике Српске па и Социјалистичка партија израсле су из заједничког националног покрета српског народа на чијем је челу био СДС, па је заиста претенциозно да било ко себи искључиво у заслугу уписује одбрану српских етничких простора и заштиту од поновног геноцида. Ко је колики допринос дао оцијениће народ, јер само њему то право припада. Избори су најбоља прилика за то, а они ће се десити прије или касније. Зато ако је све урађено што треба и како треба, они које господин Гузијан узима у „заштиту" нема шта да брину. Владаће још дуго. Али ипак, то треба оставити народу нека он одлучи. На крају желимо да изразимо увјерење да „Глас српски" као и друга државна средства информисања припадају српском народу, чији смо и ми дио и да није као СРТ како ономадне изјави њихова редакција, искључиво у функцији владајуће странке. У том увјерењу очекујемо да наше реаговање у цјелини објавите.

ИЗВРШНИ ОДБОР ГЛАВНОГ ОДБОРА СПРС.

КАКО АУСТРИЈАНЦИ ВИДЕ СВОЈУ ЗЕМЉУ

АЛПСКИ РАЈ

● Анкета историчара Ернста Брукмилера показује да Аустријанци имају високо мишљење о себи и својој земљи. Проблеми са властитим идентитетом и историјском „амнезијом"

БЕЧ, 22. априла — „Мала неутрална земља, с лијепим пејзажима, драгим људима и добром кухињом" - тако Аустријанци, према једној ових дана објављеној анкети, виде себе и своју земљу.

„Зар није лијепо", прокоментарисао је те резултате бечки дневник „Курир", „што се Аустријанци хвале љепотама своје земље, а не, као неки, својим славним ратним подвизима или великом памећу".

На први поглед би се, дакле, рекло да је ова мала република на врлетним Алпима — рај на земљи. Али, није баш тако.

РАСЦИЈЕПЉЕНА ДУША

Аустријанци имају проблема са сопственим идентитетом због чега овдашњи аналиичари често говоре о „двоструком" или „расцијепљеној" аустријској души.

До прије четрдесетак година, Аустријанци су себе схватали искључиво као Нијемце, а то што их од Њемачке одваја државна граница, нису сматрали битним. Један језик и иста култура су били сасвим довољни за потпуну идентификацију са сјеверном браћом.

Анкета, урађена прошле године, међутим, показала је да се данас 80 одсто Аустријанаца осјећа — Аустријанцима, дакле, не више Нијемцима. То је, кажу, истраживачки врхунац развоја свијести грађана алпске републике о припадности новој, „аустријској нацији", развоја који је започео оснивањем Друге Репбулике и коначним одласком савезничких трупа с аустријског тла 1955. године, послије десетогодишње окупације због гријеха те бивше покрајине Трећег рајха у другом свјетском рату.

Тај трагични рат, у којем је Аустрија одиграла тако нечасну улогу, заправо је и разлог зачетка свијести о „аустријанству", постепеног дистанцирања од великог и моћног брата са сјевера. А са развитком те нове свијести, расла је и колективна „амнезија" на оно што се догодило у рату — уображење, чак, да је и Аустрија тобож била „жртва", а никако агресор у Хитлеровом злочиначком походу на цијелу Европу.

Тек прије три године, канцелар **Франц Враницки** је, као први послијератни аустријски политичар, продрмао мало ту колективну „амнезију" својих земљака изјавом у парламенту да Аустријанци „нису били само жртве него и активни учесници у злочинима Трећег рајха".

ЗЕМЉА ШНИЦЛЕ

Данас је Аустрија високо развијена индустријска земља, с високим животним стандардом и националним дохотком, с развијеном демократијом и уређеном социјалном политиком. Та чињеница, међутим, уопште не импресионира аустријске грађане, жали се аутор анкете **Ернст Брукмилер** незадовољан што је и овдје још осјетно присутан међународни „имиџ" Аустрије као „републике кожних кратких панталона, Захер торте и бечке шницле и вапцера".

Аустрија ће од Нове године постати члан Европске уније, а то је — како овдје често наглашавају — „историјски тренутак", раван ономе из 1955. године када је потписан аустријски Државни уговор, а Аустрија повратила свој суверенитет.

Аустрија сада излази из своје љуштуре и постаје саставни дио привредног, политичког и безбједносног система Европе, каже реномирани новинар и публициста из Беча Хуго Портиш.

Но, судећи према анкети Ернста Брукмилера, ни та чињеница није много импресионирала аустријске грађане. Они и даље, каже тај историчар, теже да размишљају о својој земљи као и некаквом свијету блажених" (тако је Аустрију назвао папа Јован Павле Други) и нису претјерано одушевљени уласком у Европску унију.

Многима је њихов нови, аустријски идентитет толико прирастао к срцу, каже Брукмилер да се плаше да ће га у ЕУ изгубити.

Аустријанцима, дакле, предстоји стварање и свог трећег, европског идентитета (послије њемачког и аустријског). Колико ће тај процес трајати и како ће се све то уопште завршити, преостаје нам да се види — у 21. вијеку.

Светислав МАКСОВИЋ

„ВЕРУЈЕМ У БОГА И У СРПСТВО" (5)

Јован ДУЧИЋ

БОГАТА МИРАЗАЧА БОСНА

● Нико у Босни није пуно знао о Хрватима, ни њиховом културном центру као општем огњишту за све јужне Словене ● Након кратке владе Кулиновог наследника Стевана, бан Нинослав све своје држављане зове само Србима ● Кукуљевић се хвалио како је од Срба научио да буде патриот

Један католички побожни пропагатор може само у другом реду бити и национални борац, а један похрваћени Немац може тек сасвим споредно бити и словенски идеалист. Ако ико друкче мисли, тај не познаје људску психу. Зато црвени конац који је ишао кроз дело бискупа Штросмајера показивао је увек исти правац: покатоличити босанске муслимане, а поунијатити православне Србе. Стога је његова главна опсесија била Босна. То је била фатаморгана над бискупским Двором у Ђакову. Како се поред овог просвећеног и агилног бискупа налазио и др Франо Рачки, познати историчар, који је писао о Хрватском Државном Праву, (Одломци хр. држ. права, Беч 1861) није чудо и да је први писао да је Босна „некоћ била хрватска". Ђаково, које је одиста некад у 15. веку било на челу и босанске хијерархије, морало је сасвим природно на тим успоменама правити затим и много крупније закључке. Зато поред младог Штросмајера, од крви завојевачке, није ни сам Рачки тврдио о хрватству Босне као научник него као политичар.

У КРУПНОМ ПЛАНУ

Босна је у једно време Штросмајерово и Рачког била одиста као каква богата миразача, која је очекивала добру прилику. После Кримског рата, Србија, нешто слободнија од притиска и Аустрије и Русије, показивала је (нарочито после својих ратова 1875-1878 са Турском), могућност да привуче и себи све јужне Словене под турском управом. Ми знамо да је бугарска у Букурешту већ раније закључивала споразум са Србима да српска војска и њих ослободи, а били готови да зато приме и српског кнеза за свог владара, и српско име за будућу заједничку војску. Босна је стога била у крупном плану Штросмајера и његовог пријатеља Рачког.

Требало је дакле из Ђакова кренути борбу за Босну као хрватску земљу!

Што је највише сметало, то је био сам босански народ, чак и босански народ католичке вере. Нико у Босни није пуно знао о Хрватима, ни њиховом културном центру као општем огњишту за све јужне Словене. Босански фрањевац, познати писац Иван Јукић, писао је већ раније: „У Босанској Крајини од Хрвата не знају ни имена..." („Хрватско Коло", 1847). Нешто доцније и историчар Иван Кукуљевић (у свом „Путовању по Босни", 1858, 36), пише: „Сада је већ ишчезло овде име Хрватско". Најзад, тако ће, пуно посла тога, писати и Антун Радић, брат будућег шефа хрватског народа. Стјепана Радића: „На доста мјеста довољно и нехотице сам се увјерио да је хрватско име у Босни и Херцеговини овоском свијету посве непознато" (Зборник за народн живот" и обичаје јужних Словена, 4, 1899, стр. 38, ђерић 47). Уосталом, овако се стање продужавало и за аустријске окупације Босне. Вероватно да би продужавало и до данас, да на владама нашим нису за дуги низ година били људи који за национална питања нису имали никаквог интереса. Није зато ни чудо што се 1939. из Београда уступила Хрватима као њихова национална својина, велика просторија те земље, за коју је Српство једино лило своју крв откад постоји, и где је, како видимо, хрватско име напротив, увек било туђе.

Хрватско име било је одувек у Босни туђе, колико и португалско или финско. Босна је свагда називана само српском земљом.

Да то и докажемо овде игноранти ма који су кумовали бестидном Споразуму Цветковић-Мачек.

НИЧЕГ ЗАЈЕДНИЧКОГ СА ХРВАТСКОМ

На почетку историјског живота Босне, српска династија под зетским кензом Војиславом је заузела са Хумом и са Рашком још и Босну. У Босни се никад нису ни водиле борбе између Срба и Хрвата, него између Срба, Византинаца и Мађара. Босна, која се историјски први пут спомиње после Чаславове смрти 960. г., тек после Бодинове смрти 1101 престаје као и Рашка да буде у држави Српској. (Станојевић, 1926, 31.) Од тог доба је живела самостално. Али она ничег није имала заједничког са Хрватском, (за 2/3) мањом од себе)... Увек су биле и сродничке везе између Босне и Србије, откад је Кулинова сестра била удата за Немањиног брата хумског кнеза Мирослава, од којег нам је остало познато православно еванђеље. Кад је Немања од Грка освојио Котор, освојио је и Босну од Мађара, који су је били узели нешто раније (1136), узимајући и титулу босанских краљева. Босна је и даље признавала Немањину власт. Драгутин је Босну добио у мираз од Мађара. Душан је имао зато у својој титули и Босну.

Након кратке владе Купиног наследника Стевана, бан Нинослав све своје држављане зове само Србима. Један Папа, потврђујући нека права Дубровачкој цркви, у свом писму зове Босну српском земљом: „српска држава то јест Босна". Regnum Servilliae quod Bosna (Farlati-Colleti: Ecl. Rag. Historia, Smičkiklad: Дипп. Зборник, 195, ђерић 37). А зна се да су босански краљеви потписивали у својој титули да су најпре краљеви Срба, па тек онда Босанаца. Велики Твртко је имао титулу: „Краљ Србљем, Босни и Приморју (Мон. Серб. 187) Тако и краљ Томаш (ибид. 438). — Шта би говорили Хрвати у оваквом случају?

ЗАГРЕБ — ЈЕДНОСПРАТНА ПАЛАНКА

За све се ово добро знало и у Ђакову, кад се правио план да се окрене пропаганда на Босну, где би Рим и Беч могли имати заједничких интереса да са Загребом раде заједнички. Истина, Загреб управо у Штросмајерово доба, био тек једноспратна паланка. Један наш писац наводи ове речи једног хрватског књижевника: „За време кад је Хрватска имала свој најмањи опсег, број димњака износио је у свему око три хиљаде, а пре тога је сама крижевачка жупанија имала дванаест хиљада димњака". (Предавец, Село и сељаци, Загреб 1934). Ово пребројавање по димњацима било је, додуше, раније. Али кад су још при крају 18. века, цела Хрватска са Славонијом имале, како пише историчар др Рудолф Хорват, буџет од свега 49.210 рајнских форинти, један век доцније у доба Штросмајерово, увек исто родна и исто велика Хрватска, није одиста могла имати ни тада несразмерно веће богатство.

Кад је Рачки једном био у Београду, вратио се очаран, и говорио да их је Београд далеко за собом оставио у сваком погледу, а Кукуљевић се хвалио како је од Срба научио да буде патриот. Али то није сметало да ипак српска Босна постане главним предметом политике ђаковачког бискупа. Онда се почело и први пут писати о Босни. Из тог круга изишла је и ф а м о з н а „Повијест Босне" Вјекослава Клајића, сва апокрифна, сва тенденциозна. Клајић је писао о Босни да онамо живе 95% Хрвати, а оно су друго Цигани и Арбанаси. Доцније ће доћи Старчевићанство, крајња левица Штросмајерове странке, (као што је до данас франковштвина била крајња левица Мачекове странке, да под утицајем опет Немца, Паула Ритера, похрваћеног Павла Витезовића, уопште негира да Срби постоје. Срби, који су у средњем веку имали царевину најјачу на Истоку, кад су Хрвати имали само једну глуху католичку парохију, и Срби који су 19-ом веку имали опет слободну краљевину, кад су и даље Хрвати била једна мађарска провинција, којој су њени господари и још 1835. г. наметнули за школски језик мађарски, а 1849-1859. г. Аустријанци наметнули за школски језик немачки...!

Наставља се

НИЈЕМЦИ ПРВИ НА СВИЈЕТУ ПО ПОТРОШЊИ АЛКОХОЛА

ПРЕТЕКЛИ ФРАНЦУЗЕ

Нијемци су претекли Французе и заузели прво мјесто у свијету по потрошњи алкохола. показују управо објављени званични подаци.

Њемачко Министарство здравља је саопштило да сваки Нијемац у просјеку попије 12,1 литру чистог алкохола годишње, што је трипут више него 1950, јавља Ројтер.

Просјечни Нијемац попије сваке године више од 140 литара пива, око 27 литара вина и шампањца и 10 литара других алкохолних пића.

Француска је још од другог сјетског рата била прва у свијету по потрошњи алкохола. Најновији подаци се у Њемачкој објашњавају тиме да је потрошња алкохола опала у Француској и неким другим земљама, док је у Њемачкој остала углавном иста посљедњих година.

Сада се иза Њемачке налази Француска, а слиједе Португалија, Швајцарска, Мађарска, Шпанија, Аустрија, Данска, Белгија.

БИОЛОШКО ОРУЖЈЕ

НЕСТАЛИ ВИРУСИ ВЕЛИКИХ БОГИЊА?

У банци вируса, коју је чешка војска ликвидирала у фебруару прошле године, не налази се вирус великих богиња с којим су чешки научници експериментисали 60 и 70 година као с могућим „биолошким оружјем", пише најтиражнији чешки дневник „Млада фронта-днес".

Шта је било са овим опасним вирусом досад, како тврди лист, није разјашњено ни из војних ни из цивилних кругова.

Директор централне војне здравствене установе Владимир Радовнички каже да је вирус великих богиња требало да буде уништен између 1976. и 1978. али не може да „одговорно потврди". Сигуран је само у то да у банци вируса, ликвидираној прошле године, није било вируса великих богиња.

Један бивши радник у овој установи, који је желио да остане анониман, изјавио је листу да су вируси великих богиња, пошто је престала њихова „производња" 70. година, замрзнути у течном азоту и похрањени у специјалном контејнеру.

У то вријеме, послије великих протеста у свијету и захтјева да се прекине са експериментисањем „с биолошким оружјем", препоручено је да се вируси униште или предају референтним лабораторијама у САД или Совјетском Савезу. „Научне препоруке Свјетске комисије тада нисмо испоштовали из љености, не из зле намјере", додао је бивши радник централне војне здравствене установе.

СРЧАНЕ БОЛЕСТИ

ПЕСИМИЗАМ УБИЈА

Једна од најобимнијих студија те врсте о утицају расположења на срчане болеснике показала је да песимизам може буквално бити - убица, јавља АП.

Др Данијел Марк са америчког Дјук универзитета пратио је око 1.720 срчаних болесника којима је била урађена катетеризација. Послије годину дана, 12 одсто оних који су изражавали отворени песимизам у погледу своје болести је умрло, док је код оних који су се ведрије понашали стопа смртности била пет одсто.

Из студије произлази да је песимизам дјеловао чак погубније од депресије, која такође неповољно дјелује на опоравак срчаних болесника. Резултати су били недавно саопштени у Бостону, на састанку стручњака за бихевиоралну медицину.

Како емоције дјелују на срчане болести није сасвим јасно, а мисли се да је суштина у лучењу појединих хормона који могу дјеловати на зидове крвних судова или допринијети стварању крвних угрушака.

БРИТАНСКА „КУЋА УЖАСА"

ГРАЂЕВИНАР –УБИЦА

Британска полиција која је открила 10 тијела жена у фамозној „кући ужаса" очекује да ће пронаћи још пет, од укупно 15 жртава до сада најсвирепијег британског убице, јавља Ројтер позивајући се на писање листа „Сан".

Детективи очекују да ће пронаћи остатке четири младе жене које су нестале од 60. година у близини родне куће Фредерика Веста, 52-годишњег грађевинара који је већ оптужен за убиство 10 жена, међу којима и своје прве супруге.

Вјерује се да је и тијело Вестове најстарије кћерке Хармејн, која је нестала 1977. године у старосној доби од 13 година, такође сакривено у стану који је Вест својевремено изнајмио у Глочестеру, саопштила је полиција.

До сада најсвирепији британски убица био је Денис Нилсен који је у периоду од 1978. до 1983. године убио 15 мушкараца у свом дому у сјеверном Лондону.

ОТКРИЋЕ У ВИЈЕТНАМУ

НОВА ВРСТА ЈЕЛЕНА

У сјеверном Вијетнаму је откривена нова врста јелена, преноси Ројтер саопштење међународне еколошке организације Ворлд вајлдлајф фанд. Стручњаци фонда су сарађивали са вијетнамским Министарством за шуме.

Генетске анализе комплетиране прошле седмице потврдиле су да је ријеч о новој врсти, наглашава се у саопштењу. У истом резервату Ву Кванг је прије двије године откривена нова врста говеда. Осим поменуте двије, у овом вијеку је у свијету откривено још само пет нових врста великих сисара.

Научници су о постојању досад непознатог јелена сазнали преко ловачких трофеја који неки Вијетнамци чувају у својим кућама. Тај јелен је тежак између 40 и 50 килограма и рогови су му дужи него код других сличних врста.

Послије открића нове врсте говеда прије двије године, вијетнамска влада је проширила резерват и забранила лов и сјечу дрвећа.

АУТОР: ЖЕЉКО ПЕТРОВИЋ	ТАТА ОД МИЉА, ТАЈКО	СЕОСКА СРЕДИНА	ВРСТА ХЕМИЈСКОГ СПОЈА	ПРАВИЛА ЛИЈЕПОГ ПОНАШАЊА	АМЕРИЧКА ДРЖАВА У КОЈОЈ ЈЕ УМРО Ј. ДУЧИЋ	СУСЕДНА СЛОВА	ОЗНАКА ЗА РАДИЈУМОВУ ЕМАНАЦИЈУ	"ГЛАС СРПСКИ"	ПРВА ОБЈАВЉЕНА ПЈЕСМА ЈОВАНА ДУЧИЋА	ЗАДАХ	СЛОВА ИЗА "Ф" И "Њ"	ШКОРПИОН, АКРАП	РАДИО-РЕЛЕЈНИ УРЕЂАЈ (СКР.)	АРМИЈСКА АРТИЉЕРИЈСКА ГРУПА (СКР.)	"ГЛАС СРПСКИ"	ВРСТА КРУПНИХ ЈАГОДА	ДРУГИ, ОСТАЛИ	БУТЕР, ПУТАР	ОБИМ	НОВИ ДИНАР	ХВАЛОСПЈЕВ
ЗАВИЧАЈНИ ГРАД ЈОВАНА ДУЧИЋА								ВЕЛИКА ПУСТИЊА / НЕОДЈЕВЕН, ГО							КАРАТАШКО ОДИЈЕЛО / МАЛЕ ЈАСЛЕ						
ОБЛАСТ С ПОТПУНОМ АУТОНОМИЈОМ																			ИСТА СЛОВА / ОТВОР У КРШУ		
ТЕНДЕНЦИЈА РАЗВОЈА, ТЕЖЊА						ТРОПСКА ЗЕМЉА	УЗВИК НЕСТРПЉ. / ЛУНАК ИЗ ИСТОЧН. ПРИЧА				ПОДСМИЈАВАТИ СЕ / ФИЗИЧАР, ИСАК									АМПЕР / ПОТВРДНА РИЈЕЧЦА	
ХРСКАВИЦА (МЕД.)										17. И 7. СЛОВО / ИНСЕКТ С РИЛИЦОМ			СЛОВА ИЗА "И" И "Р"	УПИШИТЕ: С. Ј., / ГРАДИЋ У ВОЈВОДИНИ			ВРЛО ЈАКА ДРОГА				ПРЕМА, КА
СЛОВА ПРИЈЕ "П" И "Љ"			ПРИЛИЧНО ЈАК / ВРСТА МИНЕРАЛА					МЈЕСТО У КОМ ЈЕ РОЂЕН ЈОВАН ДУЧИЋ									НАПАД, АТАКА / СЈЕВ. АМ. ИНДИЈАНЦИ				
"ГЛАС СРПСКИ"	ЊИХАТИ ЉУЉАТИ / ГЛ. ГРАД ЈАПАНА							БАРА / ЕСТОНАЦ (КРАЋЕ)				МАЛА СЛИКА / КОЈИ ЈЕ ВЕЛИКИХ ОЧИЈУ								РАДНИ ЗАНОС, ПОЛЕТ	ЛИСТ КОЈИ ЈЕ ОСНОВАО И УРЕЂИВАО Ј. ДУЧИЋ
ТРИНА				НЕОСТВАРИВО / КРДО, СТАДО									ВРСТА ШТАМПАРСКОГ РАДНИКА / КОЊ					ЖЕНСКИ РУЧНИ РАД / ПОКАЗНА ЗАМЈЕН.			
ПТИЦА КОЈА ХВАТА И ЈЕДЕ ОСЕ							СНОВИ / САРАЈЕВО				ДВОСЈЕКЛИ БОДЕЖИ / 12. И 16. СЛОВО					ШЕКСПИРОВА ТРАГЕДИЈА / АНТИКВАР					
ЛОМЉИВО					ИШАРАТИ ТАЧКАМА / СТАНОВНИК ИРСКЕ										МАТЕМАТ. ВЕЛИЧИНА / НАСИЛНО УЗЕТИ						
3. И 2. САМОГЛАСНИК			ВРСТА ЈЕЛА / 2. И 8. СЛОВО					ТРЕЋИ МЈЕСЕЦ / КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ПСЕ					ВОЈНИЧКИ ОДРЕДИ (ИТАЛ.) / ПАНЦЕ					ИМЕ ПЈЕВАЧИЦЕ БЕКУТЕ			
ПРАВНО ТИЈЕЛО С ОДРЕЂЕНИМ ДУЖНОС.						ПЉУСКА, ЋУШКА.	ДВОЈЕ / ПРИРОДНА СОДА				СТО (ПОКР.)	12. СЛОВО / ГРАД У ИНДОНЕЗИЈИ		РИЈЕКА У СИБИРУ / ПРИТОКА КОСТРОМЕ У РУСИЈИ							
"ГЛАС СРПСКИ"	ИЗРАСЛИНА / МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ									НЕПРОФЕСИОНАЛЦИ / ИОНКА ОДМИЛА											
ЛИЧНА ЗАМЈЕНИЦА			СТВОРИТЕЉ	ДЈЕЛО Ј. ДУЧИЋА / ВРСТА ПАПАГАЈА (МН.)													НЕМАН, АЖДАЈА			
СТАРАМАЈКА, БАКА					ДЈЕЛО Ј. ДУЧИЋА / ИНИЦИЈ. МУЗИЧАРА БРЕГОВИЋА																
НУЛА		ДИЈЕЛОВИ ОРГАНИЗМА / ЛУМЕН							ЖЛИЈЕБ, НАВОЈ / ВОЛТ						ГЛУМАЦ ПАЉИНО / ВИСИНА						
ДИО МАТЕМАТИКЕ								ТАЛАСИ, ВАЛОВИ					ЈЕВРЕЈСКА БОГОМОЉА								

ФУДБАЛ

У КУПУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ОВОГ ВИКЕНДА ИГРАЈУ СЕ ТРИ УТАКМИЦЕ

СУТЈЕСКА И ОЗРЕН ОДУСТАЈУ

● Фудбалери Сутјеске из Србиња и Озрена из Семизовца због војне ситуације на свом подручју не могу да допутују у Добој и Бању Луку ● Жријеб за четврто коло у суботу тачно у подне у мотелу „Интернационал"

ЖРИЈЕБ У СУБОТУ: Родољуб Петковић генерални секретар ФС Републике Српске

БАЊА ЛУКА - Од пет одложених мечева трећег кола Купа Републике Српске овог викенда играће се три: Пале: **Жељезничар - Омладинац** (први сусрет 1:0), Рудо: **Рудо - Младост** (Г), Рогатица: **Младост - Борац (Ч).**

- Оставили смо рок клубовима до којег су они морали да се изјасне хоће ли играти или не. Од ових клубова смо добили одговор да ће они играти своје мечеве - рапортира Родољуб Петковић, генерални секретар Фудбалског савеза Републике Српске.

Двије утакмице: Слога (Добој) - Озрен (Семизовац) и Напријед (Бања Лука) - Сутјеска (Србиње) неће се играти.

- Из Озрена су нас обавијестили да они не могу да допутују у Добој на меч са домаћином Слогом. У сличној ситуацији су и фудбалери Сутјеске из Србиња. Због војно политичке ситуације ни они нису у стању да дођу у Бању Луку - каже Петковић.

Челници ФС Републике Српске били су изузетно коректни и предузетљиви према клубовима. Схватајући тренутну ситуацију у којој се налазе поједине екипе чак пет пута су пролонгирали њихове мечеве надајући се да ће они ипак моћи да играју.

- Учинили смо све што смо могли да сви клубови наступе. Заиста нам је жао што су неки због више силе морали да отпадну. Међутим, без обзира на све разумијевање, више нисмо могли да чекамо, јер четврто коло на програму је већ у суботу - истиче Петковић.

Ж.Т.

ДАНАС ЖРИЈЕБ ЗА КУП

ТАЧНО У ПОДНЕ

Данас (субота) тачно у подне у фудбалској бази мотелу „Интернационал" обавиће се извлачење парова четвртог кола Купа Републике Српске.

Први мечеви четвртог кола на програму су 30. априла, а реванш сусрети су седам дана касније (7. маја).

МАРАДОНА ПОНОВО ИГРА

БУЕНОС АИРЕС — Некада најбољи играч Аргентине и свијета **Дијего Армандо Марадона** постигао је у утакмици против Марока (3:1) први гол за националну селекцију своје земље послије готово пуне четири године.

Чињеница да је тај погодак постигнут из једанаестерца може да завара, јер је Марадона био најбољи играч утакмице, а селектор Алфио Базиле сигурно може да буде задовољан због тога што је његов штићеник издржао чак 75 минута.

Била је то прва утакмица Марадоне послије тромјесечне паузе коју је он у мјесто за тренинг користио у главном за прављење нових афера. Показало се, ипак, да је Базиле био у праву када га је позвао у репрезентацију. Марадона је Батистути и Балбоу, који су играли у шпицу, послао много употребљ ивих лопти, а погодак који је постигао Балбо у 13. минуту искључиво је његова заслуга.

Аргентина се, иначе, доста намучила против скромних Мароканаца, и побједу од 3:1 је обезбиједила у самом финишу.

Стријелци: Абел Балбо у 13. Марадона у 54. из једанаестерца и Уго Перез у 81. минуту за Аргентину, а Кахлул у 17. минуту за Мароко.

Аргентина је играла у сљедећем саставу: **Испас, Диас, Васкез (Борели од 32), Руђери, Чамот, Симеоне, Манкусо, Кања (Перес од 23), Марадона (Ортега од 75), Балбо, Батистута (Монсерат од 85).**

РУКОМЕТ

ПРВОЛИГАШИ ИГРАЈУ УТАКМИЦЕ 12.КОЛА

У ЖИЖИ БАЊА ЛУКА И ТЕСЛИЋ

БАЊА ЛУКА — Рукометним прволигашима Републике Српске на програму је 12. коло, у којем се састају: **Борац Крајс — Јајце, Партизан — Средњошколац, Борја — Приједори Пролекс — Подгрмеч.**

Свакако најзанимљивије утакмице играће се у Бањој Луци и Теслићу. Борац-Крајс ће покушати да се искупи за слабу партију и изгубљен бод против Пролекса, док из табора Јајчана најављују жесток отпор југословенском друголигашу.

Послије паузе од говото мјесец дана, у такмичење се поново укључује екипа Борје и одмах дочекује једину непоражену екипу првенства и лидера каравана Приједор. Да ли ће Теслићани који су све до једног на првим линијама одбране свог града успјети да пруже већи отпор Приједорчанима, остаје да се види. Но, треба се надати, а то поручују из табора Борје, да ће приказати добру игру.

Ништа мање неће бити занимљиви ни сусрет у Козарској Дубици, а и мечу Котор-Варошу који је под знаком питања. Наиме, екипа Подгрмеча, која се треба састати са Пролексом, још није у могућности да окупи све првотимце из редова ВРС и обезбиједи путовање у Котор-Варош.

Д.Г.

БОРАЦ У НЕДЈЕЉУ (16,30) ИГРА СА ТОПЛИЧАНИНОМ

ДЕСЕТКОВАНИ У БЛАЦАМА

● Тренер Пелц не може да рачуна на осморицу фудбалера: Билбију, Драгића, Бањца, Мариновића, Љубојевића, Ковачевића, Зрилића и Секулића ● Шансу добијају резервисти Драгишић, Самарџија, Старчевић... те полетарци Вукеља, Ђурђевић, Ђакушић...

БАЊА ЛУКА - Борац одлазина гостовање у Блаце (тренер у Прокупљу је суспендован) без готово читавог тима.

- Не можемо да рачунамо на осморицу играча, од којих су седморица стандардни првотимци. Не треба ни говорити какав је то хендикеп - истиче Јосип Пелц, тренер Борца.

За сусрет са Топличанином у „ауту" су: Милорад Билбија (кажњен са пет утакмица неиграња), Коста Бањац, Далибор Драгић, Дарко Љубојевић, Бранко Ковачевић и Винко Мариновић (имају два жута картона), Роберт Зрилић и Драган Секулић (повријеђени).

- Бањац и Драгић морају паузирати, јер су испуцали бонус у суботу против Јагодине - наставља Пелц. Мариновић, Љубојевић и Ковачевић би могли играти, али сам одлучио да они одраде картоне у Блацама, како би их имао у тиму у за нас и те како важном мечу са Младости из Бачког Јарка.

Умјесто старосједилаца шансу ће добити резервисти Драгишић, Самарџија, Старчевић... те полетарци Вукеља, Дурђевић, Ђакушић...

- Од њих очекујем да се залагањем хтијењем и борбеношћу супротставе искусном ривалу. Вјерујем у њих убијеђен сам да ће изгарати на терену. Хоће ли то бити и довољно да останемо непоражени остаје да се види - каже Пелц.

Млади Далибор Вукеља, син бившег играча Борца Мише Вукеље, заиграће од првог минута.

- Нисам ни слутио да ћу дебитовати у Прокупљу, али шта се може. Трудићу се да оправдам повјерење, даћу заиста све од себе - истиче Вукеља.

Борац: Вујић, Савић, Драгишић, Старчевић, Ђурђевић, Вукеља, Трнинић, Трнић, Шавија, Инђић, Самарџија.

Утакмица Топличанин - Борац игра се у недјељу. Почетак је у 16.30.

Ж.Т.

НА ИСПИТУ У БЛАЦАМА: Слободан Старчевић

ЗАОСТАЛА УТАКМИЦА 7. КОЛА ПРВЕ РУКОМЕТНЕ ЛИГЕ

РАКИТА ДОНИО БОДОВЕ

ЈАЈЦЕ — БОРЈА 19:15 (10:7)

Стадион рукомета Пијавице; судије: Кнежевић и Малић (оба Бања Лука); гледалац: 200; искључења: Јајце 6 минута (Мареш, Комленић и Јокић по 2), Борја 10 минута (Цвијић, Лукић, Рахмановић, Прњаворац и Видић по 2); седмерци: Јајце 4 (3), Борја 2 (1)

ЈАЈЦЕ: Пилић, Сукара, Чулић 2, Ракита 6, Гајић, С. Ђукић 2, Мареш 3, Д. Ђукић, Комленић 3, Јокић 4, Куновац, Топић.

БОРЈА: Савковић, Јовић 4, Цвијић 2, Стевић, Горановић, Лукић 2, Стојановић 2, Рахмановић, Прњаворац 4, Делић, Видић 1, Грбић 1.

ЈАЈЦЕ — У заосталој утакмици 7. кола Прве рукометне лиге Републике Српске екипа Јајца савладала је Борја из Теслића са 19:15 (10:7).

Домаћини су од почетка утакмице диктирали темпо не дозволивши Теслићанима да се размахну. Одличном игром у одбрани и још бољом реализацијом у нападу Јајчани су освојили два нова бода. Најзаслужнији за побједу био је одлични домаћи нападач Ракита који се чак шест пута уписао у листу стријелаца.

Д.Г.

ДАНАС И СУТРА (СУБОТА И НЕДЈЕЉА) НА ПРОГРАМУ УТАКМИЦЕ ДРУГИХ ТУРНИРА У ОБЈЕ ГРУПЕ ДРУГЕ РУКОМЕТНЕ ЛИГЕ

ЗАХУКТАВАЈУ СЕ ДРУГОЛИГАШИ

ГРАДИШКА, ПЕТРОВАЦ — Данас и сутра (субота и недјеља) на програму су утакмице других турнира у обје групе Друге рукометне лиге Републике Српске.

Турнир групе Бање Луке одржава се у Градишци и том приликом снаге ће одмјерити: **3. коло:** Слога — Борац Крајс 2, Младост — Термомонтажа и Козара — Љубић. **4. коло:** Борац Крајс 2 — Младост, Козара — Термомонтажа и Слога — Љубић. Још увијек је неизвјестан наступ Прњаворчана који из техничких разлога нису учествовали на старту Друге лиге у Бањој Луци.

Екипе групе Приједор надметаће се у Петровцу. **У 3. колу** састају се: Приједор 2 — Борац и Младост — Прерада, док ће у **4. колу** снаге одмјерити: Младост — Приједор 2 и Прерада — Борац.

Д.Г.

ШАХ

ИВКОВ ПРОТИВ МИЛАДИНОВИЋА

БЕОГРАД - У Београду ће се од 23 до 29. априла одржати пријатељски меч два свјетска првака велемајстора **Боре Ивкова** (бившег) и Игора Миладиновића (садашњег).

Ивков је постао први омладински првак свијета у Бирмингену 1951. године, а Миладиновић је актуелни омладински шампион свијета, коју је усвојио у Калакути (Индија) новембра прошле године.

Меч је пријатељски, има пропагандни карактер.

Играће се четири партије у просторијама Економског научног института - Змај Јовина 12.

Почетак прве партије у суботу, 23. априла у 14 часова.

ШЉИВИЋ ПОБИЈЕДИО БЈЕЛИЦУ

ДЕРВЕНТА — Интернационални мајстор Димитрије Бјелица био је гост шаховском клубу Дервента, гдје је са члановима овог клуба одиграо симултанку на 25 плоча. Бјелица је изгубио четири партије, док је са девет противника одиграо реми. Побиједили су: **Кокановић, Ђукић, Ђујић,** и десетогодишњи **Небојша Шљивић, док су ремије изборили Василић, Вукичевић, М. Милошевић, В. Милошевић, Ђорђић, Јамаџија, Тодоровић, В. Поповић и С Поповић.**

Б.Т.

ДРУГА РУКОМЕТНА ЛИГА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЗА ЖЕНЕ

ОДМЈЕРАВАЊЕ СНАГА

БАЊА ЛУКА — Данас (субота) с почетком у 14 часова у Спортској дворани „Борик" састаће се бањолучка Младост — Скарабе са екипом Трикоа из Градишке.

— У првом колу Друге рукометне лига за жене идемо само на побједу — објашњава Бранко Јанковић, тренер Младости — Скарабе. Још увијек не знамо стварни квалитет Трикоа из Градишке, јер је ово тек почетак у одмјеравању снага. У сваком случају, играчице с нестрпљењем очекују данашњи меч.

Г.С.

КОШАРКА

КЛУПСКО ПРВЕНСТВО ЕВРОПЕ

УСПЈЕХ ЖЕЉКА ОБРАДОВИЋА

• Екипа Хувентуда први пут у историји постала првак Европе

ТЕЛАВИВ, - Кошаркаши шпанског клуба Хувентуда из Бадалоне, чији је тренер југословенски стручњак Жељко Обрадовић, постигли су највећи успјех у својој историји, пошто су вечерас у Тел Авиву освојили титулу клупског првака Европе.

У одучујућем мечу овогодишњег „фајнел фора" Обрадовићеви изабраници савладали су грчки тим Олимпијакос из Пireја са 59:57 (39:39).

У борби за треће мјесто грчки клуб Панатинаикос побиједио је шпанску екипу Барселону са 100:83 (54:49).

Финална утакмица одиграна је пред 9.000 гледалаца, од којих су трећину представљали навијачи Олимпијакоса.

Судили су: Качаро (Италија) и Вировник (Израел).

Занимљиво је да је најбољи играч пирејског тима, југословенски репрезентативац Жељко Паспаљ имао идеалну шансу да изједначи резултат, али, код резултата 59:57, није искористио слободна бацања 4,8 секунди пре краја игре.

ТРИЈУМФ: ЖЕЉКО ОБРАДОВИЋ, прослављa још једну побједу

ХУВЕНТУД: Мартинес 17, Вељакампа 16, Томпсон 9, Смит 6, Р. Зофреса 4, Т. Жофреса 5 и Моралес 2.

ОЛИМПИЈАКОС: Паспаљ 15. Силагас 14, Терпли 12, Томић 10, Бакацијас 2, Фасулас 1 и Трлач 2.

У борби за треће мјесто Панатинаикос - Барселона (100:83) највише кошева постигли су: Галис (30), Волков (29) и Вранковић (14) за побједнике, а Робертс (19), Масенбург (18) и Сан Епифанио (16) за Шпанце.

ПРВЕНСТВО СР ЈУГОСЛАВИЈЕ — НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ ИЗ СЕРИЈСКЕ ВАЗДУШНЕ ПУШКЕ У КОНКУРЕНЦИЈИ ПИОНИРА

ВАЖНО ЈЕ УЧЕСТВОВАТИ

БАЊА ЛУКА — Првенство Југославије — национални програм из серијске ваздушне пушке за пионире одржаће се у суботу и недјељу (23. и 24. априла) на стрелишту Академик у Београду.

Републику Српску на овом првенству заступаће чланови: **Козаре** (Бања Лука), **„Милан Пилиповић"** (Козарска Дубица), **Геофоа** (Теслић) и **Пантера** (Бијељина).

Стрељачки клуб Козара, носилац титуле првака Републике Српске у гађању из серијске ваздушне пушке за ово такмичење пријавило је четири такмичара: **Синиша Никодиновић, Младен Тубић, Јадранко Лацковић и Огњен Бабић.**

— Због пропозиција Стрељачког савеза СР Југославије немамо право за освајање неког од трофеја али нам је пружена могућност да учествујемо и да покажемо колико знамо а и да видимо које нам мјесто припада на савезном нивоу — **ријечи су Владе Кајкута, секретара Општинског стрељачког савеза Бања Лука.**

Ј.Л.

ОДБОЈКА

ФИНАЛНИ ТУРНИР РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЗА ОДБОЈКАШЕ

ЈЕДНА ТИТУЛА, ЧЕТИРИ ЖЕЉЕ

• За титулу првака наше државе бориће се Јединство, Модрича Оптима, Дрина и Врбас

БАЊА ЛУКА — Данас (субота) почињу завршне борбе за ПРВОГ првака Републике Српске у одбојци.

Наиме, данас и сутра ће **Модрича Оптима, Јединство** из Брчког, зворничка **Дрина** и бањолучки **Врбас** водити завршне борбе првенства наше државе.

Све екипе ће наступити у најјачим саставима што је разлог више да вјерујемо да ће љубитељи одбојке два дана у „Мејдану" пратити интересантну и квалитетну одбојку.

Првог дана такмичења састају се Јединство, као првопласирана екипа источне групе, и Модрича Оптима другопласирани састав „запада". Истог дана снаге ће одмјерити и Врбас, побједник западне групе, и Дрина другопласирани тим „истока".

— Потрудићемо се да освојимо прво мјесто — оптимиста је Бојан Николић, првотимац Врбаса. **Нашег данашњег ривала не познајемо баш најбоље. Једино што знамо је то да су им браћа Илић, који играју у Србији, носиоци игре. Свјесни смо да ће бити тешко и да ће Зворничани дати све од себе како би и они, као и њихове клупске другарице, постали праваци Републике Српске, али ми се не предајемо. Пружићемо свој максимум. На нашој страни је и предност домаћег терена. Што се тиче сусрета између Модрича Општине и Јединства, вјерујем да су се Модричани „наоштрили" да Брчацима врате дуг из финала Купа Републике Српске, а с друге стране одбојкаши Јединства ће учинити све како би доказали да њихов тријумф у Купу није био случај. Све у свему обећавам интересантне борбе, али тврдим да ће до самог краја бити неизвјесно.**

У досадашњим надметањима ове четири екипе су доказале да фаворити не постоје. Тако ће сасвим сигурно бити и овога пута у Бањој Луци.

Нека епитет првака Републике Српске понесе онај састав који буде најспремнији и најсретнији.

Прије свечаног отварања завршног турнира у дворани „Мејдан" ће се одиграти и финални мечеви првенства Бање Луке у одбојци за основне школе.

Т. ПАПИЋ

САТНИЦА

СУБОТА
13.00 ФИНАЛЕ ОСНОВНИХ ШКОЛА ОШ „АЛЕКСА ШАНТИЋ" — ОШ „БРАНКО РАДИЧЕВИЋ" (УЧЕНИЦЕ)
14.00 ФИНАЛЕ ОСНОВНИХ ШКОЛА ОШ „БРАНКО РАДИЧЕВИЋ" — ОШ „ИВАН ГОРАН КОВАЧИЋ" (УЧЕНИЦИ)
16.00 СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ ФИНАЛНОГ ТУРНИРА
16,30 ЈЕДИНСТВО — МОДРИЧА ОПТИМА
18.00 ВРБАС — ДРИНА

НЕДЈЕЉА
10.00 УТАКМИЦА ЗА ТРЕЋЕ МЈЕСТО
12.00 УТАКМИЦА ЗА ПРВО МЈЕСТО
СВЕЧАНО ЗАТВАРАЊЕ ТУРНИРА

ЧЕТВРТФИНАЛЕ ПЛЕЈ — ОФА ЗА КОШАРКАШИЦЕ

ПОЛУФИНАЛЕ РЕАЛНОСТ

• У узвратној, четвртфиналној утакмици плеј-офа „малене" дочекују екипу Спартака из Суботице

РУМА — Кошаркашице Младог Крајишника у узвратној четвртфиналној утакмици плеј-офа дочекују екипу Спартака из Суботице.

— Дефинитивно смо се вратили у форму — **поручује Драго Каралић, тренер бањолучког прволигаша.** У првом сусрету убједљиво и са доста лакоће савладали смо Суботичанке. У реванш-утакмици не очекујемо већа изненађења. Ако у суботу остваримо побједу, наш сљедећи ривал је екипа Бечеја. Прва петорка размишља, као и до сада, само о побједи. Дјевојке су изузетно расположене тако да ћемо вјероватно славити. Предност је што играмо на нашем терену. Надам се да ће нас публика у Руми, као и досад, вјерно пратити.

Меч између Младог Крајишника и Спартака игра се у суботу (23. априла) у Руми с почетком у 19 часова.

Г.С.

КАРАТЕ

МЕЂУНАРОДНИ КАРАТЕ-ТУРНИР РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА У БЕОГРАДУ

ГРЦИ СА ТРИ ПРСТА

• Поред репрезентација Југославије, Србије, Шпаније, Бугарске, Грчке, предвођени селектором Рајком Радуловићем наступили и имали запажен наступ и репрезентативци Републике Српске

БЕОГРАД — На међународном карате-турниру у Београду, поред репрезентација Југославије, Грчке, Бугарске, Шпаније и Србије равноправно и са свим државним симболима, учествовала је и репрезентација Републике Српске, предвођена селектором Рајком Радуловићем.

Иако је петорка, састављена од каратиста из Бијељине и Бање Луке, била ослабљена недоласком због повреде **Синише Гатарића,** такмичари Републике Српске, како кажу, борили су се мушки. Убједљиво са 3:1 савладали су каратисте из Грчке, а поражени су од репрезентације Југославије, 1:3.

— Поред Гатарића, за репрезентацију Републике Српске нису, из оправданих разлога, могли наступити ни Драгиша Вулетић и Миленко Векић што је знатно умањило наше шансе. У сваком случају, у Београду је приказан изузетан квалитет. Свима нам је било драго када су учешће потврдили и репрезентативци Шпаније која је актуелни свјетски шампион. Сви репрезентативци који су наступили су каратисти који иза себе имају врхунске резултате - **рекао је Радуловић.**

Пред више од 4.000 људи у Хали спортова „Шумице" у Београду, запажен наступ имао је и **Мирољуб Кременовић**, члан бањолучког „Синђелића".

— Посебно су Бугари били одушевљени - прича Кременовић, **како квалитетом тако и пријемом, а Шпанци су, на нашу радост, поручили да их политике и ембарго не интересују и да ће се и убудуће одазвати на сваки позив из српских земаља. Рекли су да спорт не смије правити границе. Ипак, највећи аплауз добили су Грци који су на постројавање изашли са три подигнута прста што је публику дигло на ноге. Атмосфера је била таква да ће нам још дуго међународни турнир у карату остати у сјећању. Користим се приликом да захвалим, у првом реду, Покрајинском спорту који је омогућио да отпутујем у Београд затим и Брани Пећанцу, начелнику ЦСБ Бања Лука који је имао разумијевања за мој одлазак да наступим као члан репрезентације Републике Српске** - додао је **Кременовић.**

ЗАПАЖЕН НАСТУП: Мирољуб КРЕМЕНОВИЋ

Г. СТАНАРЕВИЋ

АТЛЕТИКА

У СУСРЕТ 7. БЕОГРАДСКОМ МАРАТОНУ

НАДА КРАЉИЦЕ СПОРТОВА

• Жељко Петровић, талентовани атлетичар Љубића, забиљежио низ запажених резултата и са оптимизмом очекује сљедеће наступе, прије свега на маратону у Београду

ПРЊАВОР — Ако је судити по активности Атлетског клуба Љубић о будућности прњаворске атлетике не треба бринути. Основан средином јула 1993. Клуб је на четири првенства освојио је 31 медаљу: на републичком првенству у атлетици под називом „Дрвар 93" пет, на коросу „Прњавор 93" 15, на такмичењу основних и средњих школа „Бијељина 93" две и на првенству Републике Српске у кросу 9. медаља.

Заслуга за тако добар пласман припада свим такмичарима, а перјаница клуба је свакако **Жељко Петровић**, рођен 1969. Његови резултати су: прво мјесто на „Видовданској [illegible] трци" у Бањој Луци, шесто [illegible] „Београдском маратону", [illegible]ро мјесто на „Радио-кросу" у Београду, четврто на [illegible]нству Савезне Републике [illegible]авије на 3000 метара с [illegible]онама, шесто мјесто на М[illegible]народном маратону „Пали[illegible] у Суботици, друго мјесто на К[illegible] Војске Савезне Републике [illegible]авије у Сремској Митровици и прво мјесто на 6000 метара на Крос првенству Републике Српске у Бањој Луци ове године.

— Својим добрим резултатима желио бих да се одужим општинским структурама, управи клуба као и свим спонзорима који су ми омогућили добре услове за рад и тренирање као и могућности да наступам на такмичењима, како у Републици Српској и Републици Српској Крајини, тако у Југославији и на међународним такмичењима. Као припадник Војске Републике Српске од 1991. године имам пуно разумијевање од војних власти првенствено од мајора Владе Живковића који ми даје пуну подршку у раду. Тренутно сам у фази припрема за 7. Београдски маратон који је међународног карактера. Надам се освајањем петог мјеста што би за мене био несумњиво велики успјех - рекао је на крају разговора **Жељко Петровић.**

Ј. ЛУКИЋ

КУГЛАЊЕ

КУГЛАШКО ПРВЕНСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ЗАВРШНИЦА У БРОДУ

БАЊА ЛУКА — Данас и сутра (субота и недјеља), на куглани у Броду ће се одржати четврти, посљедњи турнир куглашког првенства Републике Српске, на коме ће пасти одлука о коначном побједнику. Као што је познато, на челу табеле налазе се куглаши Партизана са седам поена предности испред другопласираног Боксита, којем је ово посљедња шанса да учини нешто више. Зато у табору Партизана влада мобилно стање пред данашње надметање. Током ове седмице они су се максимално припремали за овај сусрет. Потврђују то и ријечи Бориса Новаковића, стандардног члана најјаче поставе Партизана.

— За такмичење у Броду смо се максимално наоштрили. У меч ћемо ући као да смо ми ти који јуримо резултат. Никакво изненађење не долази у обзир. Партизан ће још једном доказати да је најбољи у Републици Српској.

ПАРОВИ И САТНИЦА: **субота 9,00:** Рудар — Ветеран, **14,00;** Партизан — Братство, **недјеља;** Витаминка — „Чајавец" и Жељезничар — Боксит.

С.Б.

ФАБРИКА ДУВАНА Д.Д. БАЊА ЛУКА

КУБА ПУНА РЕДА

• Пуних 105 година бањолучки прерађивачи дувана нису затварали фабричке капије, а у току актуелног рата од 2.000 тона инсталисаних капацитета оптимално се користи 50 посто.
• У току ове године планира се изградња савременог трговинско-пословног центра који ће у самопослузи, неколико бутика и угоститељском објекту потрошачима понудити широку лепезу властите и робе широке потрошње.
• На бранику отаџбине од првог дана рата.

Некада је град на Врбасу био један од ријетких који су посјетиоци памтили по дрворедима, чистим улицама, бијелим фасадама и дворištима. Носили су у памћењу и бањолучке љепотице из многобројних ресторана гдје се испијала поподневна кафа, нудила крајишка шљива и ковитлао дим дувана. Све је одисало на непролазну љепоту која је постајала дио традиције, на природу богомдану и живот препун људских радости. Времена се мијењају, и људи с њима мијењају. Нажалост и природа, бар у урбаним подручјима гдје човјек разграђује, гради, уљепшава и загађује. Судећи по томе, Бања Лука се помало губи и нестаје, јер све је мање цвјетних башта, окићених балкона, зеленила и уређених дворишних ограда на које би се заљубљени младићи и дјевојке могли ослонити за вријеме предаха у шетњи неком од познатих алеја. Али... и лијепих дворишта, и лијепих ограда на срећу, још има. Којем пролазнику Улицом краља Петра I Карађорђевића, још није „за око запело" двориште Фабрике дувана-мала зелена оаза у строгом центру града. Уређени травњаци, цвијеће, његовано дрвеће и уредни асфалтирани путељци рај су за око случајног посјетиоца, подстрек домаћинима и задовољство да продуже традицију која траје дуже од стотину година.

„Врата нису закључана" - рећи ће портир на улазу које краси обиљежје новијег времена - грб

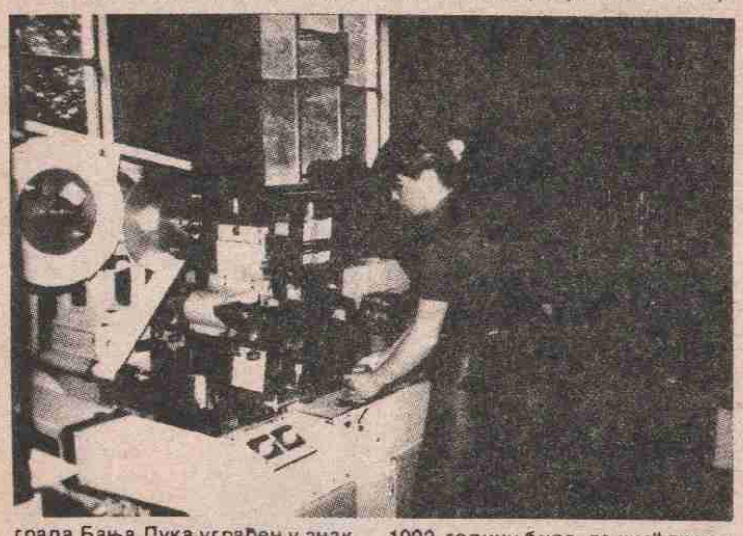

града Бања Лука уграђен у знак Фабрике дувана. Ако двориште одаје домаћине по оној народној онда је вриједно пажње, посебно у садашњем времену, завирити у све кутке куће чији се производи највише траже, троше и кудекуће познате у свијету као ФАБРИКА ДУВАНА БАЊА ЛУКА.

Прве цигарете на овом су мјесту ручно „фабриковане" још 1.888. године-у вријеме када је велики научник Никола Тесла изумио мотор за измјеничну струју и трансформатор напона од 12 милиона волти. Тек 1915 године бањолучки духанари крећу са индустријском производњом градећи себе и фабрику до самог врха пирамиде дуванске индустрије, гдје данас заузимају једно од водећих мјеста на подручју српских земаља. Директор Радован БОСАНЧИЋ о фабрици данас каже:

— „Један смо од највећих на поменутом, и једини произвођач цигарета на подручју Републике Српске и Републике Српске Крајине. Годишњи капацитет у мирним временима је планиран на 2.000 тона дувана, а у садашњем, за нас тешком и сложеном времену прерађујемо 1.000 тона или 50% до инсталисаних могућности. Све је аутоматизовано непосредно пред рат, цијелим се процесом управља компјутерски, а уведена је и аутоматска обрада података, чиме смо стекли комплетне техничке предуслове за успјешан рад. Без стручних радника опет, све би то било без већих ефеката, али трајна брига о стручњацима није нас довела у позицију да производња буде успорена. Стицајем дакле свих тих околности, ми тренутно у једној смјени, на само двије линије прерађујемо 1.000 тона дувана и половично користимо капацитете.

Фабрика дувана запошљава 230 радника, од којих се 36 налази у редовима Војске Републике Српске. За војнике су изнађене могућности смјештаја под властити „кров над главом", а фабрика је бринула о њиховој одјећи и личним примањима као да редовно долазе на посао. Од првог дана рата Фабрика дувана је подржала одбрану српских територија проводећи и укључујући се у низ акција које су, према слободним процјенама, само у 1992. години биле „тешке" преко милион марака. И тада, и сада, крајишки дуванари мјесечно помажу, боље рећи учествују у одбрани са више од 35 хиљада динара, а спонзорисање и помоћ разним спортским, културним и сличним манифестацијама заокружује укупно учешће за вријеме рата у износу од 2,5 милиона нових динара. Уписан је и већ реализован зајам у износу од 100 хиљада динара на чему се неће стати јер, пословни резултати омогућавају да се дијеле у заједничкој судбини српског народа како би се тешко стање превазилазило у ходу.

Дуванска индустрија једна је од најспецифичнијих, јер је ријеч о свјетској технологији и потпуно је у зависности од свјетских произвођача опреме, сировине и репроматеријала. Када је ријеч о бањалучким произвођачима цигарета, околности њиховог рада су ратом постале још теже - истиче директор БОСАНЧИЋ:

— „Принуђени смо увозити више од 80 посто сировине и репроматеријала, дакле дувана, ацецатних влакана за филтере, цигарет-папира, арома, целофана, алу-фолија и друго. Да бисмо се одржали и радили планираним темпом, сваког мјесеца издвајамо више од 600 хиљада марака у готовини. Налазимо дакле, и поред ембарга путеве дотока неопходног материјала, чиме смо стекли изузетно корисно искуство, које, нажалост, умногоме ремети још недовољно формуписан правни и привредни систем јер, још нису усклађени прописи на цјелини српске земље, тако да смо принуђени плаћати акцизе унапријед за увоз из Србије и тражити сваког мјесеца посебно одобрење. Заиста је вријеме да се ове несагласности изгладе, што ће бити огромна помоћ привреди Републике Српске и Републике Српске Крајине".

Био би тако ријешен низ проблема када је ријеч о производњи, односно откупу дувана на подручју двије новостворене српске државе. Према слободним процјенама производња износи око 3.000 тона од чега, само 300 тона годишње откупљује Фабрика дувана Бања Лука, а преостали дио одлази у Србију, Црну Гору и Македонију. Овакав пут дувана подложан је многим незаконитим радњама и махинацијама, чему би се напокон морало стати на пут, што би се позитивно одразило и на државну касу.

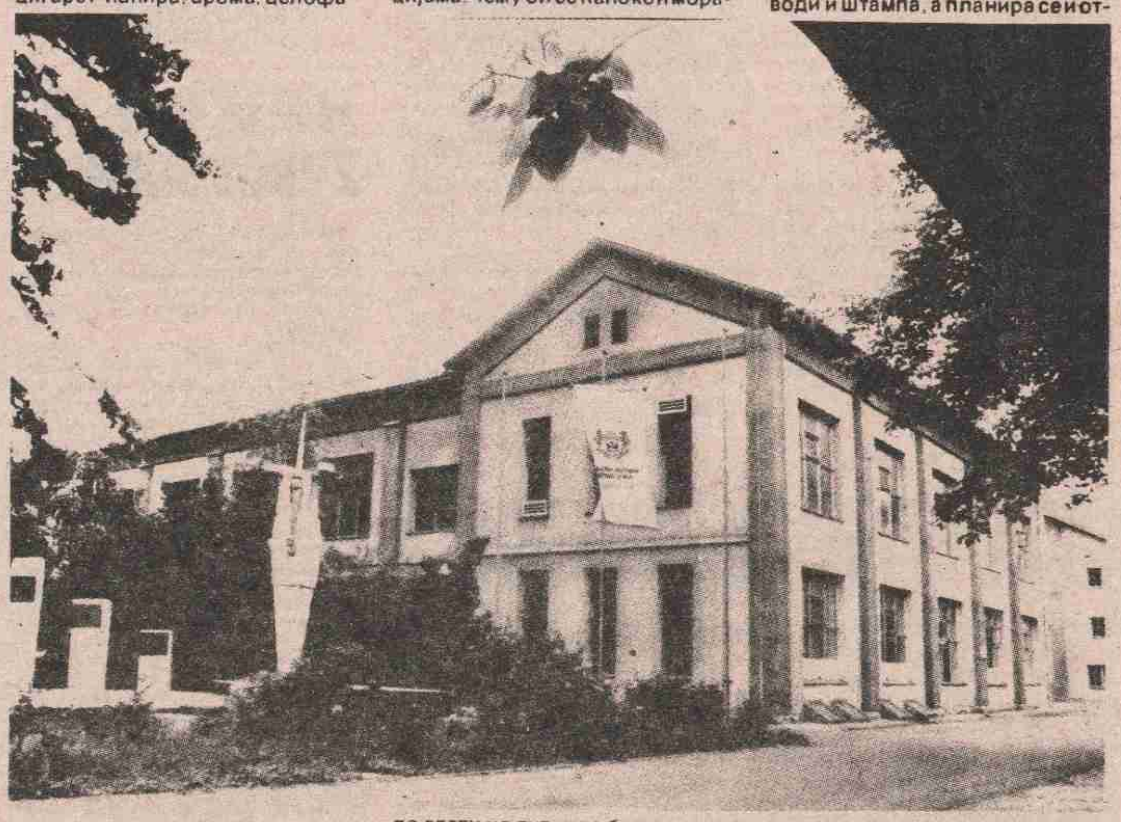

Са производних трака бањолучке фабрике дувана свакодневно се тржишту испоручују „бруклин" и „принц" у тврдом, те „порт", ХФ, „коло", „морава" и „херцеговина" у меком паковању. О промету овог традиционалног програма говори Драган ЧАВИЋ, руководилац комерцијалног сектора:

— Уз набројане ускоро ћемо тржишту понудити и нову цигарету „супер-коло"-цигарете из реда тзв. лаганих дувана коју ће моћи пробати пушачи за вријеме предстојећег Новосадског сајма. Ваља рећи овом приликом да снабдијевамо цјелокупно подручје Републике Српске, РС Крајине и СР Југославије, гдје дистрибуцију вршимо преко нашег властитог предузећа „Тргоцентар" из Крагујевца са представништвима у Новом Саду и Београду".

Организацију пласмана, међутим, умногоме отежава нелојална конкуренција цигарета из Србије и Македоније, о чему су упознати и надлежни органи од Владе РС до МУП-а, јер се на тај начин, према доста поузданим процјенама државна каса ускраћује за око 4 милиона нових динара колико би износио годишњи порез на промет. Ликвидацијом нелегалне продаје (препродаје) цигарета, бањолучка би Фабрика дувана могла радити стопостотним капацитетима и потпуно снабдјети тржиште, али увести и још једну радну смјену.

Ситуација тиме постаје још јаснија када из „царства жутог злата" у Бањој Луци поручују Влади и њеним министарствима да се у најкраћем року адекватније укључе у рјешење овог проблема.

Уз већ поменуто предузеће „Тргоцентар" Крагујевац, у саставу Фабрике дувана послује и посебна радна јединица у Бањој Луци под истим називом. У саставу бањалучког „Тргоцентра" налазе се двије самопослуге, продавница обуће, односно текстила и „фри-шоп". У 20 киоска се продају властити производи и штампа, а планира се и отварање нових објеката у још неким крајишким мјестима. У плану су још неке инвестиције које образлаже замјеник директора Милорад БЛАГОЈЕВИЋ:

— „Почетком љета почињемо изградњу пословно-трговинског центра у кругу саме фабрике који ће садржавати самопослуге, неколико бутика, угоститељски објекат и објекат велепродаје, чиме ће Фабрика дувана бити потпуно заокружена цјелина. И када већ говоримо о инвестицијама, овом се приликом мора истаћи да је у току рата извршена успјешна реконструкција котловнице и клима уређаја, бензинске пумпе за властити возни парк од 25 возила различитих категорија и оспособљен систем за аутоматску обраду података. Уложено је укупно око 700 хиљада марака властитог новца".

Новца, у садашњој ситуацији, дакле, и има и нема. Овдје троше зарађено и размишљају о будућности коју виде у адекватнијој повезаности са произвођачима дувана са подручја Републике Српске и увођење неких нових цигарет-програма. Можда и неких нових сорти дувана које се појављују у домаћој и свјетској селекцији ове једногодишње зељасте биљке (Nicotiana tabacum L.) чије је поријекло Јужна Америка гдје се и данас успјешно узгаја. Насељавање у Европу је започело у XVI вијеку од када се узгаја на индустријским плантажама које, према подацима од прије десет година, фабрикама цигарета испоручују 5.5 милиона тона висококвалитетног жутог листа. О његовим својствима данас се расправља на многим скуповима и симпозијумима указујући на штетност дуванског дима, али не одустају ни од пароле: Пушење или здравље-одлучите сами!

СУПЕР
КОЛО
Фабрика дувана
Бања Лука
ЗАЈЕДНО СМО ЈАЧИ

СЛАВСКА ПОВЕЉА

ЧЕСТИТИ ДОМАЋИНИ, СВЕЧАРИ, ви који се припремате да достојно, у духу најбоље српске традиције, дочекате и прославите **КРСНУ СЛАВУ** своје породице - **СВЕТОГ ВЕЛИКОМУЧЕНИКА ГЕОРГИЈА - ЂУРЂЕВДАН** и **СВЕТОГ АПОСТОЛА И ЈЕВАНЂЕЛИСТЕ МАРКА - МАРКОВДАН**, прослављање светитеља и заштитника свога дома можете употпунити и увеличати ако поред његове иконе имате и **СЛАВСКУ ПОВЕЉУ**.

СЛАВСКА ПОВЕЉА садржи: **ЛИК СВЕТИТЕЉА, МОЛИТВУ ГОСПОДЊУ, ТРОПАР**, на старословенском и српском језику, **ЗДРАВИЦУ**, извод из **ЖИТИЈА СВЕТИТЕЉА** и **ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ДОМАЋИНА** који слави Крсно име.

СЛАВСКА ПОВЕЉА штампана је у колору, на скупоцјеној хартији, тако да својим укупним изгледом и посебном, прикладном орнаментиком може бити украс у свакој православној кући.

СЛАВСКУ ПОВЕЉУ можете набавити у киосцима "ГЛАСА СРПСКОГ" и у другој малопродајној мрежи, као и непосредно од издавача Штампарије GRAFIKA Апатин, на телефон *025/773-038*. Цијена 15 динара.

ПРИЈЕДОР

МЕЂУНАРОДНА ШПЕДИЦИЈА
ИЗВОЗ—УВОЗ
ТРГОВИНА
БАЊА ЛУКА

ПТТП СТИЗ

Бања Лука
Телефони:
Агенција 078/ 44-080
Кућа 58-119

ОРГАНИЗУЈЕ ШОПИНГУ

СУБОТИЦУ
Полазак четвртком у 19 часова

СОФИЈУ
Полазак уторком и петком у 10 часова

СОЛУН
Полазак у мају

Информације, резервације и продаја карата у Агенцији у Бања Луци тел: 078/44-080 и Градишци, тел: 612-974

ПП „ВМП КОМЕРЦ"

Кулаши-Прњавор

Набавља цемент Беочин ПЦ 45 по повољној цијени на велико

Телефони:
078/766-068,
766-182

Intertrans

Бања Лука,
Младена Стојановића број, 7,

Тел: 078/ 49-917; 49-951
Телефакс: 078/ 49-964 Телекс: 45-380

УНИС ДОО УНИС-АДРИЈА

Бања Лука, Ул. Партизанских авијатичара 1
(Бањалучко поље)

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ТЈЕСТЕНИНЕ, ТРГОВИНУ НА ВЕЛИКО И МАЛО МЈЕШОВИТОМ РОБОМ

НАЈШИРИ АСОРТИМАН - НАЈБОЉИ УСЛОВИ

10% ПОПУСТА ЗА АВАНСНУ УПЛАТУ

ДОЂИТЕ И УВЈЕРИТЕ СЕ, ПОКЛАЊАМО ВАМ СВОЈЕ ПОВЈЕРЕЊЕ - ОДЛОЖЕНО ПЛАЋАЊЕ - ПРЕВОЗ РОБЕ

Са нама и Вама су:

- *ЗОРА Мол*
- *ПАНОНИЈА Панчово*
- *АЛЕВА Н. Кнежевац*
- *ЦЕНТРОПРОИЗВОД Београд*
- *ТАКОВО Г. Милановац*
- *ЛЕВИТА Бос. Градишка*
- *МИРА Приједор*
- *НАВИП Земун*
- *ПРОКУПАЦ Београд*
- *ФРУКТОНА Бањалука*
- *и многи други*

ПРОДАЈА: 078/30-652, 44-762, 38-315
ПОСЛОВНИЦА АУТОДИЈЕЛОВА: Ул. Тина Ујевића 5, 078/32-266, 30-488

СЕРВИС КОМИСИОН БОНУС

Бања Лука
Крајишких бригада 1

- видео игре
- покер апарати
- билијари
- сервис
- откуп
- продаја

Тел.:
078/56-523

Ауто гуме	
- 145 P 13	90 НД
- 155 P 13	100 НД
- 165 P 13	110 НД
- 175 P 13	125 НД
- 175 P 14	145 НД
Акумулатори	
- 34 Ам	60 НД
- 45 Ам	75 НД
- 55 Ам	95 НД
- 66 Ам	110 НД
- 97 Ам	160 НД
- 110 Ам	190 НД

ВАШ ЛИСТ „ГЛАС СРПСКИ"

КОМПАНИЈА СУЛЕР БАЊА ЛУКА

ДОО ЗА ИНЖЊЕРИНГ И ПРОЈЕКТОВАЊЕ У ГРАЂЕВИНАРСТВУ
78000 Бања Лука, Васе Пелагића 21, Тел/Факс: 078/30-348 и 67-601

ПО СИСТЕМУ "КЉУЧ У РУКЕ" ОД ГРАЂЕВИНСКЕ ДО УПОТРЕБНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ВАС

- ПРОЈЕКТУЈЕМО СВЕ ВРСТЕ ОБЈЕКАТА И ИНСТАЛАЦИЈА
- ИЗВОДИМО СВЕ ВРСТЕ ГРАЂЕВИНСКО-ЗАНАТСКИХ И ИНСТАЛАТЕРСКИХ РАДОВА
- ПЈЕСКАРИМО И ВРШИМО АНТИКОРОЗИВНУ ЗАШТИТУ КОНСТРУКЦИЈА
- РАДИМО СВЕ ВРСТЕ КИСЕЛО ОТПОРНИХ И ЕПОКСИДНИХ ПРЕМАЗА У ГРАЂЕВИНАРСТВУ
- ПОСРЕДУЈЕМО У КУПОПРОДАЈИ И ЗАМЕНИ НЕКРЕТНИНА

»LA.IM.EX« п.о.

ПОЉОПРИВРЕДНА ПРОИЗВОДЊА И УСЛУГЕ
ВЕЛЕТРГОВИНА
ИМПОРТ—ЕКСПОРТ
НОВИ ГРАД
ДОБРИЛЕ ГРУБОР б.б.
ТЕЛЕФОН: 079/51-418, 52-007
ТЕЛЕФАКС: 079/51-418

ГРАЂА ЕКО&МММ БАЊА ЛУКА

СТОВАРИШТЕ ЛАУШ
Тел: 58-463, 31-730
СТОВАРИШТЕ ТРН
Тел: 784-248, 784-647
ЧЕЛИК
ТЕЛ: 48-012
БЕОГРАД
Тел: 011/ 25-46-846

СТАМБЕНА ЗАДРУГА **ЕКОДОМ** БАЊА ЛУКА

СВЕ ЗА СТАН ИЛИ КУЋУ ОД ТЕМЕЉА ДО КРОВА

PP Slavnić BMN sa PO Laktaši

Kamionske vanjske gume

DUNLOP	14/80	R 20
DUNLOP	315/75	R 22,5

Sve informacije na telefone 078/785-015 756-634

АУТОСТРАДА

ТРГОВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

НАЈПОВОЉНИЈА ПОНУДА на велико и мало

ГУМЕ
путничке, полутеретне, бицикл и мопед, тракторске, виљушкар
АКУМУЛАТОРИ
МОТОРНА УЉА
РОБА ШИРОКЕ ПОТРОШЊЕ

Крајишких бригада 63, Бања Лука
тел/факс: 078/33-826, телефони: 59-258 и 12-71

ПП СИТОШТАМПА

ВРШИ УСЛУГУ СИТОШТАМПЕ НА КОНФЕКЦИЈИ

ВЕЛИКИ ИЗБОР МОТИВА

ТЕЛЕФОНИ
078/818-268, 811-903

пп КРАЈИНАГАС д.о.о.

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТРГОВИНУ ТЕЧНИМ ПЛИНОМ, НАФТОМ И НАФТНИМ ДЕРИВАТИМА

Бања Лука Рамићи бб

ТЕЛЕФОНИ:
078/722-111
39-962
ТЕЛЕФАКС
078/722-226

ПРОДАЈНА МЈЕСТА
Фра Грге Мартића 66
Марина Држића 66
Милоша Обилића 66
Рамићи 66

ДИСКЕТЕ

5,25 HD 1,2, 3,5 HD 1,44
EPSON, MT81, Fujitsa

РИБОНИ

ЕКОМ д.о.о.Бањалука
078/48042, 30781, 37646

Бања лука,
Саве Мркаља 16

ДРВОПРОДЕКС

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРИМАРНУ И СЕКУНДАРНУ ПРЕРАДУ ДРВЕТА НА ПИЛАНИ У КАРАНОВЦУ
НУДИ:

Телефон:
078 / 43-977;
факс: 42-997

-резана грађа -паркет
-даска и летва -услуга резања
-израда кровних конструкција по наруџби

НАЈБРЖИ ПУТ ДО СИГУРНОГ КРОВА

ORIGINALNE TRAČNE PILE

000 UDDEHOLM 000
Made in Sweden

uvozi i prodaje po najpovoljnijim cenma

"MB HOUSE"

MOGUĆNOST PLAĆANJA KOMPENZACIJOM ZA REZANU GRAĐU

BEOGRAD, Ustanička 25/V
Tel: 011/444-71-93
444-71-94
444-16-37

ПРИВАТНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ И ПРОМЕТ

ГОМЕКС - ЛАКТАШИ

ТРН Р. ЧАЈАВЕЦА б.б.
тел: 078/784-848, факс: 078/785-747

У СУСРЕТ ПРАЗНИКУ
- "киндер јаје": мало и ВЕЛИКО
- "КАЛИЛИБРО", "КАЛИЛИБРО"
- посебан програм слатких производа
- водене бојице

ОВАЈ ПУТ ДЈЕЦА БИРАЈУ

50

МАЛИ ОГЛАСИ

ПРОДАЈА
Куће-земљишта

СЕЗАМ, за вас проналази куће, станове и локале, телефон 078/42-157, 078/40-994 (ш 481977.

● Продајем имање-кућу, телефон 078/55-071, звати од 20 сати. (ш 41794)
Продајем јефтино викендицу са 1500 м² земље под воћем, у Слатини, телефон 078/54-456. (ш 041161)
Кућу од 180 м² у Иванићу код Загреба продајем, телефон 011/556-797. (ш 041162)

Аутомобили
Продајем фијат црома, 2000 аутоматик, електронски, уграђен аларм, централно закључавање, ал. фелуге, мишелин гуме, регистрован до 10. мјесеца, цијена повољна, телефон 079/25-587. (ш 41767)
● Продајем „мерцедес" 200 са уграђеном генералном 1977. година, 3.600 НД, телефон 078/23-200. (ш 41803)
● Продајем „корал" 55, година производње 11 мјесеци 1989. године. Цијена по договору. Звати од 8 до 16, тел. 12-962. (041201)

Станови — потражња
● Тражим стан, плаћам унапријед, телефон 078/717-306. (41719)
● Двије студенткиње траже стан или спрат од куће. Данијели Игњић на телефон 078/32-886 сваког дана од 14 до 17 сати. (ш 41743)
● Озбиљан мушкарац тражи собу, предност близина Борика, телефон 078/36-778. (ш 0041809)

ОГЛАС МЕЂУНАРОДНОГ КОМИТЕТА ЦРВЕНОГ КРСТА
МЕЂУНАРОДНИ КОМИТЕТ ЦРВЕНОГ КРСТА БИ ЖЕЛИО ДА ИЗНАЈМИ (КОМПЛЕТНО НАМЈЕШТЕНУ)
КУЋУ СА 2 ИЛИ 3 СТАНА
ИЛИ
ВЕЋУ КУЋУ — МИНИМУМ 3 СПАВАЋЕ СОБЕ
СА ПАРКИНГ-ПРОСТОРОМ ЗА 2 ИЛИ 3 ВОЗИЛА, НЕ УДАЉЕНУ ВИШЕ ОД 2 КМ ОД ЦЕНТРА БАЊЕ ЛУКЕ.
Молимо вас да своје понуде шаљете на сљедећу адресу:
Међународни комитет Црвеног крста
Ул Милана Тепића 4
78000 Бања Лука

Дана 25.4.1994. године навршава се 40 тужних дана од смрти нашег драгог

ДРАГУТИНА (ТЕОДОРА) ШОКЧЕВИЋА

Тог дана посјетићемо његов гроб у 11 сати и положити цвијеће на гробљу Пердуви. Овом приликом изражавамо велику захвалност комшијама, пријатељима и родбини те особљу Интерне клинике, а посебну захвалност изражавамо др Нели Посић и др Јерки Кезић које су се несебично залагале приликом лијечења нашег драгог Драгутина.
Ожалошћени супруга Вукосава, синови Драган, Мирко и Живко, снахе Ерика и Зденка, унучад Александра, Вероника и Софи
0041806

Дана 27.4.1994. године навршава се 6 мјесеци од смрти нашег тате

ПАНТЕ СТАНИЋА

У недјељу, 24.4.1994. године, у 11 сати посјетићемо његову вјечну кућу и положити цвијеће.
Ожалошћена породица
041793

Дана 27.4.1994. године навршава се тужна година дана од погибије нашег

БОРЕ (МИЛЕНКА) ЈАЊАНИНА

војника Републике Српске

Позивамо родбину, пријатеље и комшије да у недјељу, 24. априла 1994. године у 11 часова заједно са нама посјете његову вјечну кућу на гробљу у Цимиротима.
Породица Јањанин
041151

Тужно сјећање на драгог оца

ДРАГУ ЉУБИЧИЋА

26.10.1993 — 26.4.1994.

Ожалошћена кћерка Рада, зет Вид, унучад Горан, Далиборка и Данијела.
041774

Дана 29. априла 1994. године навршава се 6 тужних мјесеци од смрти нашег оца

ВАСКРСИЈЕ ВУЧИЋА

Дана 26. априла 1994. године навршава се 9 тужних година од смрти наше мајке

СТАНЕ ВУЧИЋ

Дана 24.4.1994. године у 11 сати посјетићемо њихове вјечне куће и положити цвијеће.
Ожалошћене кћери Вишња и Драгана са породицама
0041800

Дана 26. априла 1994. године навршава се 6 мјесеци од смрти нашег драгог супруга и родитеља

ДРАГЕ ЉУБИЧИЋА

И даље се не можемо помирити са судбином да више ниси са нама. Вољени никад не умиру. Вјечно ћеш живјети у срцима оних који те воле.
Твоја супруга Миљка, син Милан, снаха Цвијета, унучад Драган и Дијана. 0041774

Дана 24.4.1994. године навршава се тужна година од смрти драгог родитеља

ЂУКЕ ВУКОЈЕВИЋА

Драги тата, са болом у срцу а са љубављу и поштовањем чуваћемо успомену на тебе.
Твоја кћерка Десимирка, зет Бошко, унучад Драган и Драгана. 0041791

Тужно сјећање на драгог

ДРАГУ ЉУБИЧИЋА

26.10.1993 — 26.4.1994.

Ожалошћени брат Стоје, снаха Нада
041774

Тужно сјећање на драгог брата

ДРАГУ ЉУБИЧИЋА

26.10.1993 — 26.4.1994.

Ожалошћени брат Михајло, снаха Рада синовци Жељко и Вељко
0041774

Тужно сјећање на драгог брата

ДРАГУ ЉУБИЧИЋА

26.10.1993 — 26.4.1994.

Ожалошћена сестра Коса, синовац Рајко и снаха Сњежана.
041774

Дана 24.4.1994. године навршава се 10 година од преране смрти нашег тате и супруга

ЛАЗАРА ЛАЗЕ ВУЧИЋА

Тог дана посјетићемо његову вјечну кућу и положити цвијеће.
Његови најмилији: син Младен, кћерка Сања и супруга Драгојна
0041771

Дана 26.4.1994. године навршава се 6 тужних мјесеци од смрти драгог чиче

ДРАГЕ ЉУБИЧИЋА

Судбина је таква да више нисте са нама, али док постојимо ми, постојаћеш и ти са нама.
Твоја синовка Мирна и Мирела са зетовима Миланом и Раденком и малом Андреом
041774

Данас је четрдесет тужних дана од смрти нашег најдражег и никада прежаљеног

ЈОВЕ ТОПИЋА

који несебично даде свој живот за српски народ и Републику Српску. Тужна је и сама помисао да ти ниси више са нама. Сви наши дани и све ноћи постадоше тако дуги и бескрајни, а живот тако празан и бесмислен. Био си наш разговор, радост и понос цијеле наше породице. Твој препијепи, ведри, насмијани и надасве поштени и племенити лик живи и живјеће у нама и са нама све док ми постојимо.
Захваљујемо свима који су нам помогли при том тужном чину.
Неутјешни његови најмилији 041156

Дана 23. априла 1994. године навршава се 6 тужних мјесеци од смрти моје драге мајке

ГОСПЕ АЛЕКСИЋ рођене Босанчић

Дана 24.4.1994. године у 10 сати посјетићемо њен гроб и положити цвијеће на гробљу Ада-Лакташи.
Ожалошћени син Славко, снаха Рајка и унук Младен 0041812

Тужно сјећање на драгу мајку

ГОСПУ АЛЕКСИЋ рођену Босанчић

Син Живко, снаха Мира, унук Сањин, унуке Рената и Љубица
0041812

Дана 26. априла 1994. године навршава се 6 тужних мјесеци од смрти нашег драгог оца и дједа

ДРАГЕ ЉУБИЧИЋА

Знамо да смо те изгубили и да те ништа не може вратити, али док живимо, вјечно ћеш живјети с нама у нашим срцима. Захвални смо ти за твоју љубав и пружену доброту. Твоја кћерка Гордана, зет Миле, унучад Милан и Милена и пријатељи Остоја и Миља. 041774

Дана 24.4.1994. године навршава се 40 тужних и болних дана од изненадне и прерано смрти нашег драгог и никад непрежаљеног супруга, оца и брата

ЗДРАВКА МАРИЋА

Тога дана посјетићемо његову вјечну кућу, окитити цвијећем и залити сузама на горбљу „Свети Иво" у Трапистима у 11 часова. Позивамо сву родбину и пријатеље, комшије и познанике да нам се придруже и подијеле тугу и бол са нама.
Ожалошћени супруга Зора, син Данијел, кћерке Елизабета и Лидија, браћа Мирослав и Звонко са породицама, зета Илије, и остала многобројна родбина, пријатељи и комшије.
0041786

Тужно сјећањена вољеног супруга

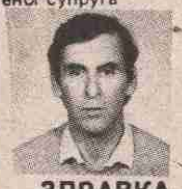

ЗДРАВКА

Богатство је било познавати тебе, срећа је била живјети крај тебе, али туга је највећа остати без тебе.
Твој трагични одлазак оставио је велику празнину и тугу у нама, али ти ћеш вјечно живјети у нашим срцима.
Твоја ожалошћена супруга Зора.
041786

Тужно сјећање на драгог и вољеног тату

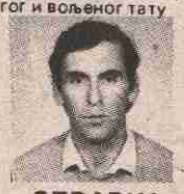

ЗДРАВКА

Тата, ја сам још мали, али ми пуно твоја љубав фали. Моје срце за тобом пати и стално молим Бога да ми те врати. Мој уздах често се јави јер нема твоје руке да ме помази. Од малог сина Данијела.
041786

Тужно сјећањена вољеног тату

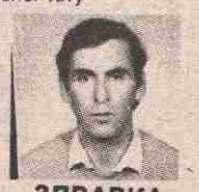

ЗДРАВКА

Драги тата, ја не могу схватити да те више нема, а оставио си ми иза себе много лијепих успомена.
Више никог нема да ме очински воли, зато ме моје срце јако за тобом боли.
Драги тата, дани све више пролазе, а мени све већи бол у души долазе. Твој млади живот однијеше ружни вихори рата, ја плачем и зовем врати се тата. Хладноћа те тамо стеже, а мени је овдје без тебе све теже и теже. С љубављу твоја кћерка Лидија
041786

Тужно сјећање на друга

ЉУБИШУ МАТИЋА

Од Душице, Аце, Немање и Наде
0041807

Тужно и болно сјећање на нашег драгог и никад заборављеног брата и стрица

ЗДРАВКА МАРИЋА

Твоја доброта и твој ведри лик остаће заувијек у нашим срцима.
Ожалошћени брат Звонко, снаха Доста и синовке Јосипа и Александра
041786

Тужно сјећањена вољеног стрица

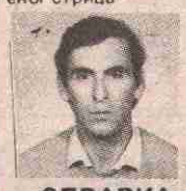

ЗДРАВКА

Драги стрико твоја судбина би јача од наших жеља и тешко нам је прихватити стварност да тебе више са нама нема.
Са вјечном тугом у срцима твоје синовке Јосипа и Александра
041786

Дана 24.4.1994 године навршава се шест тужних мјесеци од погибије нашег драгог супруга и тате

ГРУЈИЦЕ БАЛАБАНА

Драги Грујо, живиш у нашим тешко рањеним срцима, бескрајно вољен и никад непрежаљен. Очима сузним и тужним тражимо да видимо куда оде твоја младост, а пут тежак и бопан увијек нас води до твоје вјечне куће која нас враћа у стварност и болну истину. Твој живот је био пун радости и среће, велико срце и пуна душа, зато патимо више.
Вјечно тужни: супруга Анка, кћерке Мартина и Сања, синови Данко и Александар.
041786

Тужно сјећање на нашег драгог

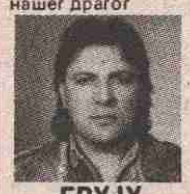

ГРУЈУ БАЛАБАНА

Наша бол и сузе не могу те вратити, али твој драги лик, доброта и љубав који си нам поклонио остаће вјечно у нашим срцима
Зоран и Нада са мамом Миром 041159

Тужно сјећање на друга

ЉУБИШУ МАТИЋА

Лука, Муса и Жабац
0041807

1922-1993.

ДУШАНКА ДАНИЦА МИЛОШЕВИЋ

Ко живи у срцима оних који остану. Тај не умире.
Мама, ти живиш у нашим срцима.
Твоје: НАДА, ГОРДАНА и ДАНИЦА ДАЦА.
041745

Тужно сјећање на

ЉУБИШУ МАТИЋА

С љубављу твоје: Александра, Нада, и Милкица
0041797

Тужно сјећање на

ЉУБИШУ МАТИЋА

Од Дуле
041808

Тужно сјећање на

ЧЕДО РАДАНОВИЋ

23.4.1989 - 23.4.1994.
Супруга са дјецом
0041802

Тужно сјећање на драгог

ДРАГАНА (МИЛУ) ВЈЕШТИЦУ

22.4.1993 - 22.4.1994.
С љубављу болом и тугом ожалошћена породица
0041785

ИН МЕМОРИАМ

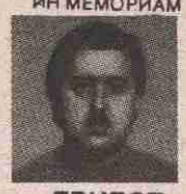

ЕРНЕСТ ПАЈО ТРАВЉАК

23.4.1991. - 23.4.1994.
Увијек твоји супруга Аида, кћерка Адна и пунац Хајро
(041201)

Дана 24.4.1994. године навршава се 2 године од смрти нашег драгог

ВОЈИНА ЈАНКОВИЋА

С љубављу и поштовањем породица Јанковић
041154

Дана 24.4.1994. године навршавају се 2 године од смрти нашег драгог

ВОЈИНА ЈАНКОВИЋА

С љубављу и поштовањем отац Драган
041154

Тужно сјећање на друга

ЉУБИШУ МАТИЋА

Од Зенге из Аустралије
041811

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ

Од браће Бојка и Путе
041804

Тужно сјећање на

ЉУБИШУ

Од Попа с породицом
041804

Тужно сјећање на

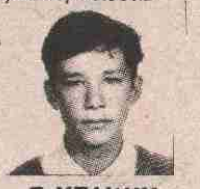

ЉУБИШУ

Од Ведрана и Аљоше
041804

Тужно сјећање на друга

ЉУБИШУ МАТИЋА

Од Кинеза
0041810

Тужно сјећање на мог драгог сина

ГРУЈУ БАЛАБАНА

Сваки дан без тебе ми је тужнији, болнији, ти живиш и мајка те неће никад заборавити.
Твоја мајка Грозда
041159

Тужно сјећање на друга

ЉУБИШУ МАТИЋА

Од Сепа и Порке
041807

Тужно сјећањена вољеног тату

ЗДРАВКА

Твоју доброту и љубав никада нећемо заборавити. Поносни смо што смо те имали, тужна је помисао да тебе више нема. Вријеме пролази и не чини заборав. Ожалошћена кћерка Елизабета и зет Илија.
041786

СЈЕЋАЊЕ НА

ЉУБИШУ

Тетка Дрена, тетак Славко, брат Дарко, сестра Драгана

0041781

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ МАТИЋА

Гојко и Брана са породицом

0041778

Већ је година дана од када ниси са нама наш вољени

ЉУБИША

Бол и туга не мјери се временом већ празнином коју си оставио у нашим срцима.
Бескрајно тужни тетка Витомирка, тетак Станислав и браћа Дејан и Дадо

0041741

Драги

ЉУБИША

Навршава се тужна година дана од како си нас напустио у најљепшем цвијету младости.
Тешко се помирити са истином да више ниси са нама.
Твој племенити лик и доброта остаће вјечно с нама.
Од тетке Љубе са породицом

0041692

Сјећање на

ЉУБИШУ МАТИЋА

Тешка и тужна година прође, а бол у срцима све већи за твојим младим и њежним животом.
Заувијек с тобом у сјећању тетка Рада, тетак Дајо и брат Саша

0041699

Тужно сјећање на вољеног и јединог синовца и брата

ЉУБИШУ МАТИЋА

27.4.1993 - 27.4.1994.
Стриц Вито, стрина Богдана, сестра Оља.

0041748

Тужно сјећање на друга

ЉУБИШУ МАТИЋА

23.4.1993 - 23.4.1994.
Славиша, Бубчи, и Дубравко

0041762

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ МАТИЋА

Брат Душан Матић, Мира, Данијела, Санела и Адријана

0041787

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ

Брат Јован Матић, Весна, Сандра и стрина Душанка

0041787

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ МАТИЋА

Од Зоре, Љиље, Боре и Јелене

0041768

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ МАТИЋА

Што вријеме више пролази, истина је неприхватљивија. Још увијек си наш понос, заувијек си са нама.
Од Тетке Дренке, тетка Недељка, сестре Клаудије и брата Миленка.

0041783

Тужно сјећање на

ЗОРАНА

Од Зехиде и Мустафе

0041766

Дана 25.4.1994. навршавају се три године од преране смрти

ЗОРАНА БАЊЦА

Увијек ћемо те вољети и чувати од заборава
Породица Бањца

41765

ТУЖНО СЈЕЋАЊЕ НА

ЗОРАНА

Од Тихе са породицом

Јављамо тужну вијест свој родбини, комшијама и пријатељима да је дана 22. априла 1994. године у 67. години изненада преминуо наш драги

БОРИСЛАВ ЖИВАК

Сахрана ће се обавити дана 23.4.1994. године у 14.00 сати на гробљу у Пердувима.
Ожалошћени: син Бранко, кћерка Бранислава, снаха Дубравка, зет Момир, унучад Бранкица, Борислав, Маја и Сањин и остала многобројна родбина.

0041789

Посљедњи поздрав драгом куму

БОРИСЛАВУ

Од кума Ненада са породицом

0041789

Тужно сјећањена вољеног оца, пунца и дједа

ВЛАДИМИРА МАЛЕШЕВИЋА

Даријана, Душко и Никола

0041779

Тужно сјећање на пријатеља

ВЛАДИМИРА МАЛЕШЕВИЋА

Породица Граић

0041779

Дана 24. априла 1994 године навршава се 7 тужних дана од како нас је напустио наш драги

ВЛАДИМИР МАЛЕШЕВИЋ

Тог дана у 10 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положити цвијеће на гробљу Ребровац.
Овом приликом позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже. У немогућности да свима појединачно захвалимо овом приликом изражавамо велику захвалност родбини, комшијама и пријатељима који су били уз нас у тим тешким тренуцима.
Захвална породица

0041776

Тужно сјећањена вољеног дједа

ВЛАДИМИРА МАЛЕШЕВИЋА

Остаћеш вољен и незаборављен у нашим срцима
Унучад: Денис и Дејана

041776

Дана 24.4.1994. године навршава се тужних 10 година од смрти мога драгог супруга

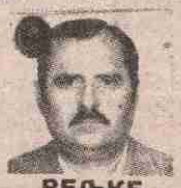

ВЕЉКЕ ШУШЊАРА

из Нове Тополе
С поштовањем и тугом супруга Нада

0041769

Тужно сјећање на драгог оца, пунца и дједа

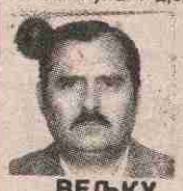

ВЕЉКУ ШУШЊАРА

из Нове Тополе
С љубављу твоја кћерка Гордана, зет Боро и унучад

0041769

Дана 25.4.1994. год. навршава се 12 тужних мјесеци од погибије нашег сина

МИРОСЛАВА (БОРЕ) БУВАЧА

У суботу 23.4.1994. год. у 11 часова посјетићемо његов гроб у Козарској Дубици и положити цвијеће.
Вјечно ожалошћени мајка Радојка, отац Боро, брат Милан, бака Анка, снаха Бранка и дјевојка Сања

041663

Тужно сјећањена вољеног сина

МИРОСЛАВА

Мајка Радојка, отац Боро и бака Анка.

041663

Тужно сјећање на драгог брата и дјевера

МИРОСЛАВА

Од брата Милана, снахе Бране

0416632

МИРОСЛАВ БУВАЧ

Твој племенити лик остаће вјечно у нашем сјећању
Стриц Љубан, стрина Слободанка и Сања.

0041664

МИРОСЛАВ БУВАЧ

Твој лик и твоја доброта увијек су у нашим сјећањима.
Стриц Милан, стрина Штефица Мишо и Сузана

041864

ТУЖНО СЈЕЋАЊЕ НА РАТНЕ ДРУГОВЕ

ДРАГО (ЂУРАЂ) ЉУБОЈА **БОРО (МИЛЕНКА) ЈАЊАНИН**

МИЛАН (ЖИВКА) СИТНИЧИЋ **БАЈРО (АХМЕТА) БАЧВИЋ**

27.4.1993 — 27.4.1994.
Инжењерци ратне јединице 8033

041770

Дана 24.4.1994. године навршава се 40 тужних дана од смрти наше драге мајке, свекрве и баке

ДАРИНКЕ СРЕДИЋ

Драга мајко, прошло је 40 болних и тужних дана од када ниси са нама, али љубав према теби вјечно ће трајати.
Твој син Зоран, снаха Гордана, унуци Раде и Младен

0041751

Дана 24.4.1994 године навршава се 40 тужних дана од како нас је напустила наша драга и никад незаборављена мајка

ДАРИНКА СРЕДИЋ

Драга мајко не постоје ријечи које би макар и приближно могле да опишу наш бол и тугу за тобом. Вјечно ћеш живјети у нашим срцима. Кћерка Милица, зет Тихомир, унуци Борис и Марко

0041751

Дана 24.4.1994. године навршава се 40 тужних дана од како нас је напустила наша драга и никад незаборављена мајка

ДАРИНКА СРЕДИЋ

Драга мајко, тихо си живјела. Поносно и храбро подносила си све тешкоће које живот са собом носи да би у задњим данима свога живота остала иста. Вјечно ћеш живјети у нашим срцима. Кћерка Радана, зет Миленко, унуци Александар и Дражен

0041751

Дана 24.4.1994. године навршава се 40 тужних дана од смрти моје драге супруге

ДАРИНКЕ СРЕДИЋ рођене Делић

Тога дана посјетићемо њену вјечну кућу и положити цвијеће на гробљу Средићи - у Нишевићима.
Успомену на тебе чуваћу вјечно.
Вјечно ожалошћени супруг Раде

0041751

Четрдесет дана тугујемо и жалимо због смрти наше драге

ДАРИНКЕ ДАРЕ СРЕДИЋ рођене Делић

Вријеме не доноси заборав, већ повећава тугу и бол за тобом.
Недостаје нам твоја безгранична љубав, твоје бриге и топао загрљај. Почивај у миру и нека ти наше сузе и бол не ометају твој вјечни бол и тишину.
Твој драги лик и твоју племенитост никад неће заборавити твој син Бранислав, снаха Дражана и унука Тамара

0041751

Тужно сјећање на мајку

ДАРИНКУ СРЕДИЋ

Тешко је схватити да више ниси са нама. Син Недељко, снаха Славица, унуци Бојан и Немања

041751

У недјељу 24. априла 1994. године навршава се 40 тужних дана од смрти нашег драгог

ДРАГЕ ЂУРЂЕВИЋА

Тога дана у 10 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положити цвијеће.
Вјечно ожалошћена: супруга Јелка, отац Ђорђо кћерке Слађана, Силвана и Драгана, зет Жарко, браћа и сестре са породицама, те остала родбина и пријатељи.

041157

Дана 24.4.1994. године навршава се 9 пуних година од трагичне смрти мог драгог и јединог сина који је живот изгубио у саобраћајној несрећи

АЛЕКСАНДАР АЦО МОМИЋ

24.4.1985 — 24.4.1994.
Драги сине, у свакој сузи видим твој драг, племенит и насмијан лик и зато увијек плачем да би те што дуже гледала. Тога дана, сине, посјетићемо твој вјечни дом, цвијеће положити и сузама га залити. Ожалошћена до краја живота твоја мама Рада

Тужним срцем јављамо свој родбини, пријатељима и познаницима да је дана 21.4.1994. године изненада у 55. години преминула наша драга мајка, супруга и бака

СТОЈАНКА ЛОЛИЋ, рођ. ЈАЊЕТОВИЋ

Сахрана ће се обавити у суботу, 23.4.1994. године у 14 часова на гробљу Крндија.
Ожалошћени: супруг Миленко, синови Жељко и Вељко, снаха Весна, унука Ранка, те остала многобројна родбина, комшије и пријатељи.

041160

Посљедњи поздрав сестри

СТОЈАНКИ

од брата Драгомира Јањетовића, снахе Госпове, братића Далибора и Дарије.

041160

Посљедњи поздрав снахи

СТОЈАНКИ

од дјевера Милора да, јетрве Тонке, синовца Горана и синовке Драгане

041160

Дана 23. априла 1994. године навршава се 6 тужних мјесеци од како нас је заувијек напустио наш драги

МИЛУТИН (Михајла) САВАНОВИЋ

Тог дана у 11 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положити цвијеће на гробљу у Лакташима.
Ожалошћени мајка Вида, супруга Мира, дјеца Нена, Нада и Михајло

0041775

Тужно сјећање на драгог

МУЛУТИНА САВАНОВИЋА

Свастика Перса и пашанац Сретко, Драган, Драгољуб и Милош са породицама

0041775

Тужним срцем јављамо свој родбини, комшијама и пријатељима да је дана 22.4.1994. године након краће болести у 65. години живота преминула наша драга

ЂУКА ЈОВАНОВИЋ

рођена Пртина
Сахрана ће се обавити у суботу 23.4.1994. године у 15.00 часова на Ребровачком гробљу.
Ожалошћени: отац Милан, супруг Јован, синови Милан и Мирко, снахе Лаура и Гордана, унучад Саша, Сандра, Марина, Љиљана, Јелена и Татјана и остала ожалошћена родбина.

41799

Дана 24. априла 1994. године навршава се година дана од како је престало да куца племенито срце наше драге

ДУШАНКЕ ШУКАЛОВИЋ

Тога дана у 11 часова посјетићемо њен гроб.
Син Душко, снаха Јадранка и унуке Милица и Невена

0041772

Дана 24.4.1994. године навршава се 6 година од смрти нашег драгог супруга, оца и дједа

МИЛЕНКА ЉУБОЈЕВИЋА

Вријеме ипак није лијек за бол и тугу.
Твоји најближи: Мара, Дијана, Биљана и Иванка.

0041773

Тужно сјећање на мајку

ЦВИЈЕТУ ЈАЊЕТОВИЋ

из Подградаца
23.4.93 - 23.4.94.
Од свих којих су јој драги били и који су је макар мало вољели. Дјеца: Нада, Жарко и Марко.

41757

Дана 22. априла 1994. године навршило се 8 тужних година од смрти мог вољеног сина

ГОРАНА ШТРКИЋА

Дана 24.4.1994. године у 11 часова посјетићемо његов гроб и положити цвијеће на Новом гробљу.
Остаћеш заувијек вољен и незаборављен у мом срцу.
Твој тата Душко

0041777

Тужно сјећање на браћу

ОСТОЈУ И МИРОСЛАВА КОСТИЋ

Брат Зоран и сестра Гордана са породицом

0041788

САСТАНАК МИЛОШЕВИЋ-АКАШИ-КАРАЦИЋ

ОБНОВА МИРОВНОГ ПРОЦЕСА

БЕОГРАД, 22. априла (Танјуг) — На позив предсједника Републике Србије Слободана Милошевића, у Београд су данас допутовали Јасуши Акаши, шеф Мисије УН у бившој Југославији и предсједник Републике Српске др Радован Караџић, са сарадницима.

Полазећи од чврстог увјерења да се криза може ријешити преговорима, а не ескалацијом ратних сукоба, у интересу стварања услова за што скорији прекид непријатељстава и обнову мировног процеса, предсједник Милошевић, у својству домаћина састанка који се данас одржава у Београду, предлаже представницима УН и Републике Српске, које предводе Јасуши Акаши и др Радован Караџић, да размотре три тачке:

1. Питање нормализације односа Републике Српске и Унпрофора:

2. Заустављање сукоба и постизање договора око Горажде:

3. Разматрање елемената за споразум о општем прекиду непријатељстава на подручју бивше БиХ.

Састанак је, како је саопштено из Кабинета предсједника Србије, започео у 13 часова и њему, поред предсједника Милошевића, учествују Јасуши Акаши и др Радован Караџић, као и Момчило Крајишник, др Никола Кољевић, генерал Ратко Младић и Алекса Буха, са српске стране, и генерал Де Лапрел, Џон Алмстрон, Изуми Накамицу, Владислав Гурасев и пуковник Нуга, представници Унпрофора. Учесници су прихватили дневни ред који је предложио предсједник Слободан Милошевић.

СЈЕДНИЦА ВЛАДЕ РСК

УКИНУТИ САНКЦИЈЕ

КНИН, 22. априла — У саопштењу са прве сједнице нове Владе РСК објављено је да су усвојени ставови за сутрашње преговоре са хрватском страном, који ће се одржати на прелазу Турањ код Карловца и за разговоре са Јасушијем Акашијем, заказане за идући понедјељак у Книну.

У преговорима са Хрватском о економским питањима инсистираћемо на нашим условима. Један од њих је укидање санкција према РСК. Други је услов рјешавање питања пензија за 57.000 грађана, који су у РСК дошли из Хрватске, констатује се у саопштењу са Владине сједнице. У центру преговора биће средства за обнову Вуковара, која су у виду помоћи дата Хрватској, а на њих право има РСК.

БАЊА ЛУКА, 22. априла — Данас је над већим дијелом наше земље промјењиво вријеме, дјеломично сунчано, а понегдје је регистрована слаба киша. У 14 часова измјерене су сљедеће температуре ваздуха: Мркоњић-Град 11, Соколац 12, Пале 13, Дрвар, Бели Манастир и Кључ 14, Бања Лука, Добој, Градишка Брод и Бијељина 15, Сански Мост, Приједор и Дервента 16, Требиње 17 и најтоплије Србиње 18 степени. Сутра ће први дан викенда преовлађивати мало до умјерено облачно и сунчано и нешто топлије вријеме, али у послијеподневним часовима морамо рачунати на могућност краткотрајне пролазне кише или пљуска. Други дан викенда ће донијети стабилније и за степен-два топлије вријеме од данашњег.

КОНВОЈ УНПРОФОР-а У РОГАТИЦИ

ЧЕКА СЕ ОДЛУКА ИЗ САРАЈЕВА

РОГАТИЦА, 22. априла (СРНА) — Конвој УНПРОФОР-а, који је јуче кренуо из Сарајева за Горажде, још увијек се налази у Рогатици и чека коначну одлуку команде мировних снага из Сарајева да ли ће наставити пут ка свом одредишту или ће се вратити у Сарајево, јавио је данас поподне са лица мјеста специјални извјештач СРНЕ Љиљана Шиповац.

Командант Дринског корпуса Војске Републике Српске генерал Миленко Живановић данас је одржао састанак са вођом конвоја УНПРОФОР-а пуковником Русоом, обећавши му безбједан и слободан пут до Горажда.

Непосредно послије састанка генерал Живановић је СРНИНОМ извјештачу изјавио да је команда ВРС у писаној форми представницима УНПРОФОР-а доставила разлоге задржавања конвоја, послије чега су жене у Рогатици, чије су породице протјеране из Горажда, прекинуле свој протест и деблокирале пут према Горажду.

главни штаб ВРС издао је саопштење да је команда УНПРОФОР-а у Кисељаку већ издала наредбу да се конвој мировних снага упућен јуче у Горажде врати из Рогатице у Сарајево.

Таква наредба је, како се наводи у саопштењу ГШ ВРС, мотивисана „политичком одлуком земаља чији се припадници мировних снага налазе у конвоју за Горажде".

СЈЕДНИЦА САВЈЕТА НАТО-а

УЛТИМАТУМ СРБИМА

БРИСЕЛ, 22 априла (Танјуг) - Засједање Савјета НАТО-а у Бриселу још није завршено, али се у дипломатским круговима сазнаје да ће овај војни савез упутити Србима у Босни ултиматум са захтјевом да смјеста обуставе напад на Горажде, да омогуће слободан пролаз хуманитарних конвоја и да своје снаге повуку три километра од Горажда.

У случају да услови не буду испуњени, НАТО би предузео ваздушне нападе широм размјера у зони од 20 километара око града. Имајући у виду да се засједање Савјета НАТО наставља, није познато да ли ће се исти или слични услови проширити и на друге заштићене зоне, или ће се односити само на Горажде.

ЗВАНИЧНО САОПШТЕЊЕ

РОК У НЕДЈЕЉУ У ЈЕДАН САТ

БРИСЕЛ - Савјет НАТО је и званично саопштио да ће авиони алијансе интервенисати по српским положајима око Горажда уколико се не испуне услови из ултиматума који истиче у недјељу у 1.00 сат по Гриничу.

ДАНАС ПРИКАЗУЈЕ

11,00 Еротски: БЕВЕРЛИ ХИЛС
13,00 ВОЈНИК СУДБИНЕ, гл. Брендон Ли
15,00 БЕТОВЕН 2, гл. Чарлс Гродин
17,00 ВАНЗЕМАЉСКА КОМЕДИЈА, гл. Љуба Мољац
19,00 ГОСПОЂА ДАУТФАЈЕР, р. Крис Колумбус, гл. Робин Вилијамс, Сели Филд
21,00 КРАЉЕВА КУРВА, гл. Тимоти Далтон, Валерија Голино

СУБОТА, 23. АПРИЛ

СРПСКА РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА • Програм емитује студио Бања Лука и Студио Сарајево

12.00- Отворени програм Студија Сарајево, 18.53 - Поруке и рекламе (БЛ), 19.00 — Дневник (Са), 21.40 Спортски мозаик (БЛ), 19.30 — Дневник ТВ Београд, 21.00 — Дневник (Са), 21.40 — Спортски мозаик (БЛ), 22.20 — Филм, послије филма вијести и одјава програма

СТУДИО КНИН

18.00 — Најава програма, 18.02 — Вијести, 18.10 — Музика, 19.00 — Дневник Студија (БЛ), 19.30 — Дневник ТВ Београд, 20.15 — Музика, 20.20 — Дневник ТВ Книн, 21.00 — Суботом увече, 22.15 - Вијести и одјава програма

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД

• Први програм

7.30 — Јутарњи програм, 9.55 — Најава програма, 10.00 — Образовни триптих, 11.20 — 24 часа у свијету, 12.00 Србија данас, 13.30 — Маркетинг експрес, 15.00 - Вијести, 15.05 — Музичке звијезде, 15.20 — Кућни биоскоп: Клут и амерички филм 17.30 — Дневник 1, 18.00 — ТВ- спорт, 18.05 — Хроника српских крајина, 19.00 - Цртани филм, 19.10 — Лаку ноћ дјецо, 19.27 — Најава програма, 19.30 Дневник, 2, 20.15 — ТВ - спорт, 20.25 — Лото, 20.35 — Кћи ваздуха, француски — Играни филм, 22.25 — Актуелности, 23.00 — Дневник 3, 23.35 — ТВ-спорт, 23.40 — основане сумње, — Серијски филм, 00.35 — Вијести, 00.40- Одјава програма

РАДИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

• Студио „С" емитује програм на средњем таласу 13.45 КХз или 240 м и мрежи ултракратких таласа 92,8, 92,7 Мхз

5.05 — Радио-јутро 6.00 — Вијести (сваки сат петоминутне вијести) 7.10 — Покидане везе 8.05 — „Мала причаоница" - образовни програм 9.00 — На бранику отаџбине 11.05 — СОС Радија „С" - правни савјети 12.00 - Подневне новости 12.30 — Сав тај џез 13.05 — Свилен конац 14.00 - Вијести 15.00 — Новости 15.40 — Музички албум 16.00 — Директна линија 18.05 — За вашу душу 19.00 — Вечерњи дневник 19.30 — Музички предах 20.00- Вечерњи програм 22.00 - Вечерње новости 22.30 — Ревијски оркестри 23.05 — ЕКГ 00.00 — Преглед дана 00.10 — Ноћни програм са вијестима у 1.00, 2.00, 3.00 и 4.00.

СРПСКИ РАДИО — КНИН

• Програм емитује за ултракраткоталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 Кхз

9.00 — Најава програма 9.05 — Музика за добро јутро 9.30 —Јутарњи програм 11.00 — Вијести 11.05 — Народна музика 11.30 — Вијести 11.35 — Рекламни пано 12.00 Вијести 12.15 — Тематска емисија са гостом у студију 14.00 — Вијести 14.30 — Шири преглед вијести СРК 15.00 — Укључење у Дневне новости дана 15.30 — Рекламни пано, 16.00 — Дневник СРК-централна информативна емисија 16.30 - Аргумент више 18.00 — Народна музика 19.00 — Вечерњи дневник 20.00 - Жеље и поздрави 21.00 - Хроника дана 21.30 — За браниоце Крајине 22.00 - Одјава и укључење у програм Радио-Београда.

СРПСКА РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА — РАДИО БАЊА ЛУКА ПРВИ ПРОГРАМ НА УКТ ФРЕКВЕНЦИЈАМА: 92,7 93,5 95,9 Мхз и СТ 1071 Кхз

ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ — 6,00 — 8,00, 5,55 Најава програма, 6,00 Јутарњи дневник Радио-Београда (реемитовање), 7,00 ЈУТАРЊА ХРОНИКА, 7,45 и 9,45 Огласи и обавјештења, 8,00 Вијести, 8,03 УПОЗНАЈМО СВЕТУ ПРАВОСЛАВНУ ВЈЕРУ, 9,00 Вијести, Од 9,03 —-11,00 УВИЈЕК ОТВОРЕНО, (Вијести у 10,00 и 11,00), 11,03 ИЗ НАРОДНЕ ЛИРЕ, 12,00 Вијести, 12,03 Подневни концерт, 13,00 Вијести, 13,03 ПРОГРАМ ЗА МЛАДЕ, 14,00 Вијести, 14,30 и 16,30 Огласи и обавјештења, 15,00 Новости Радио-Сарајева, 16,00 Вијести, 17,00 Вијести, 19,00 ВЕЧЕРЊИ ДНЕВНИК, 19,30 Интермецо, 20,00 ВЕЧЕ УЗ РАДИО — „ЕВЕРГРИН КЛУБ" 1. и 2. програм, 21,00 Вијести, 22,00 ВЕЧЕРЊА ХРОНИКА, 23,00 Вијести, Од 24,00 до 06,00 ВИКЕНД-ПРОГРАМ

ДРУГИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ ФРЕКВЕНЦИЈИ, 95,3 МХз

17,00 Најава другог програма, 18,15 ЛИРИКА НОЋИ, 18,55 ДЈЕЧИЈИ РАЗГОВОРНИК, 20,00 ВЕЧЕРЊИ РАЗГОВОРНИК, 23,00 СУВИ ПЕЧАТ, 24,00 Одјава програма

БИГ РАДИО

6.00 - 8.00 ДОБРО ЈУТРО, БАЊА ЛУКО! 8.00 - 12.00 БИГОВО ПРИЈЕПОДНЕ, 12.00 - 16.00 ПОСЛИЈЕПОДНЕВНА ШАРЕНИЦА, 16.00 - 17.00 К'О НЕКАД У 16, 17.00 - 19.00 ПОСЛИЈЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ, 19.00 - 20.00 БИГ—ПРЖИОНИЦА, 20.00 - 21.00 МУЗИЧКИ ПРОГРАМ, 21.00 - 1.00 НОЋНИ ПРОГРАМ (ФРУКТОНА ТОП 40), 1.00 - 6.00 БИГОВО ПОНОЋНО ДРУЖЕЊЕ СА ВАМА ДО ЈУТРА, ВИЈЕСТИ: 7.55, 8.55, 9.55, 10.55, 11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 15.55, 16.55, 17.55, 18.55 и 19.55, БИГОВИ ОГЛАСИ: 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 и 20.30.

СТУДИО „А"

• Програм емитује на УКТ фреквенцијама 102 МгХ

6.00 - Јутарњи програм, 9.00 - Пријеподневни часови студија А, 12.00 - Народњаци, сад сте нам у шаци, 16.00 - Техно, диско, денс,... 18.00 - Народњаци 20.00 - РОК-сцена, 23.00 - Избор слушалаца током дана, 00.00 - Ноћни програм, 04.00 - Озбиљна и инструментална музика

„СИМ" РАДИО — БИЈЕЉИНА

• Програм емитује на ултракратким таласима 89.5, 98.9 МХз и на средњим таласима 1197 килохерца

7.00 - Добро јутро 7.50 - Бензин информатор 8.00 - Вијести (сваки сат петоминутне вијести) 8.10 - „Срна јавља" 9.10 - Недјеља СИМ Радија" - седмични дневник 10.10 - СИМ—ЕКО 11.10 - Забавни мозаик 12.00 - Подневне вијести 12.30 - Интерву дана 13.10 - „Женске приче" 14.10 - СИМ—ЕКО, 14.30 - Староградски бисери 15.00 - Новости дана 15.40 - Мини концерт 16.00 - Преглед догађаја дана-централна информативна емисија 16.30 - Радио-репортажа 17.10 - Актуелности 18.10 - Покидане везе 19.00 - Вечерњи дневник 19.40 - Музика за растанак 19.55 - Одјава програма

СРПСКИ РАДИО—БРЧКО

• Програм емитује на ултракратким таласима 94, 8 Мх и на средњем таласу 1485 КХз

8.00 - Најава програма, 8.15 - Информације са ратишта, 8.30 - Огласи и обавјештења, 8.35 - Музички дијалог, 9.00 - Вијести Радија РС (сваких сат времена), 9.30 - Вијести Радио-Брчког (11.30, 13.30), 10.10 - Десетка - емисија колажног типа, 12.00- Пoподневне новости Радија РС, 13.05 - Најава програма, 13.30 - Музичка емисија, 14.00 - „Поруке слушалаца", 15.00 - Новости Радија РС, 16.00 - Дневник Радио-Брчког, 16.45 - Огласи обавјештења, 17.00 - Друго издање емисије „Поруке слушалаца", 18.00 - Одјава програма

СРПСКИ РАДИО — ТЕСЛИЋ

• ПРОГРАМ ЕМИТУЈЕ НА УКТ фреквенцији 98.3 и 102,3 МХз и средњем таласу 1341 КХз

8.00 - Реприза емисије „За српску земљу и слободу", 9.00 - Вјерско-историјска емисија „На таласима епске поезије и гусала", 9.55 - Вијести СРТ, 10.00 - Реемитовање вијести Српског радија, 10.05 - Политичка емисија Сигнал Т-седмична догађања", 11.55 - Вијести СРТ, 12.00 - Реемитовање новог Српског радија, 12.20 - Подневни музички интермецо СРТ, 13.00 - Образовна емисија Календар српских-православних обичаја и вјеровања, 13.55 - Вијести СРТ, 14.00 - Реемитовање вијести Српског радија, 14.05 - Реприза вјерско-историјске емисије „Старе стопе усорског православља", 15.00 - Реемитовање новог српског радија, 15.30 - Поподневни музички интермецо СРТ, 16.30 - Шири преглед вијести СРТ, 16.40 - Музика из нашег радија, 17.00 - „Суботом заједно заједнички програм станица РС, 19.00 - Дјечија емисија и радио", 19.30 - Омладинска емисија „Орион", у 24.00 часова - Одјава и крај емитовања програма СРТ

НЕДЈЕЉА, 24. априла

СРПСКА РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА

• Програм емитује Студио Бања Лука и Студио Сарајево

11.00 — Вијести (БЛ), 11.05 — На бранику отаџбине, 11.55 — Музички спот, 12.00 — Отворени програм Студија Сарајево, 18.55 — Информације и рекламе (БЛ), 19.00 — Дневник (БЛ), 19.30 — Дневник ТВ (БГ), 21.00 — Дневник (Са), 21.40 — На бранику (БЛ), 22.40 — Филм, послије филма Вијести и одјава програма.

СТУДИО КНИН

18.00 — Најава програма, 18.02 — Вијести, 18.10 — Музичка недјеља, 18.45 — Вуковар православља, 19.00 — Дневник Студија (БЛ), 19.30 — Дневник ТВ (Бг), 20.30 — Дневник ТВ Книн, 21.00 — Недјеља на длану, 22.15 — Вијести и одјава програма

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД

• Први програм

7.30 — Јутарњи програм, 9.55 — Најава програма, 10.00 — Забавна недјеља, 10.05 — Форе и фазони, 10.35 — Спот-спорт, 11.00 — Доживљаји Кадишона, 12.00 — Вијести, 13.00 — Замак на сунцу — серијски филм, 15.45 — Вијести, 17.00 — Чувар времена, аустријски играни филм, 19.10 — Лото — 19.27 — Најава програма, 19.30 — Дневник 2, 20.15 — ТВ-спорт, 20.25 — Лото хит, 20.25 — Срећни људи, домаћа тв-серија, 21.20 — Директно, 21.50 — Ипак се окреће, 22.40 — Дневник 3, (ТВЦГ), 23.15 — Одложени рај, серија, 00.05 — Вијести, 00.20 — Одјава програма.

РАДИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

• Студио „С" емитује програм на средњем таласу 13.45 КХз или 240 м и мрежи ултракратких таласа 92.8, 92.7 МХз

5.05 — Радио-јутро, 6.00 — Вијести (сваки сат петоминутне вијести), 7.10 — Покидане везе, 8.05 — „Мала причаоница" — образовни програм, 9.00 — На бранику отаџбине, 11.05 — СОС Радија „С" — правни савјети, 12.00 — Подневне новости, 12.30 — Сав тај џез, 13.05 — Свилен конац 14.00 — Вијести, 15.00 — Новости, 15.40 — Музички албум, 16.00 — Директна линија, 18.05 — За вашу душу, 19.00 — Вечерњи дневник, 19.40 — Музички предах, 20.00 — Вечерњи програм, 22.00 — Вечерње новости, 22.30 — Ревијски оркестри, 23.05 — ЕКГ, 00.00 — Преглед дана, 00.10 — Ноћни програм са вијестима у 1.00, 2.00, 3.00 и 4.00

СРПСКИ РАДИО — КНИН

• Програм емитује за ултракраткоталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз

9.00 — Најава програма, 9.05 — Музика за добро јутро, 9.30 — Јутарњи програм, 11.00 — Вијести, 11.05 — Народна музика, 11.30 — Вијести, 11.35 — Рекламни пано, 12.00 — Вијести, 12.15 — Тематска емисија са гостом у студију, 14.00 — Вијести, 14.30 — Шири преглед програма вијести СРК, 15.00 — Укључење у Дневне новости дана, 15.30 — Рекламни пано, 16.00 — Дневник СРК-централна информативна емисија, 16.30 — Аргумент више, 18.00 — Народна музика, 19.00 — Вечерњи дневник, 20.00 — Жеље и поздрави, 21.00 — Хроника дана, 21.30 — За браниоце Крајине, 22.00 — Одјава и укључење у програм Радио-Београда.

СРПСКА РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА — РАДИО БАЊА ЛУКА ПРВИ ПРОГРАМ НА УКТ ФРЕКВЕНЦИЈАМА: 92,7, 93,5 95,9 МХз и СТ 1071 КХз

ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ — 6,00 — 8,00, 5,55 Најава програма, 7,00 ЈУТАРЊА ХРОНИКА, 7,45 и 9,45 Огласи и обавјештења, 8,00 Вијести, 9,00 Вијести, 9,03 СА БОРЦИМА КРАЈИНЕ, 10,00 Вијести, 11,00 Вијести, 11,03 ИЗ НАРОДНЕ ЛИРЕ, 12,00 Вијести, 12,03 Подневни концерт, 13,00 Вијести 13,03 СПОРТСКО-ЗАБАВНИ ПРОГРАМ, 14,00 Вијести, 14,30 и 16,30 Огласи и обавјештења, 15,00 Новости Радио-Сарајева, 16,00 Вијести, 17,00 Вијести, 18,00 Вијести, 19,00 ВЕЧЕРЊИ ДНЕВНИК, 19,30 Интермецо, 20,00 ВЕЧЕ УЗ РАДИО, 21,00 Вијести, 22,00 ВЕЧЕРЊА ХРОНИКА, 23,00 Вијести, 23,03 Музика за лаку ноћ, 24,00 Одјава првог програма

ДРУГИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ ФРЕКВЕНЦИЈИ:95,3 МХз

17,00 Најава, Другог програма, 18,15 ЛИРИКА НОЋИ, 18,35 ДЈЕЧИЈИ РАЗГОВОРНИК, 20,00 ВЕЧЕРЊИ РАЗГОВОРНИК, 23,00 СУВИ ПЕЧАТ, 24,00 Одјава програма.

БИГ—РАДИО

6.00 — 10.00 ДОБРО ЈУТРО, БАЊА ЛУКО! 10.00 — 12,00 — ПРИЈЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ, 12.00 - 14.00 УРБАНА ЕКСТРАВАГАНЦА, 14,00 — 15.00 — ПОСЛИЈЕПОДНЕВНА ШАРЕНИЦА, 15.00 - 18.00 НЕКТАР ТОП 30 (ДОМАЋА ТОП ЛИСТА), 17.00 — 18.00 МУЗИЧКИ ПРОГРАМ, 18.0 — 19.00 МУЗИЧКЕ ЖЕЉЕ, 19.00 — 20.00 БИГ-ПРЖИОНИЦА, 20.00 — 21.00 МУЗИЧКИ ПРОГРАМ, 21,00 — 1,00 НОЋНИ ПРОГРАМ (ГОВОР ДУШЕ), 1.00 — 6,00 БИГОВО ПОНОЋНО ДРУЖЕЊЕ — СА ВАМА ДО ЈУТРА

ВИЈЕСТИ: 7.55, 8.55, 9.55, 10.55, 11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 15.55, 16.55, 17.55, 18.55 и 19.55.

БИГОВИ ОГЛАСИ: 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, и 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 и 20.30.

СТУДИО „А"

• Програм емитује на УКТ фреквенцијама 102 МгХ

6.00 — Јутарњи програм, 9.00 - Пријеподневни часови студија А, 12.00 — Народњаци, сад сте нам у шаци, 16.00 - Техно, диско, денс,.... 18.00 — Народњаци, 20.20 — Рок-сцена, 23.00 - Избор слушалаца током дана, 00.00 - Ноћни програм, 04.00 — Инструментална и озбиљна музика

„СИМ" РАДИО — БИЈЕЉИНА

• Програм емитује на ултракратким таласима 89.5, 98.9 МХз и на средњим таласима 1197 килохерца

7.00 - Добро јутро 7.50 — Бензин информатор 8.00 - Вијести (сваки сат петоминутне вијести) 8.10 — „Срна јавља" 9.10 — Фолк-топ 9.30 — Емисија за село 10.30 — СИМ-ЕКО 11.10 — „Недјељом" - колаж програм 12.30 — Интервју дана 13.10 — „Зозон" - забавна емисија за младе 14.10 — СИМ-ЕКО 14.30 — Уз недјељни ручак-музички блок 15.00 — Новости дана 15.40 — Мини концерт 16.00 — Преглед догађаја дана 16.30 — Репртажа 17.10 — Недјељно поподне 18.10 — Покидане везе 19.00 — Вечерњи дневник 19.40 — Споменар-музички блок

СРПСКИ РАДИО БРЧКО

• Програм емитује на ултракратким таласима 94,8 Мх и на средњем таласу 1485 Кхз

8.00 - Најава програма, 8.15 — Информације са ратишта, 8.30 — Огласи и обавјештења, 8.35 — Музички дијалог, 9.00- Вијести Радија РС (сваких сат времена), 9.30 — Вијести Радио-Брчког (11.03, 13.30), 10.10 — Десетка - Емисија колажног типа, 12.00 — Поподневне новости Радија РС, 13.05 — Најава програма, 13.30 — Музичка емисија, 14.00 — „Поруке слушалаца", 15.00 — Новости Радија РС, 16.00 — Дневник Радио-Брчког 16.45 — Огласи и обавјештења, 17.00 - Друго издање емисије „Поруке слушалаца", 18.00 - Одјава програма

СРПСКИ РАДИО-ГРАДИШКА

• Програм емитује на УКТ 98.8 Мхз и средњем таласу 1485 КХз

5.55-Најава јутарњег програма 6.00 — Дневник 6.00 — 9.00 - Недјељни јутарњи програм 7.00 - Вијести 8.15 — Радио-календар 8.55 - Вијести, (сваки сат петоминутне вијести) 9.00 — Маркетинг (сваких 60 минута) 9.05 — На бранику вјере и отаџбине 11.05 — За ваш недјељни одмор 11.30 — Огласи и обавјештења 12.00 - Вијести, 12.10 — Недјељом уз радио 18.00 - Одјава програма.

СРПСКИ РАДИО-ТЕСЛИЋ

Програм емитује на УКТ фреквенцији 89.3 Мхз и средњим таласу 657 КХз

8.00 - Образовно-вјерска емисија „Вјечна свјетлост православља, 9- Емисија жеља, честитки и поздрава слушалаца СРТ, 13.00 — Образовна емисија Рачунари - будућност коју живимо", 14.00 — Наставак Емисије жеља, честитки и поздрава СРТ, 20.00 — Војничка емисија за крст часни и слободу златну